

Előbb

„Encyc-
-összejűg-
-zám?”

a a a a

é R. T.

nyek

egyejtése:
Országos
Születik,
Magyar
magala-
-ini béke.
813-ban.
1922-ben
fordulója
Színház.

anuk ki-
nkörben.
mfónikus

pengő.
oschen.
2

EF
DAI MÜ-
AT RT
ZS GEZA

és Kiadó-
-épein,
-zám
-szómal:
-50

Délibáb

30
FILLÉR

Darvas Lili

IV. ÉVFOLYAM 42. SZÁM

BUDAPEST, 1930. OKTÓBER 10.

MEGJELNIK MINDEN SZOMBATON

Halmi
foto

IV. évf.
30
fület
Jugoszlán

A LEGJOBB CSŐVEK
A CSODACSŐVEK

TÖKÉLETES VÉTEL

PHILIPS
MINIWATT

Délibáb

30
fillér**Megjelenik minden szombaton**

Előfizetési ár: negyedévre 3 P 50 fill., felére 7.— pengő. Egyszeri szám ára — pályaudvarokon is — 30 fillér. Ausztriában 60 Groschen, Csehszlovákiában 3.— korona. Jugoszláviában 6 dinár, Romániában 20 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány uca 12. Telefón: J. 423—39, J. 423—50

Sice kalandja a vitrinben (Byssz Róbert felvétele)

Szindarab, amelyet Ferenc császár tiltatott be

A *Philológiai Társaság* legutóbbi ülésén érdekes leletről számolt be *Waldapfel József* tanár. *Katona József*re vonatkozó adatokat keresett az *Országos Levéltárban* és kutatásai során egy mult század elejéről származó, ismeretlen történelmi dráma kéziratára bukkant.

A *Délibáb* munkatársa felkereste *Waldapfel Józsefet*, aki sok érdekes adatot mesélt el a lelettel kapcsolatban.

— A darab címe „*Czerni Gyuró, vagy Belgrád megvétele a törököktől*”. Szerzője *Balogh István* vándorszínész. *Ezernyolcszáz-tizenkettőben* mutatta be ezt a darabot a második pesti magyar színtársulat. Az a kézirat, amit a levéltárban találtam, a darab sügő- és egyben cenzori példánya is volt. Ugyanis a császári udvar rendelkezése abban az időben minden szindarabot be kellett mutatni a helytartótanácsnak. A darab eslekménye a szerb szabadságharcra foglalkozik. Hőse, *Czerni Gyuró* nem más, mint *Petár király* nagyapja, *Karagyorgyevics György*, szerb szabadsághős. A kézirat első oldalán *Balogh István* megjegyezte, hogy adatait a bécsi újságok közléseiből szedte össze. A darab megírásához 1812 júniusában fogott hozzá *Balogh István*, a cenzura peccétjéből pedig kiténik, hogy augusztusban már benyújtották a cenzurához a darabot. Tehát két hónap sem kellett a megírásához.

A darabban maga *Balogh István* is játszott. A szereplők között *Dériné* és *Katona József* nevét is megtaláltam. *Dériné* egy koeszmáros leányát, *Katona József* egy hárijánoskodó obsitost alakított.

A darabnak óriási sikere volt — meséli *Waldapfel József*. — A bemutató után, amint az *Balogh István* feljegyzéseiből kiténik, a *váciucai szerb kereskedők közadakozásból teljes rend ruhával ajándékozták meg a szerzőt*. A színház igazgatója húsz forint tantiémet adott *Balogh Istvánnak*.

A bemutató után körülbelül hat hétre a darab harmadik előadására készültek. Az összes jegyeket eladta a színház. *Pár órával az előadás előtt érkezett meg Ferenc császár személyesen írt betiltó levele a pesti helytartótanácsához*. Ebben a levélben *Ferenc császár* kemény hangon megróttta a helytartótanácsot, mert a darabot a kancellária megkérdése nélkül engedélyezte és szigorú vizsgálatot rendelt el. A betiltásra valószínűleg az adott okot, hogy a császári udvar jött a török portától, ugyanis a darab erősen törökellenes volt. A harmadik előadás tehát elmaradt. A színtársulat azonban nem károsodott, mert a pénzt nem adta vissza a közönségnek, hanem a „*Vándordíjakok, mint lantások*” című darabot adta elő *Czerni Gyuró* helyett.

A darabnak olyan nagy híre volt, hogy a vidéki társulatok, a szigorú filalom ellenére többször előadták, pedig abban az időben

a cenzura tilalma ellen vétőket elzárással büntették. *Balogh István* társulatot szervezett és a vidéki városokban előadta darabját. *Szombathelyen* telt ház és kilencven forint bevétel volt az előadáson, *Veszprémben* ötvennyolc forint. Előtte való nap *Veszprémben* *Kisfaludy „Ilkát”*-ját adták és csak tizenöt forint volt a bevétel. *Szegeden* is előadták a „*Czerni Gyuró*”-t. *Ujvidéken* a város tanácsa nem engedélyezte az előadást, sőt a bécsi kancelláriánál feljelentette *Szeged városát*. *Szeged* *Bécsből* meg is dorgálták.

Ezernyolcszázharmincegyben a *Budai Színház* is bemutatta a „*Czerni Gyuró*”-t. *Jókainé Laborfalvi Róza* ezen az előadáson jutott először nagyobb szerephez. Közben elfeledkeztek a cenzura betiltó határozatáról és nyíltan játszották országszerte.

A „*Czerni Gyuró*”-nak köszönheti a szerb színészet a megalakulását. Ugyanis *Vuits Joachim*, akit a „*szerb színészet atyjának*” neveznek, *ezernyolcszáz-tizenháromban* *Szentendrán* volt tanító, lefordította szerb nyelvre a darabot. Valószínű a „*Czerni Gyuró*” volt az első magyar darab, amit idegen nyelvre lefordítottak. Ez a dráma indította meg a szerb színészetet. *Vuits Joachim* Pesten műkedvelőkkel adatta elő a darabot. A német színháznak ez nagy konkurrenciát jelentett. A helytartótanácsnál feljelentették *Vuitsot*, hogy tiltott darabot ad elő. Erre azután a város tanácsa betiltatta a szerbek előadásait. *Vuits* vidékre ment a műkedvelő társulattal, de a hatóságok üldözni kezdték s kénytelen volt Szerbiába menekülni. Szerbiában *Milos király* megbízta az udvari színház megalakításával. *Vuits Kragujevácon* megszervezte a szerb udvari színházat és egyben igazgatója lett ennek az első szerb színházi alakulatnak.

A darab még egyszer színre került *Budapest*en a *Nemzeti Színházban*. *Balogh István* ötvenéves színési jubileuma alkalmából, 1857-ben másorra tűzték. A „*Czerni Gyuró*” többet nem került színpadra, pedig a cenzura már megszüntette a betiltást, hiszen a török porta haragjától már nem kellett tartani.

Ezeket mesélte el *Waldapfel József*, az érdekes történetű régi magyar történelmi drámáról.

Az idős zeneszerző

— Tudod, hogy te vagy a legöregebb magyar zeneszerző — mondja *Delly Ferenc Brodsky Miklósnak*, az „*Első tavasz*” komponistájának.

— Hogy-hogy?

— Mert már nyolcvan tavaszt számítottál meg.

Délbáb

be

t elzárással
atot szerve-
ta darabját.
even forint
eszprémben
Veszprém-
k és csak
eden is elő-
eken a város
őadást, sőt
lle Szeged
dorgállak.
a Budai
Gyuró'-t.
előadáson
Közben
tározatáról
te.

eti a szerb
anis Vuits
zet atyjá-
háromban
otta szerb
a „Czerni
umil idegen
indította
Joachim
a darabot.
kurrenciát
jelentették
elő. Erre
a szerbek
működvelő
ni kezdték
menekülni.
az udvari
gujevácon
nházat és
első szerb

ült Buda-
Balogh
ma alkal-
A „Czerni
ira, pedig
betűtást,
már nem

József, az
örténelmi
V. Gy.

egyegebb
a Delly
iz „Első

szám-

Lillian Harvey Photo Ltd.

A jó tündér

— Megjelenet a nagy eseménynel?

— Hogyne. A Molnár-darab főpróbája és premierje egyformán ünnepi külsőségek között zajlott le. A főpróbára csak ötszáz válogatott nézőt engedtek be, a bemutatóra pedig pontosan három héttel ezelőtt elkaptoktak minden jegyet. Igazi díszelőadás. A színpadon a szezon első nagy slágere, a nézőtérben a szezon első divatszennációi. A hölgyek úgy érezték, hogy az új Molnár-hoz új modelben kell megjelenni!

— A darabról beszéljen!

— Egyetlen mondattal: *a legjobb Molnár*. A főpróba és a premier közönsége egy kicsit szédülve távozott. Olyanok voltak az emberek, mint a gyerekek egy káprázatos tűzijáték után. Órák múlva is előtűnik foszforeszkáltak a nagy színpadi író csillogó-villogó mondatai, ragyogó ötletessége és szíporozó humora. Az első felvonás után sokan a hűvös objektivitás álarca mögé bújtak és így szóltak: „Várjunk még egy felvonást!” A második után aztán megszűnt minden rezerváltság és a nézőtérben az egyhangú lelkesedés lett úrrá.

— Nem mondaná el a darab tartalmát?

— Egyszerű kis történet. Magának Molnár Ferencnek kellene elmondani, hogy néhány sor tartalom után meg lehessen

érteni a vígjáték nagyszerű kvalitásait. Az újdonság hősnőjét Lu-nak hívják.

— Kínai lány?

— Sőt, magyar tündér. Az anyakönyvbe Lujza nevet írtak be, de ő Lu-nak nevezi magát. Ez rövidebb és elegánsabb. Lu nemrégem még jegyszédő volt egy kis külvárosi moziban és most a nagy hotelek ótárai teáján keresi a karriert, illetve a karrierhez vezető úriembert. Meg is találja Konrad amerikai trösztelnök személyében. Az amerikai nábob üzleteket csinál Magyarországon

— Jenki?

— Igen, de ő is Miskolc körül született, mint Zukor Adolf. Megtetszik neki a kislány, miután azonban romantikus hajlamú, mint minden amerikai, a legjobban az imponál neki, hogy Lu titokzatosságba burkolózik.

— Nem árulja el, hogy jegyszédő volt?

— Sőt, azt hazudja, hogy férjes asszony, féltékeny férjjel, aki a polgári életben jámbor ügyvéd.

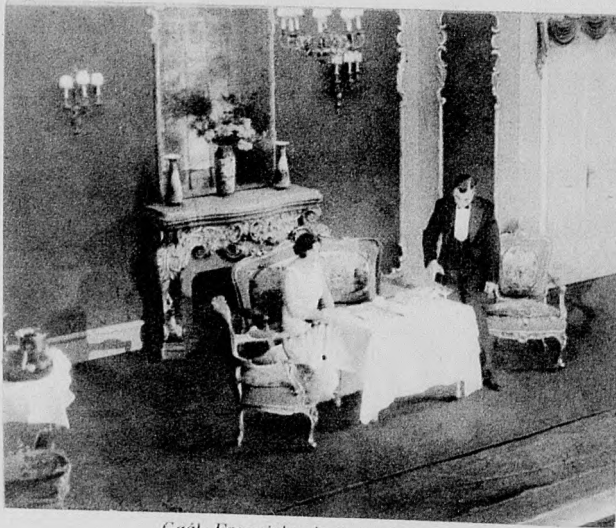
— Ezt adja be a hölgy az amerikaiak?

— Ugy van. Az amerikai be is veszi. Szerződés között vacsoráznak kettesben egy előkelő hotel külön termében és a kis Lu annyira ideges, hogy még a taxiig sem engedi magát elkísérni. Viszont ismét egy-

szerű kis nőske lesz belőle, amint az amerikai elnök kilép a szobából és ő kettesben marad a főpincérral, aki nemcsak csinos fiú, de egyúttal többszörös kérője a kedves és aranyos Lunak.

— Ki a jó tündér a darabban?

— Ne legyen türelmetlen, meg tudja azt is rögtön. Lu azt képzei magáról, pláne ha egy kicsit ivott, hogy ő a jó tündér, a földre szállt angyal, aki csak azért van a világon, hogy mindenkivel jól tegyen. Most alkalma kínálkozik egy nagy jóléteményre. Az elnök sürgeti az ura nevet, mert „boldoggá” és gazdaggá akarja tenni. Az illetőt ki akarja nevezni vállalatát európai jogtanácsosává, évi százötvenezer pengő jövedelemmel. Lu

Gaal Franciska és Rajnay Gábor
Vígyszínház — A jó tündér (Áldor felv.)

er

asait. Az

akönyvbe
ak nevezi
Lu nem-
kültvárosi
ek ötórál
a karriér-
a Konrad
Az ame-
országán

született,
ki a kis-
hajlamú,
n az im-
gba bur-

nó volt?
asszony,
n jámbor

ikainak?
is veszi.
kettesben
és a kis
xiig sem
mét egy-
ske lesz
az ameri-
a szobá-
sben ma-
rrel, aki
os fiú,
bszorós
lves és
k.

lündár a

n. türel-
udja azt
azt kép-
bláne ha
t, hogy
a földre
aki csak
világon.
ivel jól
alkalma
y nagy
Az etnok
névét,
ggó és
ja temi.
asarja
ai puró-
sosa vá,
er pengő
Lu

Combaszói Ella, Hajmássy Miklós, Goth Sándor, Gál Franciska, Rajnay Gábor és Hegedűs Gyula
Vigszínbáz — A jó tündér (Fotó Express)

Hegedüs Gyula és Gombaszögi Ella

Gaál Franciska és Hegedüs Gyula

Vigszínház — A jó tündér (Áldor felv.)

érzi, hogy most kell dolgozni egy jó tündérnek és elhatározza, hogy naggyá tesz egy pesti ügyvédet.

— Ki lesz a kiválasztott ?

— A véletlenre bízta. A telefonkönyvet felesapja és az első ügyvédre rámondja: „Ez az uram !”

— Ki a szerencsés ?

— Dr. Sporum Miksa. Már a neve is jó, hát még ő maga, micsoda pompás figura. Meg is jelenik a második felvonásban, amint az irodájában disznósajtot ebédel.

— Ilyen rosszul megy neki ?

— Mitől menjen jól egy pesti ügyvédnek, pláne, ha szigorú erkölcsi alapon áll, mint ez a dr. Sporum. Kisasszonyával, Karolinával a legnagyobb mértékben csodálkozik, hogy egy amerikai trösztelnök jelentette be a látogatását. Még jobban csodálkozik, amikor a jó tündér személyesen is megjelenik és közli, hogy mai naptól kezdve a kis irodába beköszönt a gazdagság. Most már kissé nyugodtan fogadja az elnököt és átveszi a megbízást. Nagy változás az irodában. Megindul a tervezgetés, szervezgetés, bevásárlás. És a kis Lu is elindul az esti rendezvénnyel, hogy megszolgálja a „férjének” kiutalt nagy állást. Második felvonás.

— Hány felvonás ?

— Három. A harmadikban megtudjuk, hogy Lu teljesítette ugyan a kötelességét, de egy nőansz eltéréssel és nem az elnök randevujára ment el, hanem a főpincér lakására ment. Ebből aztán különböző bonyodalmak származnak. Az elnök visszavonja a megbízást és dr. Sporum Miksa folytatja ismét szegény, de becsületes életét.

— És mi lesz Luval ?

— Főúr menyasszonya lesz, kis vendéglőt vesznek a Soroksári úton és hozzákezdenek a boldog házasságot előkészületeihez. Hapiend.

— Itt a vége a darabnak ?

— A közönség azt hiszi, tapsol, majd a

ruhatárba akar menni, amikor a színházi titkár jelenik meg a függöny előtt és a szerző üzenetét tolmácsolja. Közli, hogy most megmutatják a közönségnek, hogy mi lett a darab szereplőinek a sorsa — tíz esztendő múlva. Pár pillanat múlva felgördül újra a függöny és egyútt látjuk újra az egész társaságot egy házassági évforduló boldog résztvevőit. Lu ül házasságának tizedik évfordulóját. Szencziócs színpadi trouvaillé fejezi be a Molnár-darabot. Lunak ugyanis nem a főúr a férje, nem is az elnök, de még csak nem is Sporum, hanem egy jelentéktelen mellékfigura. C'est la vie, ahogy a franciák oly sűrűn hangoztatják.

— Szereposztás ?

— Hat szereplő van a darabnak összesen. Ez a hat szereplő jól megkereste a szerzőt, de a szerző is megtalálta őket. Gaál Franciska bűbájos Lu szerepében. Humora, kedves affektáltsága, különösen a második és a harmadik felvonásban, életének legjobb munkája közé tartozik. Megboesátjuk neki, ha néha el is késett a próbáról : az előadásra beérkezett. Gombaszögi Ella kis szerepében is megcsillogtatta kivételes talentumát. Őszinte nagy sikere volt. Hegedüs Gyula lett ezen az estén a színpad primadonnája, zsonglőrje és a siker fontos tényezője. A pompázatos szerepet pompázatos színekkel rajzolja meg. Molnár ragyogó tréfái hatásban megkétszerezve jönnek az ő szájából. Fenomenális volt. Góth Sándor is elsőrangú alakítást csinált az amerikai nábob figurájából. Ez a nagy intelligenciájú színész, a beszédnek a mestere, külön érdemet szerzett a darab mesteri rendezésével. Rajnay briliáns volt kis szerepében. Az utolsó képhez felejtetlen néhány mozdulata. Hajnóssy ezúttal is tehetségesnek bizonyult, mint mindig.

— Az összhatás ?

— Szombaton este a Vigszínházból egy új világsiker indult el nyugat felé.

Gyula

a színházi
előtt és a
közli, hogy
ek, hogy mi
orsa — tíz
mulva fel-
látjuk újra
gi évforduló
szasságának
s színpadi
arabot. Lu-
nem is az
um, hanem
'est la vie,
ngoztatják.

abnak ösz-
egkereste a
őket. *Gád*
i. Humora,
második és
k legjobb
átjuk neki.
z előadásra
szerepében
alennímát.
dus Gyula
madonnája,
nyezője. A
s szemekkel
éfát hatás-
5 szájából
elsórangú
b figurája-
színtész, a
et szerzett
ay briliáns
ben felejt-
imőssy ez-
mát min-

árból egy
lé.

Góth Sándor, Hajmássy Miklós és Gaál Franciska
Vígshízház — A jó tündér (Áldor felv.)

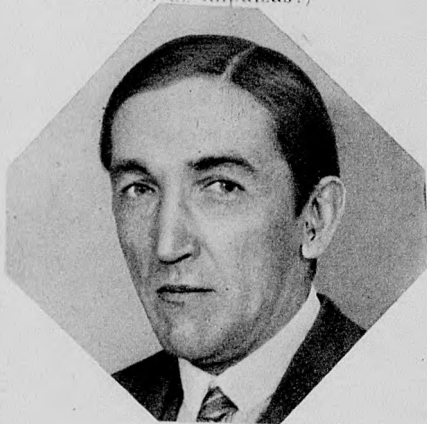
AZ ELCSERÉLT EMBER*

A Kamaraszínház a legközelebbi jövőben újból szerzöt avat. Bemutatja a kitünő regényíró és novellista *Bónyi Adorján*nak „Az elcsereált ember” című színdarabját. Bónyi Adorjánnak ez az első, egész estét betöltő színdarabja. Erről beszélgettünk vele:

— Nincs esélyebb, mint mikor a szerző programbeszédet mond a darabjáról — kezdte Bónyi. — Mikor elkezd előre magyarázni. Akik olvasták, azt mondják, jó téma és érdekes. Én nem tudom, mert én írtam és elfogult vagyok. És nem tudok róla ennyi jót mondani.

Egy emberről szól, aki kénytelen egy másik ember életét tovább élni. Két probléma is merül fel benne, de a kettő egymásba tapad. Az egyik a *környezet és a lélek egymáshatásának* a problémája. Környezet alatt értve: családot, lakást, hivatást. Egy régi környezetbe bekerül egy új lélek. Melyik alakítja át a másikat? A darabomban: a lélek. A másik probléma: az anyai szó problémája. Az anyáé, aki nagyon egyszerű, de minden emberi erő feletti gesztussal mond le arról, ami egy anyának egyedül drága a világon, hogy ezzel boldoggá tegye a fiát.

(— Mi volt az impulzus?)

Bónyi Adorján

— Egyszer, három évvel ezelőtt, riportot olvastam egy háborús esetről, amely bejárta a világsajtót. Hihetetlenül érdekes szituációról emlékezett meg a riport. Az ujságot eltettem, hogy majd lehetne egyszer belőle valamit csinálni. A riport lenyűgözött, három évig gyötört, mint mikor lezuhan egy kavics és száz és ezer kavicsot tép és görget maga után — de ez a sok kavics nem lepott el, hanem mind magasabbra emelt, a riportbeli eset fölé. Egyszerre, a harmadik évben, világosan éreztem, hogy a téma megérett, le lehet írni. Nem áll, hogy megírtam regénynek és aztán a regényből írtam a darabot. Amikor a téma teljes forró kiérettiségevel megrohant, *egyszerre írtam belőle a regényt és darabot.*

(— Miért csak most írt darabot?)

— Írtam eddig is. Éppen tíz esztendővel ezelőtt, a *Vígyszínház fogadta el, ki is volt szerepezeve. De közben a Vígyszínházat eladták s az új direkciónak nem kellett a darab.* Ez a család nagyon kiábrándított a darabírásból. A seb évekig nem hegedt be. És aztán gondoltam: ráérek. Még nem vagyok öreg. A színpad oly különös, oly kényes, oly hatalmas, hogy nem lehet könnyelműn, vágatában odaállni és meghódítani. Negyven felé... *mikor még nem hült ki a szív, de már hideg a fej.* Nos, most már nem vagyok messze a negyventől.

(— És a Vígyszínház előtt nem próbálkozott?)

— No jó, megsúgom, igen, pont tízenöt esztendővel ezelőtt, *Sebestyén Géza* egy háromfelvonásos színműveimmel kezdte meg budai direktorságát. Nem bukott meg a darab. *Nem nagyon.* De vidéki jogász voltam és *huszorkét esztendő*s. Illik, hogy elfelejtsük.

— Egyetlen egy dolog igazat: anyai regény, novella, cikk kényelmes panyolfala mögött kilépni és szemtől-szembe állani a legnagyobb — a közönséggel.

Hogyan lett Turay Idából cárnő?

Turay Ida! Mindenki ismeri s az emberek rendszerint elmosolyodnak, ha a nevét hallják. Eszükbe jut valamelyik kedves szerepében, amikor nyílt színen önfelédten tapsolt neki az egész nézőtér.

Füresa pálya a színészet.

Itt van ez a kedves, egyéni humorú, bájos színész, aki évek óta itt él a direktorok szeme előtt és még nem tudott egy nagy szerephez jutni. Miért? Talán nincs tehetsége? Erre vonatkozóan csak egy érvet hozunk fel: *nem emlékszünk Turay Idának olyan szereplésére, ahol ne kapott volna nyílt színi tapsot.* Minden szerepében sikert aratott.

És mégsem beérkezett színész. Nincs a legelső vonalban. Nem nagy gázsista. Nem sztár. Nem hirdetik nagy betűkkel a nevét. Nincsenek botrányai... Ezzel a sok negatívummal szemben csak két pozitívuma van: tehetséges és dolgozik hittel, becsületesen. Nem is vitte sokra... csak sikerei voltak.

De most.

Most van egy sánsza, hogy észreveszik az illetékesek is, hogy végre talán kiemelik a kartotékját abból a regiszterből, ahová elskatulyázták.

Turay Ida a Magyar Színház következő ujdonságában, a „Kis Katalin”-ban döntő szerepet kapott.

Főszerepet, sőt... címszerepet. Most már csak egy kis szerenese még és ő is az első vonalba léphet. S mindezt csak részben köszönheti a saját tehetségének, nagyobb részt — a *pélellen körülményeknek.*

Nagyon érdekesen mondta el Turay Ida nekünk az előzményeket, amelyek most a döntő szerepet megelőzték.

— Kezdjük a korommal, már csak azért is, mert ezt a színésznők nem szívesen említik, de én szívesen tüntetek vele, hogy *bár régi színész nő vagyok, mégis mindössze csak huszonkétéves vagyok.*

Tizenöt éves koromig nem is láttam színházat.

Akkor is csak azért láttam, mert akadémiai növendék létemre — statisztálnom kellett *Zitahy „Süt a nap”* című darabjában. Akkor azzal vontam magamra a közmegebotránkozást, hogy a második felvonás végén kijelentettem, *én jobban el tudnám játszani Bajor Gizel szerepét.* Hogy történt mégis, hogy nem szakadt rám a kulissza, ezt magam sem tudom. Az első színháskolai év végén *Bárdos Artur* igazgató megnézett egy vizsgaelőadást. Az előadás végén azt mondta: *„Az összes szereplők közül legjobban tetszett az, aki csak statisztált a darabban és egy szót nem szól.”* Sejtik már, remélem, hogy

... én voltam az a statiszta.

Rögtön le is szerződte a színházhoz.

Kisebb és még kisebb szerepeket kaptam, de aztán jött a „Darázsfészek”, ahol *tizennyolc nyílt színi tapsot kaptam.* Ezt nem én számoltam meg, hanem mások. Aztán jöttek a sikerek és tapsok, de nagy döntő szerepet soha nem tudtam kapni.

Most aztán ez is megjött. *Savoire* új darabjában a fő női szerepet, „Kis Katalin”-t a színház *Honthy* Hannával akarta eljátszatni. Nem tudtak vele megállapodni. Aztán

Turay Ida (Rozgonyi felv.)

Makay Margittal próbáltak megállapodni, vele sem tudtak.

Velem sikerült megállapodni.

Természetesen előzően soha nem gondolták azt, hogy velem fogják eljátszatni a szerepet. Hiszen nem vagyok sztár, nem játszottam még ilyen domináló szerepet. Öszintén szólva, bármilyen boldog is vagyok, *de egyelőre nem merek örülni.* *Honthy* Hannát akarták s most velem játszatják el a szerepet. Micsoda óriási felelősség ez rajtam egy híres színész nő után vállalni egy ilyen szerepet. Mit csináljak?! Mertem vállalni.

Éjjel-nappal tanulom a százoldalas főszerepet... címszerepet

Megjött a sánsz. Ilyen nem mindig kínálkozik. Én is évek óta várok erre. Nem szabad elszalasztani ezt az alkalmat. Ugye, hogy igazam van! Bizom magamban, de azért... *nagyon, nagyon drukkolok...*

Íme a fiatal színész nő a sorsdöntő fordulat előtt. Amit olyan nagyon várt, attól fél most legjobban. Gyönyörű, de veszélyes pálya ez a színi pálya.

Barna Jenő.

A töltőtoll

Fodor László a színpadi ügyesség káprázató rutinjával írta meg új darabját, a „Töltőtoll”-at, amely bejárva fél Európát, most nálunk a *Belvárosi Színházban* került színre. Kétségtelen, itt is, mint külföldön, sikert hoz majd szerzőjének.

Fodor László egy töltőtoll alig arasznyi rudján, mint valami pompás pálcikával a kezében, hasonlóan a cirkusz kítúnó idomítójához, ugratja és bukfencezteti, persze sohasem salto-mortáléval, de mindig meglepő „piruettekkel” vigjátékának figuráit. Mindez hát távolról sem valami halálos komoly dolog, csupán könnyű mulatság. De Fodor László szíve mélyén, amikor így „pojácáskodik is”, hitesebb hittel esküszik a „polgár” életrendjére, világnézetére, ahogy ő mondja: „a porszivógépre”. Ez a morális ereje. És ez őriási sikerének belső rugója.

Lehet, válságos korszakunkban, a történelem ez átmeneti periódusában, amikor a szociológusok állítása szerint, a világtrend átalakulóban van, a polgárság talán, mint

kiélt társadalmi hangsúly elvénhedt, de bizonyos, hogy még *él s uralkodik*. Nálunk és szerte Európában. Az egész világon. Bizonyosság erre, hogy mindenütt lelkes lelkesedéssel ismerik fel s fogadják írójukat, Fodor Lászlót. Mert Fodor László nyíltan és fentartás nélkül a polgárságé. Problémáival, megoldásaival, egész mentalitásával. Világsikere érthető, ha még számbavesszük abszolút színpadi érzékét, dialogusainak pergő ritmusát, szellemességét, meseszövevényének fordulatosságát. Hogy szentimentalizmusa, humora közönsége szívét mindig meg tudja ejteni. Hogy ötletes. Hogy kedvesen mulattató. A „Töltőtoll” mindenben ilyen.

A „Töltőtoll” meséje valóban nagyon egyszerű történet. Szól pedig a valóperes ügyvédről, bizonyos Vargha Bálintról (*Somlay Artur*), aki szereti és nagyrebecsüllő feleségét, Alicet (*Dayka Margit*). Szász Tibor (*Gózon Gyula*), Vargha barátja, azonban nem bízik feleségében, Liliben (*Székely*

Székely Lujza, Somlay Artur és Kökény Ilona
Belvárosi Színház — A töltőtoll (Áldor felv.)

Somlay Artúr és Dayka Margit
Bélvárosi Színház — A töltőtoll (Áldor felv.)

medt, de
Nálunk
gon. Bi-
es lelke-
rójukat,
nyíltan
Problé-
talitása-
számba-
dialogu-
t, mese-
entimen-
mindig
gy ked-
ndenben

nagyon
alóperes
il (Som-
estűli fe-
z Tibor
azonban
(Székely

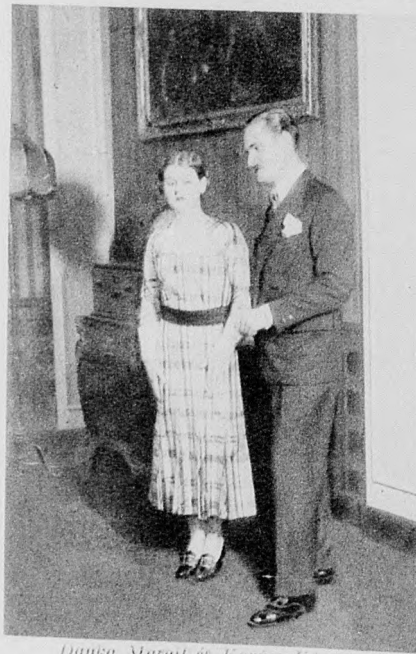
Lujza). Tanácsért jön Varghához, aki felháborodva utasítja vissza a férj gyanúját s kijelenti, hogy a XX. században nem lehet „féltekenykedni”. Beszélgetés közben Szász megemlíti, hogy látta Alicet az egyik üzletben öt és hat óra között töltötollat vásárolni. Alice, aki minden újról beszámol urának és sohasem hallgat el semmit, most nem tesz említést erről a vásárlásról. Varghában feltámad a féltekenység. Abban reménykedik, hogy másnap, amikor születésnapja van, mint meglepetés kerül majd elő a töltőtoll.

A születésnap ajándékok másnap valóban megérkeznek, de a töltőtoll elmarad. Helyette Tolnay György (*Kovács Károly*), a híres nőhódító „érkezik meg”, akinél történetesen új arany töltőtoll van, amelynek eredetéről felette titokzatosan nyilatkozik. Az ügyvéd gyanuja nőttön nő. Nyíltan azonban nem szól Alicének. Most már ő is detektívvé, a híres „fehércékfűs” Frédivel (*Ihász Lajos*) figyelteti Alicet. Hogy „bizonyosság” szerezen, Tolnay Györggyel kettesben engedi el feleségét az Operába. És Frédi a megjelölt páholyt üresen találja.

Tűrhetlenné válik a házastársak helyzete. Alice Nizzába készül menekülni. Az utolsó pillanathan azonban rájön, hogy az ura Frédivel figyeltette s amikor Vargha Balint végre nyíltan kérdőre vonja a töltőtoll dolgában, Alice, aki persze ártatlan, „meglekedtetni” féltekeny urat. Csak hosszas huza-vona után mondja meg, hogy a töltő-

Kökény Ilona és Gózon Gyula
Belvárosi Színház — A töltőtoll (Áldor felv.)

Dayka Margit és Kovács Károly
Belvárosi Színház — A töltőtoll (Áldor felv.)

tollat neki vette születésnap ajándékul s az íróasztalon fekszik már három napja a — „meglepetés”. Közben Szász Tibor is kibékült Lilivel és remélni lehet, hogy mindenki boldog lesz.

A Belvárosi Színház *Vágó Béla* rendezésében simán pergő előadást produkált. Ezzel azonban nem akarjuk azt mondani, mintha különbül nem lehetne játszani ezt a vígjátékot, de az adott körülmények között, nyilván többet nem lehetett elérni *Kökény Ilona* kitünő volt, minden mozdulatában, hangjában, szavában mulatságos. Mint komika megbecsülendő értéke lesz a prózai színpadnak. Utána *Gózon Gyula* találta el azt a játékosan kedves hangot, amelyet a szerző ebben a darabjában diktált. Megkomponált figurát játszott. *Ihász Lajos* nagyon kedves volt, de az arcjátekát ne találja torzító grimasszá. *Somlay Arthur* koturnusban játszotta szerepét. Az azonban nem az ő hibája. Ő ilyen s hála Istennek, hogy ilyen. Nem volt neki való ez a szerep. *Dayka Margit* küzdött, amikor ezt az egyéniségtől olyan távolálló figurát színpadra vitte. *Székelty Lujza*, mint mindig, elegáns volt és szép. *Kovács Károly* a korzózó földhirtokos szerepében gesztusban és tartásban, ha ugyan hangban nem is mindig, jó figurát adott. Az együtttest *Sugar Lajos*, *Szilágyi Klári* és *Szemler Mária* egészítették ki.

A díszlet *Szűcs Endre* munkája.

Ujházy György

Székely Lujza és Gózon Gyula
 Belvárosi Színház — A töltőtoll (Áldor felv.)

...
 (Áldor felv.)

dékel s az
 apja a —
 or is ki-
 ogy min-

rendezésé-
 ált. Ezzel
 i, mintha
 a vigjáté-
 zott, nyíl-

Kolény
 ulatában,
 Mint ko-
 a prózal
 találta el
 melyet a
 Megkom-
 s nagyon
 e töltözza
 coturnus-
 ment az ő
 gy tyei.
 ta Margit
 miséjétől
 itte. Szé-
 t és szép-
 okos sze-
 na ugyan
 it adott.
 Klári és

György-

Alkinek csak Külföldön mennek a darabjai

Több mint két évvel ezelőtt Berlinben bemutattak egy színdarabot „Sybille ? . . . Ausgeschossen !” címmel. A darabnak hallatlan sikere volt és még ma is játsszák Németország színpadain. Bennünket különösképpen azért érdekelt ez a hír, mert szerzője magyar ember, Somogyi Gyula, aki ismeretlen a pesti színházi közönség előtt.

Somogyi Gyula nemrégiben Pestre érkezett és ezt az alkalmat felhasználtuk, hogy egy interjú keretében bemutassuk őt a *Délbáb* olvasóinak.

— Ezerkilencszázhuszban mentem ki Berlinbe, ahol négy és fél éven keresztül a magyar követség sajtófőnöke, a Nemzeti Ujság és Uj Nemzedék németországi szerkesztője voltam. *Huszonöt évig politikával foglalkoztam, annak ellenére, hogy nem szerettem ezt a mesterséget.* Fél szemmel mindig a színházak felé sandítottam, de másirányú elfoglaltságaim miatt nem tud-

Somogyi Gyula

tam vágyamat kielégíteni. Kint azután több időm és alkalmam volt erre.

Szabad időm jelentékeny részét a német színházak tanulmányozására fordítottam, amelyek az utolsó húsz év alatt a legmagasabb nivót érték el. Értem ezt nemcsak színpadtechnikára, hanem a színjátszásra is. Azelőtt a rendezők tulajdonképpen ügyelők voltak és először Otto Brahm mutatta meg, hogy a rendezés egyike a legnagyobb művészeteknek. Brahm tanítványa volt Reinhardt és Reinhardté valamennyi, most élő neves rendező.

A színházak mellett a német vidéki színházat, a vándortársulatokat — az úgynevezett Wanderbühneket — tanulmányoztam. Ezeket lehet leginkább a mi vidéki színházainkkal összehasonlítani. A kisebb és nagyobb városokban működő társulatokat ugyanis csak pesti színházakkal lehet összemérni. Ezeknek a tanulmányoknak következménye egy memorandum volt, amelyet ezerkilencszázhuszonnégyben nyújtottam be a kultuszminisztériumba a magyar vidéki színházak újjászervezése érdekében. *Elobsták, megköszönlék és ad acta tették.*

Közben Dosztojevszkij „Karamazov testvérek” című regényét dramatizáltam, amelyet a Nemzeti Színház mutatott be. Bár sajtósikere nagy volt, a közönségnek nem tetszett és csúfosan megbukott. Talán ez volt az oka annak, hogy ettől kezdve Pesten nem óhajtottak tudomást venni rólam. Pedig öt-hat kész darabom is volt a fiókomban, közte a „Megérett a szőlő” című. Itthon nem sikerült semmi, tehát visszamentem Berlinbe, ahol minden protekció és nehézség nélkül azonnal elfogadták a pesti színházgatóknak, úgy látszik, nem megfelelő „Megérett a szőlő”-t.

Ezt a darabomat a Tribüne mutatta be „Sybille ? . . . Ausgeschossen !” címmel Berlinben, közvetlen Molnár Ferenc „Játék a kastélyban” című darabja után. A darabnak nagy sikere volt és két színház is játszotta Berlinben. *Színrekerül Németország vol-*

mennyi városában és Budapest kivételével minden európai fővárosban Stockholmól Athenig, Varsótól Rotterdamiig. Október tizenharmadikán volt ennek a darabnak a premiérje Amerikában, Norfolokban, ahonnan New-Yorkba viszik. A főszerepeket Bánky Vilma és férje, Rod la Rocque játsszák. Az adoptálók Anita Loos és Emerson eredetileg „Papriká”-nak nevezték el, hogy miért, azt nem tudom, mert a paprikának semmi köze sincs a darabhoz. Ezt később ők is belátták és megváltoztatták az eredeti magyar címre, a „Megérett a szőlő”-re. Ekkor azonban rájöttek, hogy a szőlő náluk kevésbé ismert gyümölcs és így lett végre „Megérett a cseresnye” a darab címe.

Pesten nem próbálkozom ezt a darabot elhelyezni. Ha nem elég ajánlólevél számára a világsiker, úgy én nem forszírozom a magyar bemutatóját. Elkészültem az új darabommal, a „Szegegy ember báránycájja”-val, amelynek német címe „Hochzeitsmarsch”. Először a hamburgi Thália fogja bemutatni a közeljövőben, Kurt Boisval a főszerepben.

Boldog vagyok, mint a balladabeli gölya, akinek két hazát adott a végzete. A telet mindig Berlinben töltöm, a nyarat rendszerint visegrádi villámokban. Németországban megbecsülnek és szeretnek. Remélem, egyszer majd itthon is sikerül kibírkóznom az elismerést.

Raquell Torres filmszínésznő otthonában (Fotó M—G—M)

LENKEY MAGDA * VARIETÉ * IGAZGATÓ * LESZ *

Vállalkozó szellemű kislány ez a Lenkey Magda. Alig pár hete az a hír járta róla, hogy a fiatal úszóbajnoknő felhagy a cirkuszi bohóckodással és színésznőnek készül.

Most újabb verziók szerint nagy fába vágja a fejszéjét a kis Magdus. azt hallottuk, hogy

varietétársulatot szervez

és társulatával még az őszi folyamán vidéki turnéra indul.

Lenkey Magda kis cicájával kertjükben (Seidner felv.)

Felkerestük az országos hírű, tizenöt éves igazgató-jelöltet s érdeklődtünk, hogy a hír megfelel-e a valóságnak.

Magdus épp a Babi nevű fekete círmosával játszik, amikor beléptünk hozzá. Régi ismerősök vagyunk, hiszen a Délibáb munkatársa írta azt a cikket, ami miatt annak idején profi váddal illették.

(— Igaz-e a hír Magdus, hogy varietétársulatot szervez ?

— De igaz ám !

(— Hát már nem akar színésznő lenni ?)

— Sosem akartam. Tudja ezt csak az újságírók találták ki. Megmondhatom magának, az újságírók annyit mindent hasból írnak. (Nekem mondja ?) Például azt is írták, hogy sohasem voltam színházban. Hát ez nem igaz. Tízéves korom óta majdnem minden darabot láttam. Szüleimmel eljárók még az Operába is. Igaz, hogy a Lohengrinnél és a Traviatánál elaludtam, de akkor még csak tizenegy éves voltam.

(— Hogy állnak a varieté szervezéssel ?)

— Az engedélyt már megkérve nyeztük. Még az ősszel megkezdjük a turnét.

Lenkey papa aki eddig hallgatásba merült, most átveszi a szót.

— Az én lányom világhíresség.

Mutathatok amerikai lapot. Oldalas cikkeket írtak a Magdusról. Akkora oldal, mint egy lepedő. Az *én lányom egymaga attrakció*. Szerződöttünk egy jó konferansziét, egy komikust, pár artistaszámot és kész a trupp. Valószínűleg Szegeden kezdjük. Én leszek a menedzser.

(— Hogyan jöttek erre a gondolat-ra?)

— Nem engedem Magdus népszerűségét másnak olesón kihasználni — feleli a menedzser-jelölt papa. — Legutóbb fellépett egyik cirkuszban, akrobatikus táncokkal.

**Tízszert kihívták a függöny elé.
Fizetni pedig keveset akarnak.**

pedig nagy szám a Magdus.

(— Most már nincs baj az amatőr-séggel?)

— Nincs — feleli nevetve Lenkey Magda. — Igaz, hogy vigyázni kell. Például *nem szabad engem jüzdötrikus képpel hirdetni, mert akkor azt mondják, hogy a sportteltségemet reklámra használom fel.*

Lenkey papa közben az eshetőségeket latolgatja.

— Szegeden legutóbb hatezren tapsoltak és éljeneztek, amikor lent voltunk. Ha Magdus lemegy a társulattal, az a *hatezer ember megnézi*. A Sz. U. E.-nak van legalább hétszáz tagja. Azok majd propagandát csinálnak. És a többi városokban is vannak úszók. Békéscsaba, Orosháza, Vásárhely, Eger, mindenütt nagy közönség lesz. Az én lányomat Amerikában is ismerik. Mindenhol külföldön.

(— Miért nem megy akkor külföldre?)

— Mert nem akarom abbahagyni az úszást — felel Magdus. — Ebben az évben nyolc tiszteletdíjat nyertem. Ezt a szép ezüstitálat Siófokon kaptam. *A Tóth Ilonka sírva jött ki a vízből, amikor látta, hogy ezt én viszem el.* Remélem, még az idén kapok pár tiszteletdíjat. Még hátra van a fedett úszoda avatója is.

(— Miért nem lép fel valamelyik orfeumban?)

— *Mert a papám*

nem enged háromszázötven pengőért fellépni.

Most tárgyalunk *Schmidt* igazgató úrral. Ha sikerül megegyezni, akkor egy hónapra elszereződöm a *Royal Orfeumba*.

Közben a leendő igazgatónő állandóan játszadozik a Babival. A círmos egy iramodással kiszökik az ajtón. Magdus utána.

Lenkey papa gyönyörködve nézi a lányát.

— Hogy fut! — mondja elragadtatva — beirattam az MTK atlétikai szakosztályába. Ilyen fizikummal biztosan viszi valamire. Ő az egyetlen női atléta az MTK-ban. *Neki külön szakosztályt csináltak.*

Magdus foglyul ejti a cicát és kipirulva érkezik vissza.

— Ez a cica tizenkettőn belül futja a százat, *de elfogtam* — mondja nevetve.

(— Szép idő! De hogy állunk a százazas gyorsúszás rekordjával?)

— Az idén egy év alatt tizenegy másodpercet javultam, jövőre csak háromat akarok javulni, azután még háromat és *akkor Los Angelesben enyém az olimpiai bajnokság.*

(— Tehát nem a varieté a vége, hanem Los Angeles?)

— Még az sem.

(— Hát akkor micsoda?)

— **Los Angeles nagyon közel van Hollywoodhoz.**

Hátha... — teszi hozzá elgondolkozva.

— Reméljük, hogy a vállalkozó szellemű Lenkey Magdának sikerülni fog az a „hátha”...

Vig György.

Kovács Dezső, a *Városi Színház* baritonistája most érdekes pőr közepontjában áll. Egy bécsi énekes bepörrölte őt kártérítésért azon a címen, hogy ő menedzselte a magyar énekest s olyan megállapodása van vele, mely szerint Kovács jövődelmének bizonyos százalékáról köteles

Kovács Dezső

állandóan lemondani az ő javára. Művész-körökben nagy érdeklődéssel néznek a pőr kimenetele elé, annál is inkább, mert elvi jelentőségű döntést várnak arra vonatkozólag, hogy lehet-e egyáltalán ilyen megállapodást kötni?!

Molnár-premiér a színpalak mögött

Fél nyolc már elmult. A társalgó előtt nagy tömegben lesik, várják a benfentesek Molnár Ferencét. Percek kérdése és itt lesz. Molnár Ferenc taxin érkezik. Feltűnően sápadt. Kabátgallérja felgyűrve, kalapját mélyen a szemébe húzza. Gyors léptekkel siet fel a lépcsőn. Előpri az érdeklődők hadát. Tankszerű biztonsággal megy fel az igazgatósági irodába. Nem lehetett megállítani.

A társalgó kiürül. Szinte hihetetlen csend és némaság borul a színházi folyosókra. Csak a színpad él, szikrázik, izzik a nagy izgalomban. Góth Sándor fürdőköpenyben a szmoking-ing fel — ide-oda szaladgál. Rendeleteket ad.

Valaki odamegy hozzá :

— Kérem főrendező úr, lenne egy pár pillanat szabad ideje?

Góth majd hogy le nem nyeli a tekintetével.

— Kérem — feleli, — ha megengedi, előbb eljászom a szerepemet?!

Negyed kilenc. A közönség még mindig lódul. Nem lehet kezdeni. Bárdi Ödön ott áll a kis vasajtónál, várja a nézőtéri jelzést. Az ügyelők, a színészek, az egész színpadi gépezet befűtve, dobogó szívvel és lázas izgalommal, mint a futók a start előtt, várják a döntő pillanatot.

Nyolc óra tizennyolc perc. Bárdi :

— Lehet !

Sándor, az ügyelő, lehunyt szemekkel hatalmasat üt a gongra.

Az üres, néma folyosón egy frakkos, fehérhajú úriember siet végig és gyorsan eltűnik egy földszinti páholyban.

A színpadon már folyik az előadás, már nevelnek, már jóléri magát a publikum, de a szemek azért a páholyok vörös bársonyos homálya felé cikkáznak. Keresik a szerzőt, Molnárt.

Nemsokára az egész nézőtér a bal 2-es, földszinti páholyt tippeli. Odaszól minden hársógó nevelés és minden ámuldozó csodálkozás. Pedig nem is tudják, hogy Molnár valóban ennek a páholyoknak a vendége. Ott áll hátul a homályban. Kezeivel simogatja az állát és mosolyog. Mint egy apa, aki a gyerekeit ébezi.

Lépn sem lehet a szűk folyosón. A nézőtérén dübörög a taps. Molnár piros arccal áll a színpadon. Most mennek ki először a színészek: Gaál Franci, Góth, Rajnay, Hamásy. Nemsokára jönnek vissza. Csillog a szemük. Hívják Molnárt. Góth és Gaál Franci

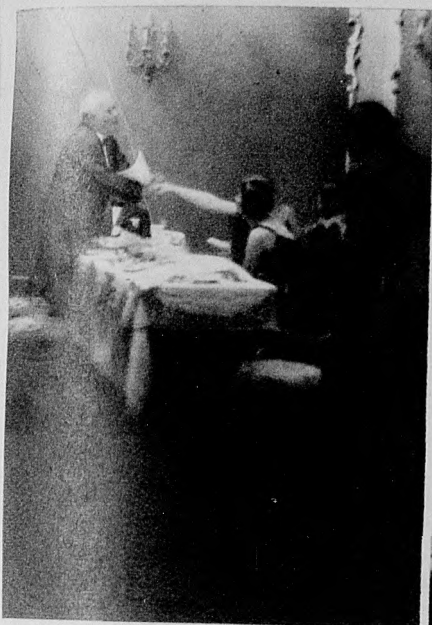

Molnár Ferenc az utolsó próbán észrevételeit közli Góth Sándorral és Gaál Francival (Paál Sándor pillanatfelvétele)

Molnár
Gaál

meg a
g e s e
—
l u d o
Kül
lombot
pont:

H e
góban.
Moln
— N
— E
Min
Károly
Pest jö
A sz
gedve
Vala
— E
húzott,
s o k k
A tó
Egy
így lép
— G
dom, en
A tó
Kezd

Molnár Ferenc az utolsó próbán megmutatja Gaál Francinak, hogy miképpen képzeli el „A jó tündér” nagy jelenetét
(Paál Sándor pillanatképe)

meg akarják fogni a kezét. Molnár idegesen félrekapja.

— Ne fogjátok meg a kezem! — kiáltja. — Tudod, hogy sosem engedem meg.

Külön megy ki, a színészek után. A nézőtér lombol. Molnár frakkján kis, szerény piros pont: a becsületrend jelvénye.

*

Heltai Jenő siet oda Molnárhoz a társalgóban.

Molnár idegesen szívja a cigarettát.

— No János, mit szólsz? — kérdi Heltaitól.

— Hát a legtündéribb Ferikém!

Mindenki odavan a darabtól. Sebestyén Károly jön, aztán Kohner báró — egész Pest jön gratulálni a Vigszínház társalgójába.

A színészek izgatottak, Göth nincs meglepedve a sok dologgal.

Valaki mosolygva megjegyzi.

— Ez azért van, mert Molnár frakkot húzott. Ha szmokingban van, akkor sokkal nyugodtabb!

A társalgó még tele van.

Egy ismeretlenségig rovatvezető és darabíró így lép be:

— Gyerekek, én mint „konkurrens” mondom, ennél anygalibb darabot még nem írtak!

A társalgó pillanatok alatt kiürült.

Kezdődik a II. felvonás.

*

„Hang a nézőtérén”:
— Biztos vagyok, hogyha Hegedüs betép, csak emelkedni fog a darab.

A függöny szétmegy. Hegedüs Gyula megfordul a színpadon. Halalmas szakállja van. Olyan nevelőorkán lámad, amire alig volt példa. Hosszú másodpercekig nem lehet folytatni a darabot.

A „hang” újból:

— Ennek a Molnárnak milyen szerencséje van!

A szerencsés Molnár leírhatatlanul izgatott. Még jóval a második felvonás vége előtt kimegy a páholyból és Jób direktorral jelmegy a színpadra.

Mikor vége a felvonásnak tizennégyeszer megy ki a közönség elé. Azután felsiet az irodába. A társalgó vendégei hiába várják. Csak közvetlenül a kezdés előtt jön le Roboz és Jób direktorokkal. Senkivel sem áll szóba. Szemei versenyt csillognak a monoklijával. Hallatlanul felhevültnek látszik. Siet le a páholyba.

A sápadt, világhírű Mestertől a harmadik felvonásra piruló, izgatott — fiatal szerző lett...
Baróti Zoltán.

„Szerző! Szerző!”

Molnár Ferenc a premiérjén a rivalda előtt
(Paál Sándor pillanatképe)

A sokoldalú darabíró

— Ezekről a mintákról kérek sürgősen próbanyomatot. Deutsch maga menjen be a központba és intézze el ezt a dolgot. Halló, ki beszél? Igen. Azonnal intézkedem.

Ilyen és ehhez hasonló parancsokat osztogatott Molnár József az egyik nagy textilgyár irodájában, amikor felkeressük őt, hogy elbeszélgessünk vele. Joggal kérdezhetik, hogy mit érdeklí olvasóinkat egy textilgyár vezetőjének nyilatkozata? Azonban minyárt érthetőbbé válik a helyzet, ha eláruljuk, hogy Molnár József színdarabot írt, amelyet nemrégiben mutatott be a „Feldült fészek” címen az óbudai Kisfaludy Színház.

— Bocsánatot kérek a megvárakoztatásért — mentegőzik Molnár József — de ez így megy nálunk egész nap. Reggel nyolctól késő estig, itt és így dolgozom.

— Hát akkor mikor ér rá darabot írni?

— *Éjjel után.* Ugyanolyan minden éjszaka írok egy-két órát. A feleségem nagyon haragszik is rám emiatt, mert a darabírás miatt nem marad sok időm az alváásra. Pedig az írást nagyon szeretem. Fiatal korom óta írkálok a fiókom számára. „A feldült fészek-et”, amelyet most mutatott be a Kisfaludy Színház, két évvel ezelőtt írtam és a *Vígszínháznak nyújtottam be.* Akkor még „Lemondás” volt a címe és én már előre sejtettem, hogy a Vígszínháznál ez is lesz a vége. Komor Gyula olvasta el, aki kifogásolta a darab romantikus irányát, de *ugyanakkor nagyon dicsérte a szép magyar dialógusokért.*

Láttam, hogy a darab színrehozása milyen nagy akadályokba ütközik és így egyelőre lemondtam róla, mert

nekem nincs időm kilineselgetni. Most aztán végre elhatároztam, hogy *amerikai mintára én fogom előadni a darabot.* Megállapodtam az óbudai színház igazgatójával, *Miklóssy Aladárral,* hogy *három napig közösen fogjuk viselni az előadás költségeit.* Így is történt. Te-kintettel arra, hogy a színház kellék-tára, sajnos, nagyon szegényes és a rossz díszlet lerontja a hatást, sőt nevetséges is, elhatároztam, hogy ezen is segítek. *A darabban előforduló összes bútorokat és egyéb berendezési tárgyakat én adtam.* Ugyanez

Molnár József

ált a díszletekre is. Bár sohasem terveztem díszleteket, most nekiültem és egy éjszaka megrajzoltam magamnak a második és harmadik felvonás díszleteit, amelyet *saját terveim alapján és felügyeletem alatt festtettem meg.*

Igy történhetett meg, hogy nemcsak az előadás volt mintaszerű, hanem a kiállítás is olyan elsőrangú, *amilyen még talán sohasem volt Óbudán.* Október harmadikán volt a premier, negyedikén és ötödikén két-két előadást tartottunk. *Mind az öt előadás zsűfolt ház előtt folyt le.* Ilyen sorozatos telt házat még egy darab sem csinált kint Óbudán. Tulajdonképpen az a cél vezérelt, hogy lássam mondanivalóim, hogy hatnak a nézőkre. Meg vagyok elégedve az eredményekkel, ami végleg megerősítette az önbizalmamat.

Most egy színművön dolgozom. Egy igaz történeten, amelyben hosszú évek alatt szerzett megfigyeléseimet és tapasztalataimat írom meg. A közönség mostani ízlésére való tekintettel, ez a darabom happy-enddel fog végződni. *Hogy az új darabom melyik színházban fog színrekerülni, az még a jövő tálka.* Remélem, hogy sikerben nem fog elmaradni az első darabom mögött.

Biro

etni. Most
gy ameri-
ni a dara-
ai színház
rral, hogy
viselni az
tént. Te-
az kellé-
ves és a
tást, sőt
ogy ezen
tuló összes
tárgyakat
Ugyanez
etekre is.
em ter-
szleteket.
ültem és
megraj-
agannak
és har-
nás disz-
yvet saját
apján és
alatt jes-
g.
énhete tt
nemcsak
volt min-
anem a
s olyan
amilyen
sohasem
Október
a volt a
negyedi-
lást tar-
s szűfoll
atos telt
ált kint
a cél
ivalóim,
vagyok
mi vég-
amat.
om. Egy
zú évek
t és ta-
özönység
tten, ez
égy ódni.
nhozban
ő tika.
em fog
mögött.

Mary Doran új filmszerepében (Fotó M—G—M)

azt hisszük, vilán felül áll, hogy a maga jó tündére mi vagyunk azért, mert elhoztuk Molnár Ferenc új darabjának, „A jó tündér”-nek premiérjére. Amint látja, ilyen fényes theatre paré-szerű

premiér mindig csak egy van a pesti színházi szezonban és az is akkor, amikor Molnár-darabot mutatnak be. Tíz nappal előbb már nem lehetett jegyet kapni erre a premiérre, ami azt bizonyítja, hogyha jó darabot mutatnak be jó tróól, nem kell félni a hangosfilm konkurenciájától. Foglaljon helyet.

Miről is beszélünk? Ja a hangosfilmről! Ott a földszint bal keles pályában ül Roboz Imre, a Vigszínház igazgatója, aki egy másik színházgatóval együtt nemrégiben író hadjáratot indított a német beszélőfilmek ellen.

Egyik órától a másikra hirtelen vége lett az egész akciónak. Mit gondol, miért? Mert közben kiderült egy és más. Roboz ugyanis, nagyon helyesen, lándzsát tört a magyar filmgyártás mellett is, amikor

azonban az egyik pesti filmgyár Nagy István filmjéhez leszerződött Rajnai Gábort, Roboz egyszerűen letiltotta ezt a szereplést azzal, hogy Rajnai az ő filmjükön is játszik, amit Párizsban vettek fel. A filmszínházak vezetői ezek után összeültek és

kimondották, hogy addig nem játszanak Paramount filmet, amíg Roboz Imre érdekelve van ennél a vállalatnál.

Ezt egy memorandumban akarták elküldeni az amerikai filmgyárhoz, amelyben azt is megemlítették, hogy Roboz Imrét három amerikai filmvállalat pesti képviselőjéhez is igen szoros anyagi és rokoni érdekek fűzik. A pesti filmszínházigazgatók szerint ezért küzdött Roboz Imre a német hangosfilmek ellen és nem a színházak érdekében, amelyet különben Rajnai Gábor esete is bizonyított. A memorandum a végén mégsem ment el, mert Robozék erre visszavonulót fújtak.

Hogy ki az az elegáns magas úr? Hogy lehet ilyen kérdezni? Herczeg Ferenc. Emlékszik még a „Kék róka” vigszínházi premiérjére? Az is ilyen fényes külsőségek között jolyt le. A „Kék róka”-t egyébként most vásárolta meg egy német filmgyár Herczeg Ferencétől. A múlt héten írták alá szerződésüket, amelyek értelmében

rögtön kilizettek Herczegnek kétezer dollárt — előlegképpen.

Hiába, rendes tantiémeket ma már csak a filmnél lehet elérni.

Azért Molnár Ferencet sem féltjük ezzel a darabbal. Egész sereg külföldi színházigazgató ül itt a nézőtérén, akik rövidesen mind bemutatják színházukban „A jó tündér”-t. Pszi! Kezdődik. Nézze, milyen remek ez a szeparédszel ezekkel a meleg vörös színekkel. Itt van a jó tündér, Gaál Franciska, Lu meg-

szem
nevel
költő
dara
Jobb
sajny
bárni
történ

a
vol
kél

Ha
szinté
versék
hogy
ez, h
szíve.

Bo
Látja,
hogy
nelben

No
első j

lehetett
A leg
a szerz

hatal

Az ara
váltak f
nek a
Zilahy-a
Néze
zeit csó
hogy b
Skót úr,
jó tünde

— Te
— H
— Er
— Ve

személyesítője. Aki most hangosan felnevetett a jobb oldalon, egyike a magyar költőgárda legkiválóbbjainak. Egy szín-darabjával nemrégiben szép sikere volt. Jobbára azonban verseket ír, amelyből sajnos, manapság nem lehet megélni, bármennyire is főkételemek azok. Így történt velem, hogy ez

a kiváló magyar költő kénytelen volt egy divatkereskedés árjegyzékébe reklámverseket írni darabonként kétszáz pengőért.

Ha Petőfi Sándor élne, valószínűen szintén jogkrém- vagy szappanreklámverseket írna, ha csak nem akarná, hogy éhenhaljon. Olyan jellemző eset ez, hogy az embernek elfacsarodik a szíve.

Bocsánat. Egy szót sem szólunk. Látja, maga miatt rászólnak az emberre, hogy folyton beszélgetünk. Majd a szünetben folytatjuk.

No menjünk ki egy cigarettára. Ilyen első felvonást már régen láttunk. Úgy látszik, mindenkinek tetszik a darab és nem oszlanak meg a vélemények, mint múlt héten Zilahy Lajos nemzeti színházi premijén. Ott legnagyobb sikere Bajor Gizinek volt, akinek az öltözékében nem lehetett mozogni a töméntelen virágtól. A legdrágább ajándékot Zilahy Lajos, a szerző adta, aki

hatalmas plakettet küldött a művésznőnek — aranyból.

Az aranyplaketten különböző dátumok voltak feljegyezve. Azoknak a premiereknek a dátumai, amikor Bajor Gizit Zilahy-darabban lépett fel.

Nézzé csak, itt a másik — Zilahy. Kezeit csókolom! Engedje meg, Irénke, hogy bemutatassuk legjobb barátunkat. Skót úr, Zilahy Irén, a Városi Színház jó tündére. Mondjon valamit magáról.

- Tegnap érkeztem.
- Honon?
- Erdélyből.
- Vendégszerepelt?

— Nem. Van ott egy kis szőlőm egy kis házzal és oda rándultam le néhány napra.

Most tartottuk meg a szüretet,

amely mindig olyan kedves körülmények között folyik le, hogy sajnálnám elmulasztani. Lesz majd egy pár hordó jófajta borom, amelyet, remélem, maguk is meg fognak kóstolni.

— Okvellen. Mit csinál egyébként?

— A legnagyobb gúzzal próbálok a Király Színházban, ahol a Friderika szubretfszerepét fogom eljátszani.

— Remek. Gratulálunk. Kezeit csókoljuk.

Ne forgassa úgy a fejét a művésznő után, mert még kicsavarodik. Inkább elmeséljük, hogy miképpen jutott új frakkhoz Schmidt Mihály, a Royal Orfeum új tulajdonosa. Közeledett a színháznyitás napja, mire Schmidt rendeletet adott ki, hogy hozzák rendbe a frakkját. Ugyanazt, amit már évek óta használt a cirkusz porondján. Hozzá tartozói hiába próbálták meggyőzni arról, hogy ilyen kopott holmit már nem lehet felvenni, az igazgató hallani sem akart egy új frakkról. Árvai Rezső, a művészeti igazgató erre

titokban csináltatott egy frakkot direktorának.

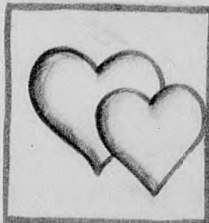
Amikor a megnyitó előadásra át akart öltözködni

Schmidt, nyugodtan felvette az új frakkot és diadalmasan így szólt: „Na, látjátok, észre sem lehet venni, hogy ez egy használt frakk”. Aranyos, ugy-e? Na de menjünk be a második felvonásra.

Nem, kedves barátunk, egy szót sem beszélünk a felvonás végéig. Csak még ezt a levelet mutatjuk meg, amelyet Berlinből kaptunk. Egy jó ismerőséről van benne szó. Szőke Szakállról, aki már évek óta Berlinben játszik és filmezik. A „Szívek szimfóniájá”-ban a

színházigazgató szerepét játszotta. Ezt a filmet most játsszák kiint Amerikában és az egyik amerikai filmgyár vezetőjének megtetszett Szőke Szakáll alakítása. Ennek következményeképpen köbelek jöttek és mentek Berlin és New-

York között. Megsúghatjuk magának, hogy

Szőke Szakáll már le is szerződött az amerikai filmgyárhoz.

A szerződés egyébként egy filmszerepre szól.

Szerző! Szerző! Hiába, ez a Molnár mestere a színpadnak, de Gaál Franciskának is, aki afférok nélkül jutott el a premietérig. Különben az egyik színházban már rájöttek arra, hogy miképpen lehet megakadályozni és elejét venni a művésznek idegeskedésének. A művész nemrégiben ebben a kis színházban játszott. A próbák alatt több alkalommal is idegeskedni kezdett és különféle erős megjegyzéseket tett. A horgot azonban senki sem kapta be, hanem mingyárt mindenki hangosan nevetni kezdett.

Akármiilyen komoly dolgokat is mondott Gaál Franciska, a jelenlévők viccnek vették és nevettek rajta.

A tipp bevált, mert egész idő alatt nem volt semmi affér a színházban. Ezt a gyógyszert díjmentesen felajánljuk magának, háltha még maga is színházgató lesz a közel jövőben.

Nézze csak, a közönség végigtapsolja az egész felbonásközt. Ez már aztán siker! Mit mond? Hogy ilyen nincs több az egész világon? De igen, Berlinben a „Viktória”. A németek fővárosában az egyik legnagyobb lap havonta egyszer malinét ad az olvasói számára. A műsört

magá a közönség állítja össze szavazás útján. Három matiné volt eddig és

a legtöbb szavazatot mindig Dénes Oszkár kapta, akitől „Viktória” számokat akartak hallani.

Igy is történt. A matinékat a berlini Grosses Schauspielhausban tartották meg, ahol Dénes Oszkár harminckét tagú zenekar kísérte. A karmester természetesen minden esetben Ábrahám Pál volt.

Na ezt is láttuk. Azt hiszem nem bánta meg, hogy elhoztuk. Most menjen szépen haza és útközben viselkedjen tisztelettel, nehogy úgy járjon, mint egyik ifjú színészünk. Bár később jár az idő, elmondjuk ezt a történetet, hogy okulhasson belőle.

A színész színház után a Körúton ment hazafelé, amikor észrevett egy csinos hölgyet. Rögtön a nyomába szegődött és már percek óta kísérte, amikor a nő a következő szavakkal fordult vissza:

— Kérem uram, ne jöjjön utánam.

— Nagyon szívesen asszonyom — szölt az udvarias felelet, — adja meg a címét és én előre megyek.

A vice csallanója egy pofon volt. Ettől szerelnék magát megkímélni és éppen ezért hazafelémenet elmélkedjen zen a histórián. Na a viszontlátásra.

Ne bántsuk egymást!

A német színházgatók segélyalapot létesítettek

Egy kis segélyalap
Jól etelne nátnak,
Mivethogy mi segély
Alap nélkül állunk...

Mi sem adnánk vissza
Némi kis alapot,
Levonnánk előtte
Mélyen a kalapot!...

Hogyha a színháznak
Nincsen már jó napja,
Legyen a „drámának”
Valami alapja!...

A pesti direktor
Az ajkába harap,
A német sógornál
Van legatöbb „alap”...

Hajdu Ilona lett Amerika egyik legnépszerűbb rádióénekesnője

A hotel halljában szembe jön ve-
lünk Hajdu Ilona. Nagyon elegáns
bundában van, az arcán az az örökös
fölnéves mosoly... Semmit sem vál-
toztatott rajta Amerika. Nincsen ki-
festve, ahogy az Amerikában szokás.
A modora is éppen olyan kedves és
közvetlen — mint azelőtt.

Leülünk ott a hallban egymással
szemben, s megkérjük, mondja el ame-
rikai élményeit a *Déliabábnak*.

— Aha, a „Déliabá”. Tegnap vettem
meg. Ezt a lapot csak most ismertem
meg, hiszen azalatt az idő alatt indult
meg, ami alatt Amerikában voltam.
Milyen kedves, friss újság, mondha-
tom, érdemes volt megcsinálni... Persze,
maguk amerikai élményeiről akarnak
hallani valamit. Hát kérem...

Csak úgy szétnézni mentem ki Ame-
rikába. Érdekelte Amerika, ez úgy-e
érthető. És ebből a „szétnézésből”
énekek lettek. Egy impresszárió hallott

énekelni s azonnal egy háromhónapos
turnéra szólított fel engem. Mit csi-
náljak? A gyors elhatározások embere
vagyok s így ezt az ajánlatot is azon-
nal elfogadtam. A háromhónapos turné
olyan remekül sikerült, hogy újabb
három hónap lett belőle...

De mégsem emiatt maradtam ott,
hanem a rádió miatt. Egy hangverse-
nyemen hallott engem valamelyik
stúdió igazgatója (ott tudvalevőleg
több száz van). Ugyanakkor abban a
stúdióban egy speciális magyar-estet
akartak rendezni. Engem kértek fel
annak megtartására. Itt olyan sikerem
volt, hogy állandó angazsmánt kaptam
hetenként egyszeri fellépéssel. Tekintve,
hogy Amerikában a rádióénekeseket
kitűnően fizetik, ez nem olyan jelenték-
telen dolog, mint egyesek gondolnák.
Szóval ez alapozta meg amerikai tar-
tozkodásomat. Később aztán jobban
kialakultak a dolgok. Bizonyos publi-
kumot szereztem magamnak a rádió-
ban, ezek aztán levéllileg kérték a sze-
replésemet, így történt aztán, hogy
egyik stúdióból a másikba mentem
szerepelni.

Aztán jött egy olasz operatársulat,
amelynek tagja lettem és itt állandóan
nagy operaszerepeket énekeltem.

Önálló hangversenyeket adtam aztán,
bejártam egész Kanadát. Természe-
sen magyar műdalokat is bevettem a
programomba. Ezeknek szenzációs si-
kerük volt mindenütt. Különösen a
„Párizs Róma” és „Miért olyan későn”
című daloknak. Ezeket a koncerteken
különböző nyelven énekelek...

Így maradtam tehát Amerikában.
Rádió, opera, koncert... ez éppen
elég egy magyar énekesnőnek. Igaz,
hogy más világ az, egészen különös
világ, de meg lehet — szokni. Nem
szándékozom egyelőre Pesten maradni,
itt látom, az állapotok csak rosszab-
bodtak. Most is csak azért jöttem haza,
hogy lássam az — édesapámat.

Hajdu Ilona (Rozgonyi felv.)

e szavazás
ig és

y Dénes
któria”-
llani.

a berlini
ollák meg,
ckét tagú
ermészele-
Pál voll.
zem nem
st menjen
iselkedjen
jön, mint
későre jár
etel, hogy

Körülön
egy csinos
egődött és

fon voll.
méltni és
mélkedjen
átásra.

ist!

pot tetsi-

B.

* Egy szexó, aki még látta *
* nem * a darabját *

Az egyik előkelő ligeti szanatórium különszobájában fekszik már hetek óta László Aladár, akinek nemrégiben mutatta be *első darabját*, az „Egy lány, aki mer”-t a *Belvárosi Színház*, amelyet *Faragó Sándor* társaságában írt. A tehetséges fiatal ujságíró első darabja nagy sikert aratott, amelyről azonban neki csak közvetve van tudomása. *László Aladár* ugyanis néhány nappal a *premiérje* előtt izületi gyulladásban megbetegedett és azóta is *ágybanfekvő beteg*.

Kollégiais és baráti látogatásra mentünk el a szanatóriumba, de az ujságíró minden körülmények között ujságíró marad és így lett a beteglátogatásból interjú.

— Egy pénteki napon mutatták be darabunkat és én a keddi próbán voltam bent utoljára — mondotta el nekünk

László Aladár. — Ez volt az a bizonyos próba, amikor még semmit sem lehet látni a darabból. A díszletek közül is csak a második felvonás díszletét láttam, a többiek csak félig-meddig voltak készen. Aznap este már nagyon rosszul éreztem magam és kénytelen voltam ágyba feködni.

Biztosra vettem azonban, hogy a *premiéren* jelen lehetek. *Titokban minden éjjel megpróbáltam felkelni, hogy tudok-e járni*, de sajnos, *schogyan* sem ment a dolog. *Csütörtökön éjjel végleg* hebizonyosodott előttem, hogy *bele kell nyugodnom a megváltozhatatlamba*. Pénteken reggel akartak beszállítani a szanatóriumba, de én nem egyeztem bele, mert abban az esetben nem kaphattam volna éjszaka híreket a darab sorsáról. *Végigkérdeztem mindenkit, volt-e már precedens arra, hogy ugyan-*

Olga Csehova filmszínésznő legújabb fényképe (Fotó Ufa)

abban a városban élő szerző nem volt ott a premiérjén. Egybehangzóan az a feleletet kaptam, hogy Sophoklestől napjainkig kivétel nélkül minden szerző megjelent a premiérjén még félhollan is. Heltai Jenő megnyugtatót, hogy erre még nem volt precedens és hogy én vagyok a világirodalom legpechesebb embere.

A premiér estéjén mindenki elment hazulról a színházba, még a feleségem is és Gál Imre kollégám maradt a betegágyamnál. Egymásután jöttek a koszorúk, virágok, amelyeket a színház helyett ide irányítottak. A függöny felmenetelétől kezdve öt percenként értesítettek arról, hogy mi történik a színházban. Állandóan szólt a telefonon, jöttek a boyok és minden egyes nyíltszíni tepsről tudtam. Jobb hírszolgálatom volt azon az estén, mint a Havas ügynökségnek. A lázam közben felszökött 39.5-re. A premiér után esztélyruhás nők és férjfiak jöttek fel gratulálni, de akkor már alig tudtam magamról.

Másnap reggel megint rengeteg ember jött fel hozzám és egyszerre hárman is olvasták fel a darabról megjelent kriti-

kákat. Közben megjöttek a mentők és hordágyra tettek. Már elindultak, amikor Faragó Sándor rám kiáltott: „Ezt hallgasd még meg!” És felolvasta a hordágy fölé hajolva a Pester Lloyd kritikáját. Ugy nézett ki az egész, mint egy szegényes zsidó temetés.

A premiér után folyton azzal vigasztaltak, hogy a huszonötödik előadásra feltétlen meggyógyulok és ezen az estén csak én megyek a függöny elé, Faragó Sándor pedig a nézőtérre fog ülni. Sajnos, azonban nem így történt. A darab első jubileumát úgy „ünnepeltem”, mint a premiért. A drága Vágóné virágokkal felszerelve jelent meg ezen a délutánon, ami kimondhatatlanul jólesett nekem.

— Mások nem látogatták meg a darab szereplői közül?

— De igen. Sugár Lajos és Szigeti Jenő.

— Mit mondanak az orvosok, mikor kelhet fel?

— Remélem, nemsokára. Az ötvenedik előadásra végre igazán szeretnék megjelenni és megnézni, hogy valóban olyan jó-e a darab, mint ahogy azt barátaim mondják.

Az Odol fog és szájápolás

Az én hetem

IRJA
KARDOS ISTVÁN

Péntek

10

Ferenc

A főpróbán ülök, a Molnár Ferenc „A jó tündér” című vígjátékának a főpróbáján a Vig-színház nézőterén. Most van vége a második felvonásnak és miután a harmadikhoz sem átöltözni nem kell senkinek, sem pedig a díszleteket átformálni, az egész társaság úgy, ahogy van, szép esendően beszél a társalgóba, ahol cigarettaszó mellett kezdődik a hallgatás. Mindenki hallgat, csak Molnár Ferenc beszél.

Néhány tanácsot ad még a szereplőknek.

És most ő is elhallgat s átadja a szót a színészeknek, akik Molnár-anekdóttal szórakoztatják, magát a mestert.

Ez az egy is azok közül való. Bárdi Ödön meséli.

Egy színdarab szerzői joga körül valami hiba támadt, amely felett a bíróságnak kellett ítéletet mondania. A bíróság az első tárgyaláson a bíró-lódott ügyben nem tudott döntést hozni, úgy állapodtak hát meg, hogy szakértőt hallgatnak majd meg, aki kibogozza a nehéz ügy valamennyi szálát. Szakértőnek az egyik fél Molnár Ferencet jelölte ki, amelybe a másik fél is belenyugodott. Így hát egy szép napon Molnár Ferenc Zsigmond uccái lakásán idézést kapott a királyi törvényszéktől, amely ennyi, meg ennyediként reggel kilenc órára idézte őt meg, mint szakértőt.

Molnár Ferenc későn fekvő és későn kelő tagja a társadalomnak. Kivételesen most az egyszer pontosan nyolc órakor felkelt, már csak azért is, mert az idézésen rajta volt e sokatmondó és fenyegető kifejezés: „elővezetél terhe mellett”.

Molnár fél kilenc óra után már hosszú léptekkel rőtta az utat, hogy pontosan beérjen a tárgyalásra. És amikor a kapun kilépett s a kora reggelben siető sok embert meglátta maga körül, ő, aki ilyen korán már igen régen volt az uccán, így szólott:

— És ez mind szakértő?

Szóba kerül az is, amikor Molnár barátainak unszolására először megjelent a színházban, a Vigszínházban, hóna alatt darabjával, amelyet előadásra hozott.

Komor Gyula, a színház népszerű dramaturgja, ott mingyárt a szerző jelenlétében átfutotta a darabot és már csak a szokás kedvéért is így szólott Molnárhoz:

— Barátom, ezt a darabot át kell írni, hogy használható legyen.

Molnár nevetett:

— Tudtam, kedves direktor úr és mielőtt behoztam volna, már — átrírtam.

Gólh Sándor mesélte el a legfrissebb Molnár-anekdótát.

Sokan nem értették Molnárt, akit abszolút modern embernek ismernek, aki minden darabjában valami modern újítást hoz, a privát életében mégis olyan konzervatív maradt, hogy semmiképpen nem lehel rávenni arra, hogy repülőgépre üljön.

Egyszer meginterpellálták ez irányban, mire Molnár így felelt:

— Nézze kérem! Ha vasúti katasztrófa történik, akkor van 40 halott, 150 sebesült és 200 szemtanu. Ha elsüllyed egy hajó a tengeren, akkor van 150 halott és 400 szemtanu. Ellenben — ha lezuhan egy repülőgép, akkor mind a nyolc utas, akik rajta ülnek, meghalnak. Én pedig szemtanu szerelek lenni.

*

Szombat

11

Placidia

A színház névtelen hőseinek, a kóristáknak sorát maguk a kóristák szeretik kiviccelni leginkább a legmaróbb és legkeserűbb szatírával.

Ma este az egyik fővárosi ügynevezett bohém étteremben vaországban, ahol egyik kardalosunk főzéké-feltétjéhez így rendelte meg a spriccet:

— Kérek egy kórsta spriccet!

— Milyen az? — kérdezi a pincér.

— Két deci szóda, egy deci vízzel — hangzott a válasz.

*

Vasárnap

12

Miksa

A színészsövetség színésztörténelmi emlékeket gyűjt. Ma kapott egy verset, amelyet 1845-ben véstek Jancsó Miklós kolozsvári komikus sírjára. Ez volt az a színész, aki 1835-ben, amikor utoljára lépett fel a kolozsvári színház színpadán, az öt ünneplő közönségnek utolsó jelenése után csak annyit mondott:

— Jó éjszakát.
A sírfelirat ez:

*Jancsó Pál,
Jeles színész nyugszik itt.
Utlörö volt, élte
Tapsok között folyt.
Habár különbe,
S kedélye mogorva volt,
A színpadon
Bohózatot vitt.
A bús magyart
Gyakran földérette.
Csak egyszer
Szomorúta meg hazáját,
Midőn elhagyta
Színpadi pályáját.
S küzdelemteljes
Életét bevégezte.
Most e szerény kő
Sírját hadd jelölje.
Emelle azt
Egy öreg tisztelője.
Szül. 1774., megh. 1845.*

Hétfő

13

Ede

Ma határozták el, hogy december 9-én leplezik le Sándor Erzsébet mellszobrát az Operaház előcsarnokában. Ezzel kapcsolatban minden viccet elmondtak az Operaház társalgójában, ami csak szoborral vonatkozásba hozható.

A legsikerültebbet elmondom a Délibáb olvasóinak is. Az egyik művészklubnak volt egy olyan tagja is, akit a rossz gazdasági viszonyok annyira tönkretettek, hogy igen sokszor vacsoragondjai vannak. A klubéletről azonban nem tud lemondani, annál inkább sem, mert szemérmes ember lévén, szívesebben kért kölcsön a klub tagjaitól, mint idegen embertől. Rövid idő múltán nem volt olyan tagja a klubnak, akit barátunk meg ne vágott volna kisebb-nagyobb összeggel.

Egy szép napon ez a klub elhatározta, hogy minden tagjáról kicsiny

szobrot készített egy szobrász-karikaturistával. A kis mellszobrok el is készültek és a tréfáskedvű szobrász minden szoborra, a néven kívül, humoros jelmondatot is vésett. Csak kölcsönkérő barátunk szobránál volt megakadva. Nem tudott találó jelmondatot találni.

Végül is a klub tagjaihoz fordult tanácsért. Különböző proпозиciók hangzottak el, végül a következő jelmondat győzött:

— Szobor vagyok s fájok minden lagnak.

*

Kedd

14

Kaliszt

A tréfás dísekvés legszebb példája:

Fekete József, a Bethlen téri Színház igazgatója mondja:

— Hála Istennek, üres házak mellett megy a

műsor.

— Hogyan? — kérdezik a körülállók.

— Ugy — szól a direktor, — hogy a szomszédos házak mind üresek, mert a lakók valamennyien a Bethlen téri Színházban vannak.

*

Szerda

15

Teréz

A Csodabárnak van egy attrakciója, bizonyos Gen-

nine Cheesman nevezetű

kisasszony, aki a messi

Amerikában született és

olyan fekete, mint a sötét

tét éjszaka. Vagyis a

kisasszonynak az édesmamája és az

édesapája is szerecsen odahaza, a

tengeren túl.

Az előadasközi szünetben a Wun-

derbar szereplői valamennyien a tár-

salgóban vannak, csak a miss hiányzik

közülük.

— Hol van a lady? — kérdezi

Fejes Teri.

Szokolay Olly felel:

— Az öltözőjében feketén bólingat.

*

Csütörtök

16

Gál apát

Manapság ilyesmi is előfordul.

Egyik színházunk pénz-

tárában végrehajtó je-

lenik meg. Azt mondja,

le kell foglalni a kasszát.

le kell foglalni a jegye-

ket. A pénztárban tartózkodó egyik

színész mosolyogva fordul felé:

— Végre hosszú idő után először

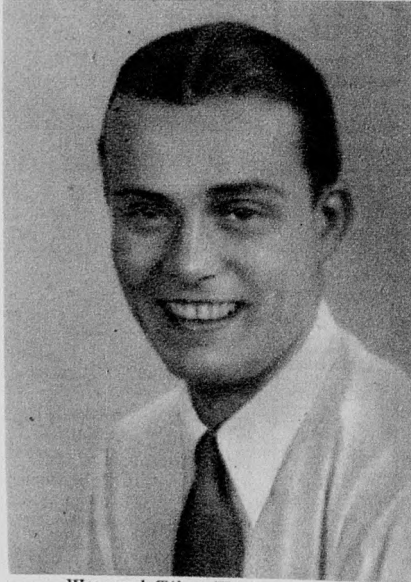
kijírhatjuk: „Ma minden hely foglalt.”

Weygand Tibor

VOKÁLKVARTETTET ALAKÍT

Talán egy világvaros sem un meg olyan hamar valamit, mint Budapest, ahol valóban minden esoda három napig tart. Ez vonatkozik a vokálkvartettekre is, erre az Amerikából importált műfajra, amelyet máról holnapra kegyeibe fogadott a pesti közönség, hogy azután ugyanolyan gyorsan elforduljon tőle. Pestnek ugyanis mindig és mindenben új kell. A vokálkvartettek pedig nem mutattak fel semmi fejlődést. Tavaly még többen is kísérleteztek új vokálkvartettek megalakításával és bemutatásával, az idén azonban a tapasztalatokon okulva, elmúlt ez a láz.

Most mégis egy új vokálkvartett megalakulásáról adhatunk hírt. Vezetője Budapest színészvilágának egyik kedvence, Weygand Tibor, aki mint színész fordítva csinált karriert, mert először a rádióban szerepelt, azután gramofónlemezekkel és végül a színpadon. Felkerestük Weygand Tibort és megkértük, mondja el a „Déliab” olvasóinak, hogy miképpen és mért jutott észébe vokálkvartettet alakítani.

Weygand Tibor (Fotó Artistic)

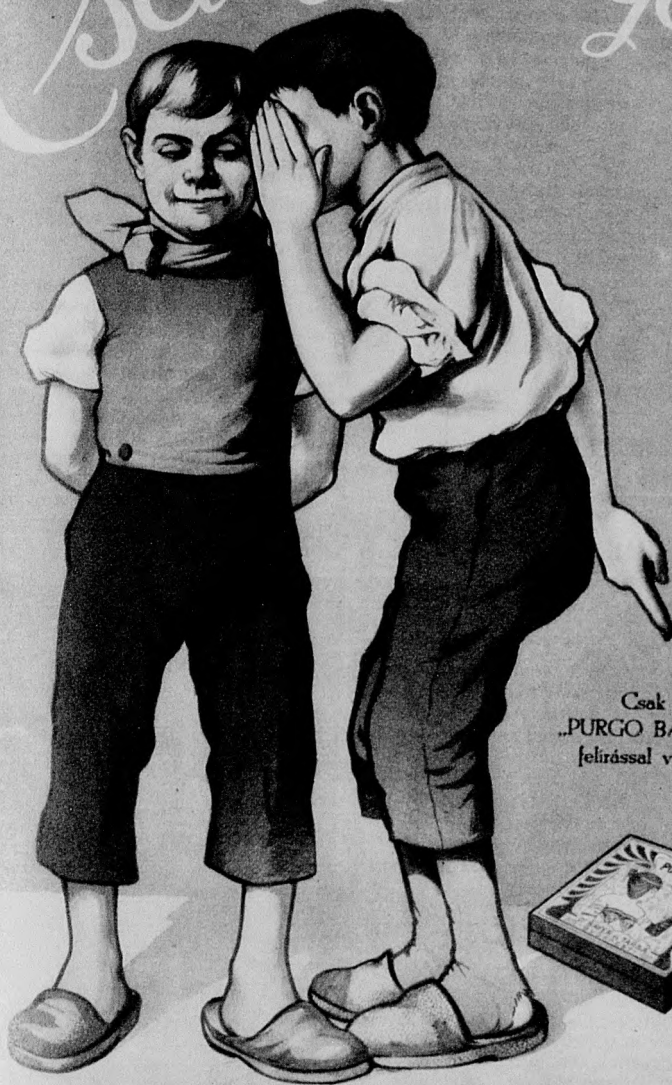
— Néhány héttel ezelőtt megnéztem Paul Whiteman „Jazzkirály” című filmjét és élvezettel hallgattam a rytmikus boysok számait — mondja Weygand Tibor. — Egészen újszerű volt, amit ezek a fiúk produkálnak és ekkor eszembe ötlött, hogy valami hasonlót kellene csinálni. Igen ám, de kikkel? Miután erre vonatkozóan nem tudtam magamnak felelni, abbahagytam a dolgot és már-már lemondtam a tervről.

Most, hogy a Komédiában vendégszerepelek néhány magánszámmal, a bemutató előtt minden délelőtt próbát tartottunk a zenekarral. Egy alkalommal a „Kegyelem, szép asszony, kegyelem” című új számomat próbáltam, ami a zenekar tagjainak is nagyon megtetszett. Jó kedvükben elkezdték dudolni a dalt és végig énekeltek velem a második strófa refrénjét. Abban a pillanatban megint eszembe jutott a „Jazzkirály” és a rytmikus boysok. Azonnal előadtam nekik *terveimet, amelyet egyhangúlag elfogadtak.*

Azóta egymás után próbáljuk és tanuljuk be a számokat. A mi vokálkvartettünk egészen más lesz, mint az eddigiék. Leghelyesebb kifejezés talán az volna rá, hogy *láthatatlan kórus*. A színpadon ugyanis csak én fogok megjelenni és énekelni, míg a kvartett tagjai zenével és főleg szöveg nélküli zümögéssel fogja kísérni a számaimat a kulisszák mögött. A kvartett tagjai Erdőssy László karmester, Tóth Imre dobos, Grass Antal hegedűs és trombitás, Beck Lajos hegedűs és szaxofonos, valamennyien nemcsak jó muzsikusok, hanem kellemes hangúak is.

Első fellépésünk a Komédiában lesz, de remélem, hogy utána a rádióban és a hangversenytermekben is fel fogunk lépni. Egy azonban biztos. *Tanazzal Berlinbe megyünk, ahová engem különben is filmszerződés köt. Két daljaimet nemrég vásárolta meg az egyik amerikai filmgyár és harminchat államban fogják bemutatni. A berlini filmfelvételeimre, szóval magammal viszem a fiúkat, akiknek első filmszereplését én biztosítom. Addig is igyekszünk a kvartetttel minél tökéletesebbé tenni.*

Csak Purgo

Csak
„PURGO BAYER“
felirással valódi

**A magyar PURGO, már régóta világhírű,
mint PURGO CSOKOLÁDE, új s legjobb ízű**

TEI
AKIT

Itt megnéz-
Jazzkirály”
hallgattam
— mondja
en újszerű
rodukálnak
gy valami
Igen ám,
onatkozóan
elni, abba-
ár lemond-

an vendég-
zámmal, a
őt próbál
y alkalom-
szony, ke-
próbáltam,
gyon meg-
ezdték du-
tték velem
Abban a
e jutott a
a boysok
emet, ame-

báljuk és
mi vokál-
z, mint az
ezés falán
a kórus. A
ogok meg-
kvartett
eg nélküli
számaimal
ett tagjai
Tóth Imre
és trombi-
zaxofónos,
uzsikusok.

ában lesz,
ióban és a
el fogunk
Tanással
em külön-
alítmemet
amerikai
an fogják
ételeimre,
a fiúkat,
én bizto-
vvertettel

Földes Imre első szindarabja

Gyerekszobák mélyén, a diákasztal mellett születik rendszerint az első szindarab. A sorsa aztán vagy a kályha tüze, vagy a papirkosár. Nagy ritkán veti valamely lomos szekrény mélyére a kegyeletes emlékezős.

Pedig a nagy sikerek ormáról, a tizedik vagy a huszadik darab jubileuma után de szívesen forgatnák valamennyien, híres és kevésbé híres színműírók az elsőt, amely úttörőnek indult el a többiek előtt.

Az elsőről rendszeren hallgat a fáma. Így például szorgos színházstatisztikusok megállapították, hogy *Földes Imre* nem régen bemutatott szindarabja: a *Világ könyvelője* — az író tizenhatodik színműve.

Pedig nem így van. Van, azaz hogy volt még egy tizenhetedik is.

Ez volt az első.

Valahogy így festhetett a színlapja:

BEATRICE
magyarok királynéja
verses történelmi dráma
Irta:
FÖLDES IMRE
Rendezte:
BÁRDOS ARTUR

Kerek harminc esztendővel ezelőtt íródott a darab, mégis, a rendező már akkor is *Bárdos Artur* volt.

A színlapról egy érdekes név hiányzik. Annak a „színpadnak” tulajdonosa, amelyen a „Beatrice” először és utoljára színrekerült. A név tulajdonosa ma országgyűlési képviselő, a képviselőház háznyagya, a magyar testnevelés ismert reprezentánsa: *Karafiáth Jenő*. Harminc esztendővel ezelőtt az ő diákszobájában játszották el először és utoljára *Földes Imre* első színművét.

Az új generáció krónikása idézi a multat! *Karafiáth Jenő*, *Földes Imre*, *Bárdos Artur* hajdani negyedikes gimnázisták beszéljenek erről, a magyar irodalomtörténetben nem szereplő premierről és annak előzményeiről.

Nagyot sóhajtott *Karafiáth* és így kezdte:

— Bizony, régen voltak azok a szép idők! És köszönöm önnek, az „in-

diszkrét” riporternek, hogy kiszaglászták ezeket az eseményeket s ezzel újból felidézte emlékezelemben a sajnós, soha vissza nem térő boldog órákat. A „Szabad Órák Köre” — mert így hívták egyesületünket — komoly irodalmi munkássággal foglalkozott. Rendszeresen a mi lakásunkban ülésezett a kör, ahol felolvastuk saját műveinket, előadtuk a szindarabjainkat és elszavaltuk a verseinket. A rendező mindig *Bárdos Artur* volt, aki már akkor is sokkal jobban szerette a színpadművészeti problémákat a kétismeretlenes egyenleteknél. A körnek rajtunk kívül még két igen aktív tagja volt — sajnós, ma már mindketten halottak. Ha visszaemlékezek a harminc esztendővel ezelőtti időkre, lehetetlen, hogy róluk ne tegyek említést. Az egyik: *Kelemen Lajos*, a nemrégiben elhunyt gumigyári vezérigazgató, a másik pedig *Selényi Manó*, a neves matematikus. Hát szóval, ez a „Szabad Órák Köre” volt az, ahol előadtuk *Földes Imre* verses történelmi drámájának főbb jeleneteit. Ugy emlékszem — igen *lelészelt*. Kevéssel később meg is szűnt a kör, boldog emlékezetű *Cherven Flóris* betiltotta.

Földes Imre fiatalkori fényképe

Földes Imre, a „Beatrice” szerzője így emlékezik vissza első darabjára:

— Nagy dolog volt az kérem! Akkor alakítottuk meg másik körünket, a „Titánok” egyesületét, amelyben ugyancsak igen aktívan működtek közre Bárdos is, Karafiáth is. Ekkor írtam én a *Betricet és benyújtottam az Akadémia drámapályázatára*. Két héten nem tudtam álomra hajtani a fejem az izgalomtól. Végre mégis elérkezett a bírálatal napja. Sohasem fogom elfelejteni azt a nagyszerű pillanatot, amikor Rákosi Jenő felemelkedett helyéről és előterjesztette a bírálóbizottság határozatát. Az *első díjat Zivuska Andor nyerte meg, akiről Rákosi Jenő úgy emlékezett meg, mint a „magyar Shakespeare-ről”*. Én nem nyertem természetesen semmit, *de dícséretet kaptam*. Olyan boldog már soha nem lehetek többé, mint azon a vasárnap délelőttön, amikor az Akadémia üléséről hazafelé tartottam. *Borzasztóan meg voltam sértve, hogy az emberek nem köszönnek előre nekem az uccán.*

(— Mi lett a Beatrice sorsa?)

— Valamelyik szekrény mélyén hever, de kedves emlék marad, amíg csak élek. A pályadíjnyertes Zivuska-dramát persze Rákosi Jenő magasztaló bírálata alapján rögtön előadták, *azonban a közönség nem volt egy véleményen a bírálóval. Zivuska drámája bizony rettentően megbukott.*

Boldogan emlékezett vissza a régmúlt szép időkre a triumvirátus harmadik tagja: Bárdos Artúr is.

— Földes Imre első darabjának rendezése — mesélte Bárdos — sok dolgot adott nekem. Nem ment könnyen a kosztümök megszerzése és a világitási effektusok előteremtése — de végül mégis elkövetkezhetett az előadás napja. *Én voltam egyszemélyben a rendező, kellékes, világosító, sügő, de még a jegyszedő is.*

Az előadást a nehézségek ellenére is megtartottuk, mert nagyon összetartottunk. *Olyan fegyelem volt a próbákon, amilyent azóta sem tudtam tartani.* Földes Imre volt a legjobb barátom, nemcsak egy osztályba jártunk, hanem egy padban is ültünk. Együtt főztük ki a Beatrice jeleneteit. Én segítettem neki a rímek skandalásánál — mert hát csak természetes, hogy a darab, negyedik gimnázista lévén a szerzője — versben volt írva. Ő pedig megosztotta énvelem a „rendező példány” elkészítésének gondját.

És volt gond elég! Földes írói fantáziája messze nyargalt és *darabjának nem kevesebb, mint harminchat szereplője volt.* A „Szabad Órák Köré”-nek vagy mint ahogy később neveztük, a „Titánok” egyesülésének pedig *nem volt ötnél több színész tagja. Mégis eljátszottuk!*

— A kellékekkel sem ment a dolog valami túlságosan simán. A szerző ugyanis lovakat, öszvéreket és nem utolsó sorban tevéket írt elő az egyik felvonás számára. Sokáig gondolkodtunk azon, hogyan készítsük a kérdést. Felmerült az az ötlet is, és ez látszott legplauzibilisebbnek, a legkönnyebben keresztülvihetőnek, hogy a Mátyás királyt alakító főhős a *négykézláb álló és a Karafiáthék divánterelőjével letakart szerző hátán vonuljon fel a színpadra és úgy dörögje el az ékes rigmusokat.* Miután azonban Földes Imre nem volt hajlandó vállalni ezt a szerzői martíromságot, én egy salamoni ötlettel kettévágtam a gordiuszi csomót s — kihagytam az egész felvonást.

Istenem, ha újból a „Szabad Órák Köré”-nek elnöke lehetnék, de sokért nem adnám!...

A színházi krónikás emnyit jelenthet Földes Imre első színdarabjáról.

Karafiáth Jenő fiatalkori fényképe

MÓRICZ ZSIGMOND SZEGEDEN LÁTTA ELŐSZÖR A „LÉGY JÓ MINDHALÁLIG”-OT * *

A szegedi Városi Színház első prózai sikere a „Légy jó mindhalálig” volt, amelyet a múlt héten mutatott be a színház. Az előadást sok nehézség előzte meg. Ugyanis a szerző féltette a darabot a vidéki előadástól, gondolván, hogy egy vidéki primadonna operettel csinál majd a drámából.

Végre sikerült Vaszary Piroska szerepére megfelelő férfiművészt találni, a színház új táncoskomikusának, Károlyi Vilmosnak a személyében. A lelkiismeretes szerző, mielőtt az engedélyt megadta, személyesen magához kérte Károlyi Vilmost és kikérdezte őt, hogyan képzel el a szerepet? A vizsga sikerült, Szegeden megkezdődtek a próbák. Ekkor újabb akadály bukkant fel. A kerületi tanfelügyelőség megtiltotta a diákoknak, hogy jelleljenek a színházban. Ujsághirdetés útján kellett a megfelelő fiatal fiúkat összehozni. Végre állt a darab. Az igazgatóság, kissé elkésve ugyan, értesítette Móricz Zsigmondot a prémerről és meghívta a szerzőt Szegedre.

Elérkezett a premiert napja. Móricz Zsigmondtól nem jött semmi válasz a meghívásra.

Délután fél hatkor a szegedi pályaudvaron a budapesti gyorsvonatról Móricz Zsigmond szállt le. Kíváncsian nézett körül. Gondolta,

Károlyi Vilmos a „Légy jó mindhalálig”
Nyilas Misi szerepében a szegedi Városi
Színházban (Írta Rudolf felv.)

hogy valaki csak kijött a fogadására. Végre észrevett egy feléje siető ifjut. „Biztosan ő lesz a színház kiküldöttje” — gondolta az illusztris szerző. Az ifjú odaért Móricz Zsigmondhoz, meghajolt, a zsebéből ceruzát és papírt vett elő és megszólalt.

— Mester! Legyen szíves egy autogramot.

Pár perc múlva Móricz Zsigmond a színház előtt szállt ki egy taxiból. Az igazgatói iroda feljárójánál egy tűzoltó állta el az útját.

— Kit tetszik keresni?

— Az igazgató urat.

— Tessék beírni a nevét ebbe a könyvbe — mondta a tűzoltó és a látogatók könyvét Móricz Zsigmond elé tette. Móricz Zsigmond csak ennyit írt a könyvbe „Szerző” és elindult felfelé a lépcsőn, de a tűzoltó utána szólt:

— A keresztnévét is tessék beírni.

A „Légy jó mindhalálig” szegedi előadása nagyon tetszett Móricz Zsigmondnak, csak a trafik előtti jelenet poenjét lőtték le az előadáson, mert nem Nyilas Misi kétségbeesett „Semmit” kiáltására csapódott össze a függöny, hanem a premiert lábában pár szóval megtoldották a jelenetet.

Tudni kell ugyanis, hogy a premiert napján alakították meg a szegedi színészek a lövész-egyesületüket. Az előbb említett poenlelövés volt az első telitalálat.

Előadás után Móricz Zsigmond a következőket mondotta a szegedi sajtó képviselőinek.

— Jóformán mos láttam először a darabot rendez előadáson. A Nemzetiben csak a házi főpróbát néztem végig. Izgatónan érdekes volt ez az este számomra, hiszen Nyilas Misi hangját csak a saját lelkem hangján és Vaszary Piroska különös altján hallottam ezideig. Élmény volt hallani Nyilas Misi könnyes szavait, hogyan adja vissza férfiszínész. Károlyi Vilmos nagyon tetszett, érdekes tehetség, alakítása kitünő, de Vaszary Piroska mintha — férfiasabb lett volna.

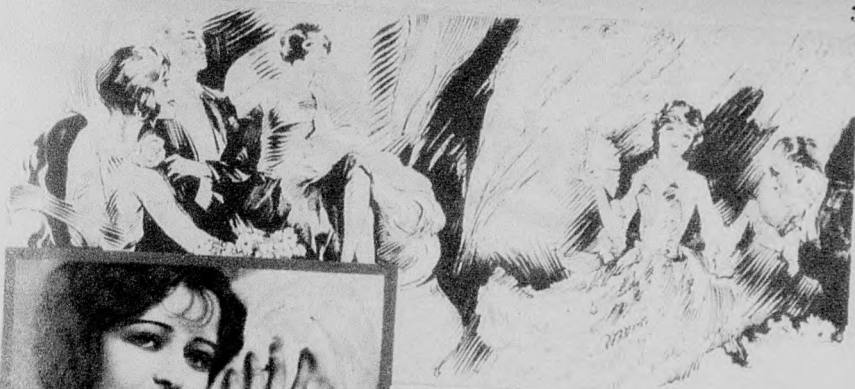
Végül Móricz Zsigmond kijelentette, hogy nagyon meg volt elégedve az előadással és elismerését azzal fogja kifejezni, hogy egy újabb érdekes kísérletet nyújt a szegedi Városi Színháznak. Az „Uri-muri”-t Budapestben happi enddel kellett befejezni, mert másképp nem kerülhetett színre. Most átdolgozta a darabot, úgyhogy nem happi enddel végződik.

Az új átdolgozású „Uri muri” még az idén színre kerül Szegeden.

Előadás után Móricz Zsigmondot a kiskapunál óriási tömeg várta, hogy autogramot kérjenek tőle. Több mint száz aláírást kellett adnia.

Az állomásra pedig maga fényes kísérettel ment ki s így kárpótolva lett az elmaradt fogadtatás.

V. Gy.

A szép Pixavon-haj
most elérhető Pixavon-Shampooonnal is
— teljesen szódamentesül.
Egy csomag elég két mosásra és
ára csak 36 fillér.

A nő a színpadon

Hogya tanui vagyunk az ünnepeit művésznők leírhatatlan sikereinek, néha azt kérdezzük magunkban, vajon ez a rajongó hódolat művészetüknek szól-e vagy szépségüknek. Felesleges kérdés! Minden emberi művészet a személyiség határáiban rejlik. Tehát az istenített művésznő diadala is a művészet és a haj harmónikus megegyezésében rejlik.

Művészi képesség nem adatott meg mindenkinek, de minden nő képes vonzó hájt terjeszteni maga körül. Az a nő, aki haját hétről-hétre terszerően és gondosan Pixavonnal ápolja, ugyanolyan diadalokat arat a maga körében, mint a művésznő a sikeres versenytársát a színpadon irigyl. Nagyon sok nőnek a társadalmi sikere csillogó hajak szépségén nyugszik. Azok a nők, akik az életben, vagy a színpadon sikereket érnek el, kizárólag Pixavont használnak a hetenkénti hajmosáshoz.

PIXAVON

most Pixavon-Shampooon is!

A Pixavon-Shampooon több, mint közönséges hajmosószer!
A Pixavon-Shampooon elsőrangú hajápolószer! A Pixavon-Shampooonban ugyanazok az anyagok vannak mint a folyékony Pixavonban!

A harmadik

IRTA HARGITAI TIHAMÉR

A rózsaszínű öltözében jázminillat lebegett. Tilda, az aranyhajú szubrett a kereveten gubbasztott, összehúzódva, mint egy lustálkodó cica. Az ajtóban a társulat bonvivánja, Palicsi állott és nekitámaszkodva az ajtóféltáának, szerelmesen dorombolt:

— Ne haragudj, Tildácska! Minek az? Szeretlek és eljössz velem!

A lusta kis cicából egyszerre harcias szubrett, karmolni készülő macska lett. Idegesen csapkodott a selyempárnákra minden szó után.

— Nem megyek sehová! Elég legyen a komédiából!

Palicsi arcát először a harag pírja színesítette át, de aztán legyűrte haragját és okos taktikával nem akart tudomást venni Tilda haragjáról. Hogy javítson a hangulaton, mosolyogva gügyögte:

— Édes, szép szöke babám!

De célt tévesztett. Tildát még jobban elragadta az indulat.

— Babád az ördög! Nekem uram van és hagyj békében.

— Ami az uradat illeti, hogy is mondjam csak...

— Sehogy se mondd! Az én uram Gács Tibor bankigazgató...

Palicsi arca gúnyos fintorba rándult.

— Ha szabad nekem eszedbe hozni azt a két évet, melyet a férjed Vácott...

— Semmi közöd hozzá! Mégis az uram és punktum!

Palicsi hirtelen letérdelt a szép asszony elé és megfogta a párna szélét:

— Tilda! Én jól tudom, hogy te nem szereted az uradat, hiszen hogyan szerethetnél te, világszép tündér, egy vörös medvét? Meg aztán én egy grófnőt engedtem ki a karmaim közül temiattad. Ha elfogadom a grófnő ajánlatát, ma úr vagyok Pesten. De én nem tudtalak elhagyni téged és inkább itt nyomorgok melletted... Most már félig-meddig a kötelességed is, hogy az enyém légy...

Ezzel betelt a pohár. Aranyvári

Tilda felugrott a kerevetről és a haragtól rekedten kiabálta:

— Takarodj ki az öltözőmből!

Most már Palicsit is elhagyta a hidegvére. Hirtelen felugrott a földről és fojtott hangon mondta:

— Tilda, ha ebben a tenorban folytatod, erőszakos eszközökhöz nyúlsz.

A színésznő felkapkodta a kerevetről a párnákat és egymásután vadosta Palicsihoz, aztán egy parókát kapott le az öltözőasztalról s ütni-verní kezdte vele a színész fejét.

Ebben a pillanatban lépett be az ajtón Gács Tibor bankigazgató. Elképedve nézte a groteszk jelenetet. A helyzet fölötte kinos volt. Tilda és Palicsi megdöbbenve néztek Gács rákvörös, meglepett arcára. A bankigazgató alig jutott szóhoz és dadogva kérdezte.

— Mi történik itt, Tildácska?

Az első kiejtett szótól feloldódott a feszültség és a szubrett sírva fakadt:

— Megölöm! Agyonütöm!

— Egy szót sem értek az egészből — mondta kissé bambán Gács Tibor. — Mondd már végre, mi történt itt?

— El akar csalni, meg akart szöketetni...

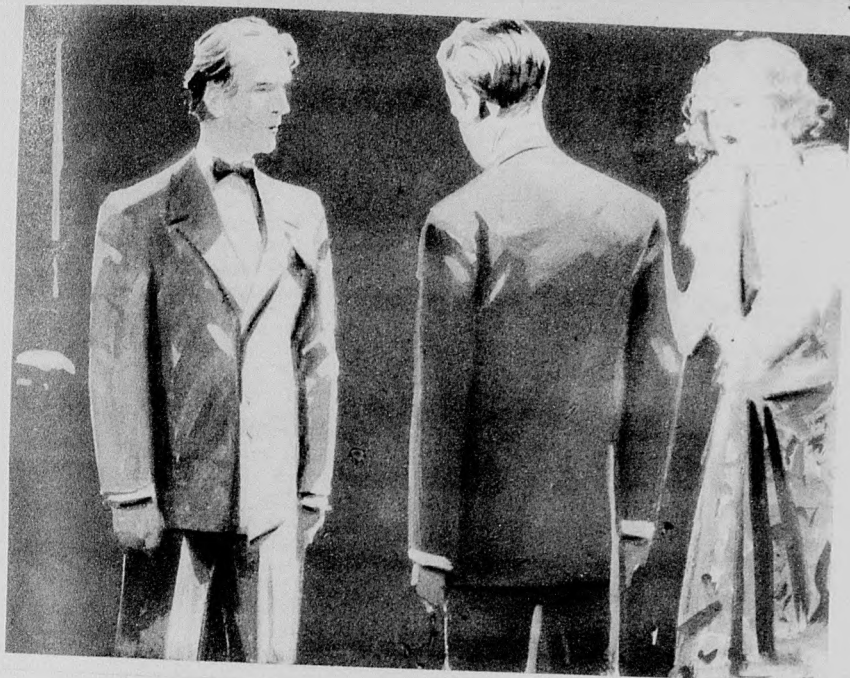
Gács feltette a monokliját. A monokli jelentette nála a fölényt.

— Ki akar téged megszöketetni, Tildácska? — kérdezte.

Aranyvári Tilda egész testében remegett az indulattól. Palicsira mutatott:

— Ez a csepürágó senki!... Ez a ripacs!...

Palicsi elvörösödött s érezte, ha tovább is hallgat, vesztett ügye van. Remegő kezekkel fésülte végig összeborzolt haját és igazította helyre félreeszűzött nyakkendőjét. Ő is fölényes akart lenni és egy bonviván nem tud fölényes lenni, ha borzas a haja és nem kifogástalan a nyakkendője. Kissé kihúzta magát s mintha a nagyherceg szerepét játszotta volna, fordult a szöke szubrett felé:

Botrányra semmi szükség

— Ha mindenáron botrányt akar a művésznő, ám jó, legyen. De figyelmeztetem, hogy a botrány belekerül a lapokba. Én színész vagyok, nekem ez nem árt, de a direktor úr...
A bankdirektor idegesen vágott közbe:

— Botrányra semmi szükség... Elvégre férfi áll férfival szemben. El fogjuk intézni ezt az ügyet egymás között. — Kicsit bocsánatkérően nézett a feleségére, aztán megigazítva monokliját, Palicsi felé fordult. Hangja kedélyeskedőre lágylt és kicsi híja, hogy vállon nem veregette a színészt.

— No, Palicsi úr! Csak nem szerelmes a feleségembe?

A bonviván már beleélté magát szerepébe. Nagy lendülettel tárta szét karjait s kissé meghajolva, elérzékenyülten rebegte:

— Lőjön le, ha akar vagy üssön le, mint egy kutyát.

Gács Tibor türelmetlen mozdulatot tett:

— Ezt nem fogom tenni, de értsem meg, Palicsi, Tilda az én feleségem és semmi áron sem mondok le róla. Magának be kell látnia, hogy elragadta

Szt. Rókus lábsósfürdő hatása

a heve. Bocsánatot fog kérni a feleségemtől és a dolog el van intézve.

Palicsi mélyen meghajolt. Szemében könnyek csillogtak, miközben becsukta maga után az ajtót.

— Ez hatásos „abgang” volt — gondolta, miközben letörülte könnyeit selyemzsebkendőjével.

Aranyváry Tilda durcásan ült a kereveten.

— Annyit mondhatok, hogy ez nagyon gyáva elintézési mód volt.

Gács idegesen törölte végig izzadó homlokát:

— Igazán nem kívánhatod, hogy jóvátehetetlen botrányt csináljak ebből az ügyből. Feltételezem, hogy a kezdetkörtől volt az egész ostrom és végleg abbamarad.

*

Másnap Palicsi az uccán állta el Tilda útját.

— Tilda, még egyszer kérlek, gondold meg a dolgot. Ne kívánd, hogy meghaljak, mint egykor Nagy Imre... egy nőért.

— Hagyj nekem békét, Palicsi, mert végigvágok rajtad a napernyőmmel!

— Még most is szereted azt a gyáva frátert?

— Addig menj, amíg nem késő.

— Ha én téged oly helyzetben találalak egy idegen férfival, mint tegnap az urad minket, én megölném az illetőt...

— Hát csak tűnj el, barátom! A színpadon sem tudsz jól komédiázni, hát hogyan akarod ezt sikerrel csinálni az életben?

— Ami a tehetségemet illeti...

— Az kritikán aluli! Ripacskirály, jó éjszakát — és a következő pillanatban becsukódott mögötte a cukrászda ajtaja.

*

Néhány nap múlva nagy dáridó színhelye volt a helybeli kaszinó étterme. Két asztalnál is mulattak. Az egyiknél Palicsi ült és a kiürített borospalackok karcsú nyaka között elkese-redetten nézett a terem másik végén mulató Gács Tiborra. Két mulató ember, olyan egyformák, pedig mind-egyik más okból mulatott.

Palicsi azért ivott, mert nem tudta elhinni, hogy Tilda ne szeresse őt és mégis ezt kellett tapasztalnia. Gács pedig egy bonviván fölött aratott

győzelme örömeire üritgette a poharakat. A szesz mind a két mulatóban felburjánzott a férfias erényeket. Mind a kettő rettentő hős volt. Palicsi odatámaszkodott a cigányhoz és rettentően bömbölte a terem másik vége felé:

— Megverek valakit, vagy engem valaki...

Gács hősiessége erre kissé alábbhagyott. Már ő sem volt józan, de érezte, hogy jobb lesz elmenni innen. Hátat fordított Palicsinak és a fizetőpincért hívta.

Mikor az uccára ért, Palicsi már kint várta s néhány perc múlva már a földön fetrengett a két ember. Irtózatosan püfölték egymást az út porában. Egyik sem volt gyakorlott verekedő, hamar kifáradtak. Egy kissé ki is józanodtak. Elengedték egymást. Felültek és a hold sápadt fényében az egymás feldagadt arcát bámulták. A kaszinóból kiszűrődött a cigányzene bánatos melódiája s ekkor az ezaltáltabb Palicsi sirva fakadt.

Gács odaült Palicsi mellé és átölelte a nyakát.

— Ne sirjon, Palicsi úr — dadogta.

— Az én drága Tildám azért szereti magát is... mint jó kollégát... Na... Föl a fejfel... Nem szégyelli magát?...

Olyan szerelmes, mint egy kis diák.

De Palicsi rendületlenül sirt tovább.

— Nem bírom ki az életet Tilda nélkül — zokogta.

Gács egészen ellágyult ilyen nagy szerelem láttára. Felsegítette Palicsit a földről és mentori hangon vigasztalta.

— Miért kell magának Tilda nélkül élni?... Mi?... Most szépen eljön velem hozzám... Bocsánatot kér Tildától... Aztán szent a béke... Akár minden nap feljöhet hozzánk.

A két mámoros férfi egymásba karolt és megindultak Gács lakása felé. Mikor fölérték az emeletre, Gács kinyitotta az előszobaajtót és csöndesen betolta rajta a lehiggadt színészt. Mikor a lakoszoba ajtaját kinyitották, vakító fény vágott a szemükbe. A nagy csillár minden lángja égett s alatta Tilda ült — egy huszártiszt ölében. A szerelmesek észre sem vették a betolakodókat, csak arra lettek figyelmesek, hogy két feldagadt arcú ember ül a szőnyegen s fejüket egymás vállára hajtva zokognak.

a pohara-
mulatóban
rénnyeket.
t. Pálcsi
és rel-
n másik

y engem
é alább-
ózan, de
ni innen.
a fizető-

icsi már
lva már
ember.
t az út
akorlott
gy kissé
gymást.
ényében
multák.
ányzene
z egzal-

átölelte

adogta.
szereit
. Na...
agát?...
s diák.
tovább.
Tilda

a nagy
Pálcsit
vigasz-

nélkül
a eljön
ér Til-
. Akár

ba ka-
a felé.
ics ki-
sönde-
ínszt.
ották,
be. A
geit s
ártiszt
a vet-
lettek
t arcú
gymás

June Collyer (Fotó Paramount)

Ronald Colman elvált a feleségétől, de tagadja, hogy Kay Francist feleségül veszi

Miért csinált Colmanné botrányt? — Kay Francis azt mondja, hogy nem miatta — Colman társasága — „Kay Francis csak jóbarátom”.

Hollywood, 1930 október.

Amíg Lon Chaney élt, három titokzatos ember volt Hollywoodban: Lon, aki eltitkolta ifjúságát, Greta Garbo, aki szerelméről nem beszélt és Ronald Colman, aki nem járt társaságba. Ma már csak ketten vannak: Greta Garbo és Ronald Colman. A szőke Gretával sokat foglalkoznak a lapok, Ronald Colmanról viszont nagyon kevés hírt kapnak az emberek. Ennek az a magyarázata, hogy a híres filmszínész visszavonult életet él és emellett nem fogad ujságírókat.

Colmanról a legtöbb ember azt sem tudta, hogy nős-e vagy nőtlen... Most azonban egy furcsa botrányral

Ronald Colman

kapcsolatban kiderült, hogy a színész nős volt és feleségét még abban az időben vette el, amikor Londonban színész volt. Amikor Colman Amerikába utazott és filmszerződést kötött, felesége nem követte őt, viszont a színész évenként többször átjött Európába és ilyenkor felkereste a külön élő asszonyt.

A közelmúltban egy előre nem látott esemény következett be. Colmanné — anélkül, hogy erről előre értesítette volna a férjét — átment Hollywoodba és meglepte Ronaldot... Ezt a meglepetést — állítólag — azért akarta megszerezni a férjének, mert bizonyos hírek jutottak a fülébe és személyesen akart meggyőződni ezeknek a híreknek komolyságáról... A hírek Gloria Swanson személyével voltak kapcsolatban.

Colmanné betopant férje hollywoodi házába, ahol nem férfitársaságot talált, hanem mindössze egy nőt... Ez a nő nem Gloria Swanson volt, ahogy az első pillanatban a hollywoodi pletykázók híresztelték, hanem Kay Francis filmszínésznő...

Colmanné botrányt csapott és azonnal valópert indított a férje ellen. A házastársak azóta már el is váltak... És ezek után mindenki azt várta, hogy Colman, aki főleg Bánky Vilma révén lett világhírű, el fogja venni Kay Francist... Ez azonban nem következett be...

A „Délibáb” hollywoodi levelezője

felkereste Ronald Colmant, hogy ebben az ügyben nyilatkozára bírja őt. Itt ismét hangsúlyoznunk kell, hogy Colman nem szívesen fogad újságírókat és csak a legkritikább esetben nyilatkozik.

A „Déliabáb” munkatársa öt percig beszélgetett vele és Colman, bár kelletlenül, de mégis nyilatkozott.

— Kérem, az utóbbi időben annyi mindenféle hírt költöttek rólam, hogy kénytelen vagyok ezeket megcáfolni — kezdte a beszélgetést a filmszínész. — Két dolgot ismerek az életben: a munkát és a magánéletemet. Az első mindenki szemeláttára pereg le, a másikba pedig nem engedek bele. — Feleségemtől elváltam, még pedig azért, mert ő nem akart Hollywoodban élni, én viszont nem költözhettem Londonba. Minek éltünk volna tovább is együtt? ...

— És mikor fog ismét megnősülni?

— Honnan gondolja, hogy egyáltalán meg akarok nő-sülni? ...

— Azt beszélnek, hogy Kay Francis.

— Kay Francis legutóbbi partner-nóm volt egy film-ben és nagyon össze-barátkoztunk... Jó-barátok vagyunk, semmi több... Különbösen is, ha meg-házasodom, erről egy-kétsoros hírből min-denki értesülni fog. Hangsúlyozom azon-ban, hogy egyelőre nem gondolok újabb házasságra ...

Munkatársunk fel-kereste Kay Fran-cist is, aki a követ-kezőket mondotta:

— Ugyan kérem, hogyan találhattak ki olyant, hogy Ronny engem fele-ségül fog venni... Ő jóbarátom... Különbösen is azt mesél-ték, hogy felesége Gloria Swanson miatt vált el tőle. Ebből is láthatja, hogyan

lehet hinni ezeknek a híreknek...

— Tehát a művész nő nem szándé-kozik férjhez menni? ...

— Ezt nem mondtam! ... Ha meg-felelő férjet talállok, szívesen feladom függetlenségemet ...

Többet Kay Francis sem volt haj-landó mondani. Különbösen is az egész ügyben misztikus félhomály uralkodik, éppen úgy, mint Ronald Colman házában. A híres filmszínészről ugyanis mindenki tudja, hogy nemesak az interjújától irtózik, hanem a villany-világítástól is ...

Hollywoodi házában és Malibu Beach-i villájában régimódi petróleum-lámpák terjesztik a félhomályt ...

Persze, senki sem tudja, hogy ebben a félhomályban, mi történik ... Ronald Colman elvált felesége azonban látta... Mert ha nem látta volna, még ma is Colman felesége lenne ...

Kay Francis (Fotó Paramount)

A 25 éves Greta Garbo

Greta Garbo huszonöt éves. Huszonöt esztendő s lett, anélkül, hogy erről az „ezüstlakodalomról” ő maga megemlékezett volna, anélkül, hogy ünnepelte volna saját magát. A kollégái szívesen gratuláltak volna neki, ha negyvenöt éves lett volna, de így egyéb híján azt híresztelték róla, hogy néhány esztendővel ezelőtt már elhagyta a huszonötöt.

Ő maga nem törődik a születésnapjal, nem törődik azzal, hogy irigyei mit mondanak, miről pletykáznak. Ő hallgat és pénzt gyűjt...

Ez az! Pénzt gyűjt. Szívósan, következőlegesen, szorgalmasan pénzt gyűjt és Greta Garbo különös viselkedésének, egész hollywoodi életének ez a magyarázata. A pénzgyűjtés.

Greta Garboról öt esztendőn keresztül sok mindent hallottunk, sokat beszéltek róla, sok szerepet játszott. Amikor az a híres filmoroszlán a Greta Garbo-filmekről először vicserítette felénk féltelmes fogait, akkor még némafilmeket gyártottak és a néma vászon nem tudta visszaadni az oroszánbögést. Őt esztendővel ezelőtt történt ez és azóta sok minden történt. Az oroszlán közben megtanult a vásznon bőgni, de Greta Garbo művésze semmit sem veszített varázsából, sőt még varázslatosabb lett.

*

És közben sokat hallottunk Greta Garbo kollégáiról. Egyikről azt, hogy

mennyit költ toalettekre, a másiktól azt, hogy megbukott a beszélőfilm miatt, a harmadiktól, hogy keményen megállja a helyét a „hangos világban” is és ugyanakkor nagyon keveset hallottunk róla, „az északi szifinkszról”...

Ő, az okos filmasszony, nem sokat törődött a körülötte lomboló viharral, nem bántotta a nagy változást, hanem várt és szorgalmasan gyűjtötte továbbra is a pénzt. Rebiztosította magát minden meglepetés ellen. A holnapra gondolt.

Ő az egyetlen filmsztárszó, aki meg tudta akadályozni, hogy reklámfőnöke hazugságokkal körülteje tele a világot.

*

Senkinek sem tetszik az, ahogyan Greta Garbo él. Sem a filmgyárosnak, sem a reklámfőnöknek, sem a kollégáinak, sem pedig a kolléganőinek. Vissza vonultan él, nem jár társaságba és nem elegáns. És mindezt nem azért teszi, mert nem szereti a mulatságot, hanem azért, mert takarékoskodik.

Ha egyszerű ruhájában és háromhónapos kalapjában végigmegy az utcán, senki sem ismeri meg és ha valaki azt mondaná egy hollywoodi uccagyerekeknek, hogy ez a szegényesen öltözött nő Greta Garbo, akkor a gyerek egészen biztosan az illető szeme közé nevetne.

*

Amióta a világ fennáll és színészek vannak, a színpad esillagai mindig

Greta Garbo (Fotó M—G—M)

sokat
töltek. A
nyugaton
lett volna
népszerű
a jövőre
nem kell
amikor
egy kis n
világban
Több, w
hall meg
is össze
Greta
elhatároz
júlni. M
rékoskod
rékoskod
hová sem
házába,
egyszer
eszméjén

Greta

Greta Garbo öltözőjében

sokat kerestek és sokat is költöttek. Alig akadt egy-két sztár, aki, ha nyugatomba vonult, gondatlan étetet élhette volna. A legtöbben elszedülnek a népszerűségtől és sikertől, nem gondolnak a jövőre, arra az időre, amikor már nem kellene többé a publikumnak és amikor nagyon nagy szükségük lenne egy kis meglakarított pénzre... A filmvilágban is ezer és ezer példa van erre. Több, valamikor híres filmes úgy hall meg, hogy még temetési költségeit is össze kellett koldulni...

Greta Garbo sokat hallott erről és elhatározta, hogy ő nem fog erre a sorsra jutni. Minden fillérélt félretette, takarékoskodni kezdett és még ma is takarékoskodik. Ez az oka annak, hogy sehol sem jár, senki sem hív meg a házába, hogy rosszul öltözködjék, hogy egyszerűen élkezik... Valósággal rögeszméjévé vált a takarékoskodás.

Greta Garbo öt esztendeje él Holly-

woodban és ez alatt nagyon sokat keresett. Ezt a pénzt majdnem teljes egészében félretette és ma már egyike a leggazdagabb amerikai filmszínésznőknek...

Amikor hat esztendővel ezelőtt Berlinben bemutatták az „Örömtelen ucca” című filmjét, még szegény volt. Hollywoodba alig néhány dollárral érkezett és ma nagy vagyona van.

Ez a magyarázata annak, hogy nem ijedt meg a beszélőfilmtől, nem félt a mozikközönség szeszélyétől, nem félt a bukástól... Egy esetleges bukás neki csak annyit jelentene, hogy vissza kelene vonulnia, de ez a visszavonulás nem lenne tragikus, mert pénze van és élete végéig úgy élhetne, mint egy gazdag magánzónó...

Greta Garbo huszonöt éves lett. Más filmszínésznő fényes ünnepélyt rendezett volna ezen a napon, ő azonban úgy tett, mintha elfeledkezett volna a saját születésnapjáról... Nem akart senkit sem megvendégtelni, mert sajnálta a pénzt...

A mulattatás királynői

Hollywood, 1930 október.

Még mindig az izgatja az amerikai mozipublikumot, hogy ki lesz a *mulattatás királynője*. Ez a kérdés jobban érdeklí az embereket, mint a televízió vagy a prohibíció. Ez a trón ugyanis üres. Senki sincs, aki betöltse.

Kétségtelen, hogy a mulattatás királynője néhány évvel ezelőtt még Mabel *Normand* volt, de azóta, hogy egy kellemetlen gyilkossági ügy miatt leesett fejről a korona, senki sem akadt, aki helyét elfoglalta volna. Igaz, sokan fel szeretnék tenni fejükre az elgurult koronát és ezek közül ez majdnem sikerült is Dorothy *Gishnek*, de azután a szép Dorothy visszatért a színpadra és lemondott a filmdíesőségéről.

Néha-néha azt hitték az emberek, hogy a leghíresebb film-vígjátékszínésznő, Zuzu *Pitts* lesz. Ez a csúnya nő, aki szobaleány-szerepeiben legálább százszor megnevettette a mozipublikumot, napról-napra népszerűbb

lett, de főszerepekig sohasem tudott emelkedni.

Nagyon sokat vártak Louise *Fazenda* szereplésétől is. A népszerű filmszínésznő, aki az életben nem is olyan csúnya, mint a filmen, először komoly filmekben szerepelt, de azután, amikor vígjátékokban kezdett szerepelni, már nem tért vissza a drámához. Az ő sikerének titka nemcsak abban van, hogy rettenetes maszkokban szokott a felvevőgép elé állni, hanem abban is, hogy minden körülmények között nevetésre tudja fakasztani az embereket.

Marie *Dressler* negyvennégy évig szerepelt a színpadon és két ízben a filmnél is kísérletezett, sohasem tudta sokra vinni. Végül egy kis ember, egy segédrendező lett rá figyelmes és ennek a közbenjárására kapott nagy szerepet egy beszélőfilmben. Hirtelen egyike lett a film legnépszerűbb komikáinak.

Ugyanakkor lett világhírű Polly *Moran* is, aki újabban egy John *Gilbert*-filmben játszott nagy szerepet. Az amerikai mozipublikum valósággal rajong érte.

Winnie *Lightner* Európában nem igen ismert, de Amerikában annál népszerűbb, a királynői koronát azonban mégsem nyerte el.

Nemrégiben azután egy newyorki bluesénekesnő, Lillian *Roth* indított harcot a mulattatás királynőjének trónusáért. Roth kisasszony nagyon kedves nő, kitűnően énekel és nagyon kedves megjelenésű. Maurice *Chevallier* oldalán tűnt fel New-Yorkban és innen ment Hollywoodba. Tehetséges, de nem királynőnek való.

Röviddel ezelőtt egy esinós szőke filmszínész bukant fel Hollywoodban. A neve: Marjorie *White*. Vígjátékokban vállalt szerepelt és gyorsan híres lett. Nagyon tehetséges és szép, de egy baja van, hiányzik belőle az

Mitzi Green (Foto Paramount)

ellen
amit
játék
publi
hogy
a trón
valós

A l
lőt n
Mitzi
annyi
annyi
humor

Zuzu Pitts

Winnie Lightner (Fotó Warner)

Louise Fazenda (Fotó M-G-M)

ellenállhatatlan huncutság, amit annyira szeret a vígjátékszínésznőkben a mozi-publikum. Ő bízik abban, hogy rövidesen beleülhet a trónusba, de ez mégsem valószínű.

A legújabb királynő-jelölt mindössze kilencéves. Mitzi Green-nek hívják és annyi báj, kedvesség és annyi érzék van benne a humor iránt, hogy a leg-

jobbnevű filmszakértők is azt mondják, hogy Mitzi Green hat-hét esztendő múlva a legelső vígjáték-sztár lesz.

Addig azonban még sok minden történhet, lehet, hogy feltűnik, aki méltó lesz a koronára, de lehet, hogy még hosszú-hosszú ideig árván marad a mulattatás királynőjének trónusa.

Marjorie White

Polly Moran (Fotó M-G-M)

Lillian Roth (Fotó Paramount)

Lucy Doraine

Lucy Doraine,

mint ismeretes, Hollywoodban él. Hosszú időn keresztül nem kapott szerepet, de most ismét felfedezték. Ezúttal Arthur Robinson, az ismert német rendező fedezte fel. A magyar filmszínésznő a „Mary Dugan bűnpere” című film német verziójának főszerepét fogja eljátszani.

Egy ismert

spanyol származású festőművész, Beltrand Masses Párizsban pert indított Pola Negri ellen, mert a filmszínésznő nem hajlandó átvenni megrendelt portréját. Pola azzal a kifogással tagadta meg a festmény átvételét, hogy a festőművész a háttérbe Rudolf Valentino arcát festette.

Kiszámították,

hogy Charlie Chaplin eddig kerek egymillió dollárt fizetett ki két elvált feleségének. És még fog fizetni . . .

Willy Fritsch

és Lillian Harvey legújabb filmjük befejezése után kéthónapos turnéra indulnak. Utjukon Budapestre is ellátogatnak. A magyar fővárosból Athénbe, Konstantinápolyba, Jeruzsálembé és Kairóba utaznak.

Grock,

a híres bohóc végképpen visszavonult a színpadtól. Legutóbb kijelentette, hogy semmi körülmények között sem lép ismét a nyilvánosság elé és most mégis elfogadta egy német filmgyár ajánlatát. Egy beszélőfilm főszerepét fogja eljátszani.

A napokban

Marylin Miller, a kedves szőke filmszínésznő garden-partyt rendezett hollywoodi házában. A kerti ünnepélyen megjelent Chaplin is, aki nagyon sokat láncoll Barbara Kent filmszínésznővel. Dolores

Grock

MI TÖRTÉNT?

del Rio is eljött, még pedig újdonsült vőlegénye, Cedric Gibbons filmépítész társaságában.

A szerelem orvosa

a címe Harry Liedtke készülő filmjének, amelyben egy világhírű revűszínész alakját fogja a vászonra vinni.

Hans Junkermann

Hollywoodból visszatért Berlinbe, ahol szerződést kötött Harry Piellel. Együtt fognak játszani az „Ő vagy én” című beszélőfilmben.

Az egyik filmgyár

Vithaphon-eljárással készíti filmjeit. Él Hollywoodban egy filmszínész, akitől köztudomású, hogy nagyon keveset járt iskolába. Ez a színész elment orvosához, aki hízőkúrát írt neki elő, majd azt mondta, hogy: „Barátom fő a vitamin!”

Amikor a színész ezt a szót meghallotta, zavarba jött, majd felragyogott az arca és így szólt: „Érdekes, Vithaphon-filmről már hallottam, de vitamin-filmről még nem! . . .”

Miután

Korda Mária elvált férjétől, Korda Sándortól, a híres magyar filmszínésznő Berlinbe, majd Párizsba és végül Londonba utazott. Korda Mária nemrégiben a következő táviratot intézte férjéhez: „Egy Rolls Royce kocsit szeretnék venni. Alkalmi vétel. Küldj ezer fontot.”

Amikor Korda Sándor megkapta a táviratot, nem akart hinni a szemének, azután elhatározta, hogy nem fog válaszolni. Később mégis feladott egy táviratot, még pedig a következő szöveggel: „Ugy látszik, elfelejtetted, hogy elváltunk, vagy pedig megőrültél. Sajnos magamról ugyanezt még senki sem állapította meg . . .”

A különös táviratváltás ezzel a lovegiasság szabályjai szerint befejeződött.

*A leghamvasabb és legjűdőbb
arcszín a Coty powder!
Bárony-Rósi*

**Az összes Coty gyártmányok
minden szaküzletben ismét!**

*Coty powder, kis doboz P 2.40, az összes rougeok, Compactok, L'Origan, Emeraude, Paris, Chypre,
L'Aimant parfümök kis és nagy üvegekben*

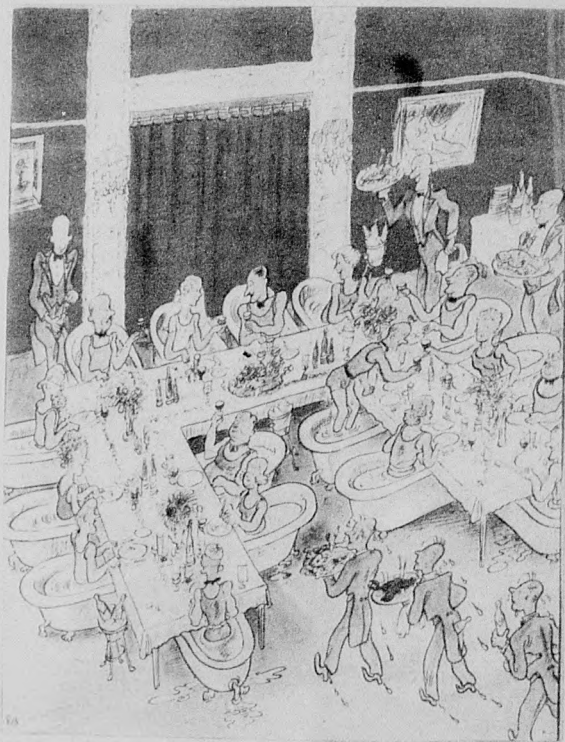
Magyar központ:

MIHÁLY OTTÓ, GYÓGYÁRUNAGYKERESKEDÉS
Budapest, VI, Podmaniczky uccá 43 — Telefon: Teréz 122-44

Amin az egész világ nevet

Tanulság az elmúlt nyárból

Tervezt az 1931-es hóhullám leküzdésére, avagy az üdítő bankett.
(Lustige Blätter)

Csemegekereskedésben

— Kérem, Meier úr, az egész ruhám tönkretettem a pultja mellett...

— Tetszett volna elővasni ezt a kis táblát, rá van írva: Vigyázat mázolya...

— Hyesmire nem lehet adni! Erre a tojásra is rá van írva, hogy friss és nézze csak meg, mennyire nem az...

(Passing Show)

Takarékos apa

— Apa, adj nekem egy márkát, úgy szeretném meg-

nézni az óriáskitygót...

— Te pazarló kölyök, te! Vegyél egy nagytű-üveget és nézz rajta keresztül egy kukacot — ugyanazt láthatod. (Moustique)

Megbízható kritikus

— Először is gratulálok doktor úr. Remek a vígjátéka! Csak egy hiba van: a második felvonás elején, tudja az a bekkeróra az alvó eseléd úgy a mellett, túlhangosan esenget, olyan hangosan, hogy az egész színház felébredtöle.

(Karikaturen)

Boros hangulatban

— Hát ez is remek találmány, az automata telefon!... Már egy fél-órája tárcsázom a 309-57-et és még... most sem jelentkezik senki, hogy az ördög vinné el...!
(London Opinion)

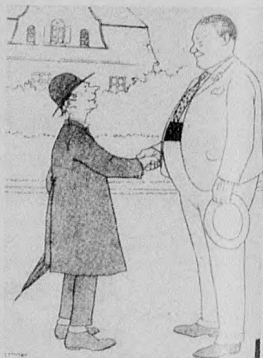
Kiállításon

— Tudja Isten, de én sokkal jobban szeretem a nagy képet.

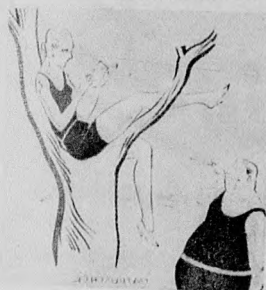
— Talán műkritikus ön?

— Nem! Képkerelező!
(Journal)

Huszonöt év múlva...

— Oh, hát ön az ifjú Brown úr? Te jószágos Isten, hogy tudtam ér magát keresztvíz alá tartani?
(Tits-Bits)

— Hát létezik valami ki-
sebb, mint a te kis lábac-
kád?

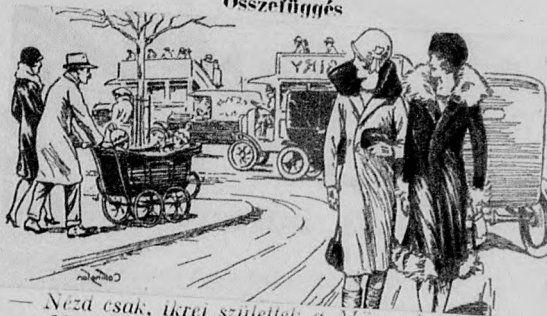
— Oh igen. A cipőm!
(La Vie Parisienne)

Ez is megoldás

— A ház, amit öntől
vettem, nem éri meg az
árát! Csukott ablakok mel-
lett is olyan örült huzat
van, hogy a hajam is égnek
áll tőle!

— Talán vágassa le a
haját!
(Jugend)

Összeütközés

— Nézd csak, ikrei születtek a Marynek!
— Nem csoda, a férje nagykereskedő!...

(London Mail)

Nem biztos!

— Mondd, öregem,
igaz, hogy az asszonyok
tovább élnek, mint a
férfiak?

— Nem tudom... ta-
lán mégsem mindnyájan...
az özvegyek egész biz-
tosan!

(Passing Show)

Nem esete

Tanító: Na, gyerekek
most mondatokat fogunk
képezni. Például: Égett
gyerek, gyűlöli a tüzet.
Ki tud hasonló mondatot
formálni?

Fritzi: Én, tanító bá-
csi! Mosakodott gyerek
gyűlöli a vizet.

(Karikaturen)

Mit látott?

— Megjegyezte ön az autónak a számát, amelyik elütötte önt?

— Nem, csak annyit tudtam megjegyezni, hogy a nő, aki az autóban
ült, világoskék filzkalap volt, rózsaszín bársonyszalaggal, fehér szarvasbőr-
kesztyű, sötét sportköpeny, testszínű selyemharisnya, kigyóbőrcipő és a haja
festve volt...

(Pages Gates)

Társaság és divat

A bárónő délutáni teáján

— Azt hiszem, gyerekek — mondja a háziasszony — hogy ma minden pletykánál csábítóbb a forró, illatos tea. Ma tea-premiert tartunk. Hogy ízlik nektek ez az új keverék?

— Pompás. Tiszta, mint az olvasztott arany és illatos, mint valami japán mintakert.

— Ez mind igaz. De azért a magam részéről a pletykáról sincs szándékomban lemondani. Mit ér e legaranylóbb, legillatosabb ital is mulatságos traccs nélkül?

— De ki akarja itt a mulatságot és a traccsot kirekeszteni? Én magam a legkevésbé. Ennek bizonyításául mondom el nektek a következő történetet, melyet antik tragédiaírók bizonyára körülményesebben tálnának fel, kórrussal és ellenkórrussal pró és kontra közvéleménnyel...

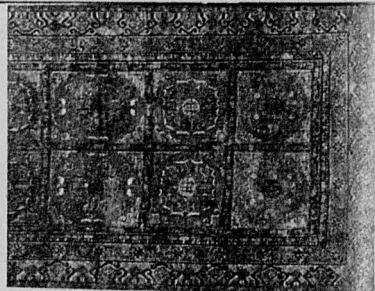
— Hát csak maradunk a modern, rövid, de velős előadási formánál.

— Őszintén szólva ez nekem is kényelmesebb. A pénzember két leányáról van szó. De előbb magáról a pénzemberről kell elmondanom, hogy tranzakciói fényes anyagi sikerrel jártak ugyan, de üzleteit annyira nem válogatta meg, hogy az igazán jó társaságokban ezt nem is voltak hajlandók elnézni neki s családja emiatt kénytelen volt visszavonulni. De a szerelem nem ismer akadályokat s az egyik leányt sikerült mégis úgy férjhez adni, hogy a legelőkelőbb társaságokban is számottevő pozíciója volt a férje révén. Nagyszabású életre rendezke-

dett be, de sajnos, ehhez pénz is kell, sok, nagyon sok pénz s a jónevű, korrekt fiatal férj távolról sem tudta finanszírozni e nagystílusú életet.

— Gyakori eset. Ilyenkor mégis csak jó hasznát lehet venni a gazdag apósna.

— Csak lehetne. Mert a kisebbik leány annyira irigyli nővére magas társadalmi pozícióját, hogy minden erejéből megakadályozza azt, hogy szülei kisegítsék állandó pénzzavarából. Ő maga, ki lévén zárva a jó társaságokból, esztelenül szórja fejedelmi zsebpénzét. Mostanában azonban az történt, hogy a pénzember komoly ipari vállalkozásba fogott, mely már pozíciót is jelent. De a mondain társaságba bejutni nagyon nehéz. Még mindig nem felejtik el a papa kétes üzleteit s a leány-nővér végére is kénytelen volt

KIRMAN SZŐNYEG

100 × 200 cm. nagyság. Szükséges anyag: 3 kgr. 60 dkg. fonal. Felvető 1 kgr. szőnye 80 dgr. Kanavászra varrva 2 kgr. 80 dgr. esomózofonal és az alapanyag.

A KURCZ RT.

szőnyegszövőipar, VIII, Vas uca 1. szőnye, a főváros vezető szaküzlete. Speciális szállítás Románia részére. KÖLTSÉGVETÉS DIJTALAN.

2 szempont bundavásárlásnál:

1. Jól öltöztet, állandó vagyontárgy a minőségörme. 2. Csak megbízható képesített szücsnél vásároljunk szőrmeárut. Ezért keressük fel bundavásárlás előtt vitéz Lászlófi szücsöt József körút 35.

asszo
vér
s má
denüt
járása

történ
vidám.

— A

— han
lő s m
szésü

— A

gyönyö
idei ny

lyen tö
sal. Mor

saját kö
ért külö

rtság n
ván az i

kérdés, a

lete tám

rátjának,

sal, hogy

mely vég

szórakozá

került,

most egy

— Nem

mama fog

— Hát

de hogy k

dem. A pé

volt egy jó

mának, ho

HOF

képe

BUDAPEST, I

(Klotild-palota

Eredeti párisi

és mérték szer

Az 1930-31 pr
idény új model
VI. kerület, VI
occasioárakon k
a

Vászel
pest IV, Agostoni tér

asszonynevére segítségét kérni. A nővér nobilesan állott leánytestvére mellé s már együtt lehet őket látni mindenütt, ahova a leány nővére közbenjárása nélkül soha nem jutott volna el.

— Ez valóban szép tőle. De ez a történet inkább csak tanulságos, mint vidám.

— A vidámságot ma én szállítom — hangzik az egyik kis teaasztal mellett s már árad is a szó a finom metszésű ajkáról.

— A dzsentry-mama nagyszerű, gyönyörű elvált-asszony leánya az idei nyarat előkelő külföldi fürdőhelyen töltötte, az ismert pénzmágnással. Mondanom sem kell, hogy nem a saját költségén, bár a dekorum kedvéért külön-külön utaztak el. De a barátság még egyre tart. Télre fordulván az idő s aktuálisá válván a bundakérdés, a dzsentry mamának kitűnő ötlete támadt. Levelet írt a leánya barátjának, melyben arra való hivatkozással, hogy leányának nyári utazása, mely végeredményében a pénzember szórakozását szolgálta, annyi pénzébe került, hogy rekompenzációképpen most egy bundára tart igényt.

— Nem rossz ötlet. Biztosan sok mama fogja utánozni.

— Hát rossznak valóban nem rossz, de hogy követni fogják, abban kételkedem. A pénzembernek ugyanis szintén volt egy jó ötlete. Azt válaszolta a mamának, hogy miután legjobb tudomása

HOFFER PONGRÁC

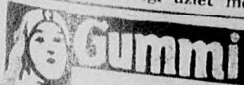
képesített szücsmester

BUDAPEST, IV. KERÜLET, ESKÜ UT 6 SZÁM.
(Klotild-palota)

Telefon: A. 877-62.

Eredeti párisi szőrmemodellek. Bundák készen és mérték szerint. Kedvező fizetési feltételek

Az 1930-31 prém-**BRUCK** szücs új megnagyob-
bítt szőrmeszalónja, VI. kerület, Vilmos eszár út 54 szám alatt, occasióárokon bemutatja és árusítja közvetlenül a régi üzlet mellett

harisnya, haskötők, sértykötők, betegápolási s higiénikus cikkek

Wasszely és Társa utóda Nagy Károly Frigyes, Budapest IV., Apolló tér 1/a. Árjegyzék ingyen. Tel. Aut. 833-26

Aki az idén legtávolabb strandoll

Vitéz Péterfy Sándorné az egyik pesti strandfürdőben október 8-án

szerint a leánya nyaralásával kapcsolatban csak a levelezésük portóköltése terheltte őt, ezt a kiadást a legnagyobb készséggel hajlandó önnagyságának megtéríteni.

— Mi könnyen nevetünk ezen a talpraesett válaszon, de mi lesz a mama bundájával?

— Ezzel a kérdéssel ne hozzánk fordulj fiam. És különben is, valószínűleg nem ez az egyetlen bundaprobléma a tél küszöbén.

— Úgy van. Lefogadom, hogy mi is valamennyien szücsjárással töltjük a kommissziózásra szánt időnk legnagyobb részét. Remélem, a jövő héten érdekes beszámolókat kapunk ezeknek a titkos tárgyalásoknak az eredményéről. A viszontlátásra drágáim.

KIADÓ

központban háromszobás komfortos uccai lakás központi fűtéssel. Évi lakbér 2500 pengő, továbbá egy háromszobás uccai lakás 1400 pengő évi bérért. Bővebbet portásnál, VII, Dohány ucca 12 sz.

az 54. és 55-ik oldalhosszon. Következik legújabb rádióhíreink elmondása.

Elisabeth Rethberg, a newyorki Metropolitan Operahouse világhírű énekesnője az idén is vendégzerepelni fog a budapesti Operaházban. A nagynevű művész nő már most beleegyezett abba, hogy a rádió közvetítse az operákat, amelyekben énekelni fog.

Ő az első vendégénekesnője a pesti Operaháznak, aki ezért nem kér semmiféle anyagi ellenszolgáltatást.

Kijelentette ugyanis, hogy a rádiónak köszönhetően Budapest, hogy a múlt szezonban ellátogatott hozzánk, Elisabeth Rethberg ugyanis szenvedélyes rádiózó és ezen keresztül ismerte meg a pesti Operaházat, amely felkeltette érdeklődését művészi előadásai miatt. Más.

Benedek Margit, a Belvárosi Színház volt tagja, múlt héten fellépett a budapesti Studióban. A művész nő egy darabban és néhány költeménnyel szerepelt a mikrofon előtt, amelyekben

különösen érvényesült az orgánuma. Más. A középeurópai műsorcsere ez évben megszűnik az eddigi formájában.

A jövőben nem lesz minden második hétfőn csereműsoroközvetítés,

hanem mindig csak akkor, amikor valami érdekes művészi esemény zajlik le az egyik vagy másik rádióállomáson. Egyébként a műsorcsere új formájában Magyarország, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Németország, Ausztria és Lengyelorszá-

gon kívül helyet fog foglalni Olaszország, Hollandia és Anglia is. Más.

A budapesti Studio ebben az évben is ötven előadást fog közvetíteni az Operaházból. A Studio vezetőségének sikerült megállapodnia Radnai Miklóssal, az Operaház igazgatójával, hogy

a jövőben olyan operaelőadásokat is közvetíthetnek, amelyek eddig nem kerülhettek színpadra a mikrofon előtt.

Itt említjük meg, hogy ezentúl az összes operaházi premiereket közvetíteni fogja a magyar rádió. Más.

Szilveszter éjszakáján München és Bécs közös szilveszteri kabarét ad.

A műsorszámokat München és Bécs felváltva adják.

A prólogot a bécsi mikrofon előtt mondják el, az utána következő számot Münchenben és így tovább. A szünetekben a két város művészei telefonon beszélgetni fognak egymással az aktuális színházi problémákról. Más.

Gyarmathy Sándor rendezésében került színpadra hétfőn a Studióban Vándor Kálmán „Mária asszony” és „Él az óceán” című hangjátékai. A magyar rádió rendezője igazán kitűnően és kifogástalanul oldotta meg a nem könnyű feladatot. Gyarmathy Sándor különben most a Színház-üdióban, Odry Arpád lakásán és Szegeden fog helyszíni közvetítéseket vezetni. Más.

Strassburg új adóállomása október harmadikán nyílik meg. Ezzel új erős állomással szaporodik Európa rádióadóinak sora. Más.

Ugy látszik, Amerikában népszerűek a rádióhíremondók. Legalább is ezt bizonyítja a filadelfiai speaker esete, aki most tartotta esküvőjét. A hallgatók

A nő mint esztétikus . . .

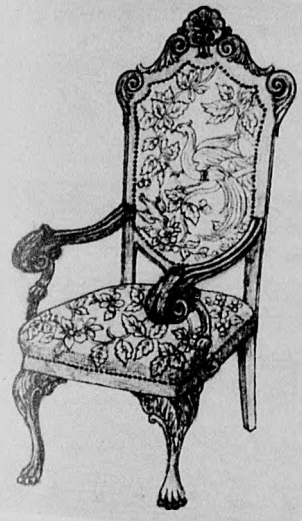
Örömmel állapítjuk meg abból a nagy érdeklődésből, mellyel olvasóink leveleikkel elárasztottak a 37. számunkban között gyönyörű szőnyegminta után: Asszonyaink ízlése ma már oly magas lokon áll, hogy a kézimunka, mellyel idejüket dícséretreméltóan eltöltik, csak tökéletes műveszi munka lehet. Igazuk van, kár mással foglalkozni, pénzt, fáradságot hiába fecsérelni és végül sietünk segítségükre szép utáni törekvéstükben, midőnjáratatosan másodhétenként fogjuk bemutatni a legnívósabb fővárosi lakásdíszító cég műhelyében kipróbált legkiválóbb szőnyeg, függöny, gobelin és kelim modelleket. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy leveleiket közvetlenül az Ermához, Budapest, VIII. József körút 11 szám alá címezzék, hol kívánásait, bármire vonatkozzék, azt készséggel és lehető legrövidebb időn belül fogják elintézni.

Mai számunkban bemutatunk egy faragott karoszkőket himzett gobelinhuzattal. A gobelin mintája a legszebb pastellszínekben pompázik. Kapható lestve P 39.—. Előhúzza összes anyaggal, a madár peti pontöltéssel kihímezve P 130.—.

Ugy külföldi, mint vidéki rendeléseket a cég elismert pontossággal bonyolít le.

A fenti szőnyeg a legszebb keleti, u. n. Dschoschegán-minta, alapszíne: egy nagyon szép egetett cseresznye szín, a bordúr alapja pedig sötétkék. Készíthető tetszés szerinti nagyságban: 30-as felvetéssel 140/t. sz., 25-ös felvetéssel 160/t. sz. Kisebb méretei 70/140 és 85/155. Minta ára nagyobb formához P 5.50, kisebbikéhez P 3.—. Ugyanez varrva 100/t. sz. Minta ára P 3.—, nagyobb formában 230/t. sz.

olyan tömegesen jelentkeztek az esküvői szerlartásra, hogy a rádiótársaság elhatározta az esküvő helyszíni közvetítését a hallgatók legnagyobb öröme. Más. Németországban megszavaztatták a rádióelőfizetőket, hogy milyen műsor-számokat szeretnek legjobban.

A legtöbb szavazat a gramofón-tánczenére esett, majd sorban a következő a könnyű zene volt. A harmadik helyet a katonazene, a negyediket a jazzband foglalta el.

Az opera, a komoly zenekari hangversenyek, a tudományos előadások kapták a legkevesebb szavazatot, amely azt mutatja, hogy a munkában kijáradt hallgatóság szórakozni kíván a készüléke mellett. Más.

A dániai posta rádióhílyegeteket boesát ki, amelynek jövedelmét arra fordítják, hogy a hadirokkantak és a testi hibában szenvedők ingyen rádiókészülékekhez jussanak.

Mai rádióhíreink elmondását befejeztük. A viszontolvasásra a jövő héten ugyaníll.

Életrajzi jog fenntartva!

Amerikai történet

TEMPO DA FOXTROT

Szöveg és zene Szanyi Viktor

ÉNEK

ZONGORA

1. Ott hol las - san hőm - pólyg a

mély Hudson fo - lyó nagy New - York - ban é - pült egy

fel - leg - karco - ló Mister Howard Browning volt

Tengerparton sétál egy munkanélküli,
Yankee Doodle! korgó gyomorral
[súlyi].
Gondolkozik: mi lesz, ha munkát nem
talál,
Unionban sem kellemes az éhhalál.
Amerika, csodálatos világ!
Csak tebenned virul a boldogság.

És ahogy tűnődve ténfereg,
Fülét hangos segítykiáltás üt meg.
Arra néz s egy embert ott juldokolni
lát,
— Mentse ki a vízből mister! —
így kiált.
Amerika, csodálatos világ!
Csak tebenned virul a boldogság.

— Well! De előbb illik, hogy be-
mutakozzam.
— John Big vagyok s nappal mint
munkás dolgozom,
Fifth Avenuen egy félig kész jelleg-
karcslón,
Mister Howard Browning a munkanélküli,
Amerika, csodálatos világ!
Csak tebenned virul a boldogság

Emberünk is
Othagyja a v
Fifth Aven
Mister Brow
Amerika, cs
Csak tebenn

az el-püt-te-tő. Öt-ven e-me-let-re jön föl

a te-tő. A-me-ri-ka, cso-

marc.

dá-la-tos vi-lág! Csak te-ben-ned vi-rul a

bol-dog-ság ság

D.S.

Emberünk megfordul, nem szól egy
 árva szót.
 Othagyja a vízben a szegény haldoklót.
 Fifth Avenue-ra nyomban sietve
 elrobog.
 Mister Browninghoz bűróba bekopog.
 Amerika, csodálatos világ!
 Csak tebenned virul a boldogság.

— Mister Browning, egy hely
 öregedett,
 John Big nevű munkás a lengerbe
 veszett.
 Szemtanuja voltam egy félórja épp.
 Kérem, töltsé énvelem be a helyét.
 Amerika, csodálatos világ!
 Csak tebenned virul a boldogság.

Mister Browning lábát az asztra lökté
 És a rágógummit a plafonra köpi.
 — Sajnálom, elkésett: öt perccel ez-
 előtt
 Jelenkezett az, ki vízbekölte őt.
 Amerika, csodálatos világ!
 Csak tebenned virul a boldogság.

Bella nagysád és a Pertu

Békffy László új konferanszában arról beszél, hogy ma már csak negatív örömök vannak. Például, ha X. Y. esődbejut, örülünk, hogy mi még bírjuk. Ehhez hasonló negatív öröme lehet most az Andrássy úti Színháznak új műsorával, amelyről elmondhatja, hogy semmivel sem jobb, de rosszabb sem a többi kabarék műsoránál.

Mert például itt van Török Rezső két képes vígjátéka, a „Bella nagysád”, akit rendes nevén Csapó Bellának hívnak (Fedák Sári). Bella váloperének tárgyalásáról utazik vissza Pestről Londonba. Vele utazik Bertók Endre (Törzs Jenő), aki eddig Bella férje volt. Mindkettőjüknek Angliában van üzletük és most a vasúti kimentésük után, mint két jóbarát, együtt utaznak Londonba. A vasúti kupéban mégis kitör belőlük az indulat és egymást vádolják. Ennek természetesen harag lesz a vége és a volt házaspár kijelenti, hogy e pillanattól nem ismerik egymást. Az egyik állomásnál bejön a kupéba egy fiatalember, akiről rövidesen kiderül, hogy szintén magyar és dr. Kedves Zoltánnak (Ráday Imre) hívják. Kedves először Bertókkal ismerkedik meg, akinek megvallja, hogy a velük utazó nő nagyon tetszik neki. Kedves hamarosan meg is ismerkedik Bellával, akiről természetesen nem tudja, hogy az Bertók volt felesége. Olyan jól érzi magát honfitársai között, hogy mindkettőjüket meghívja aznap estére az egyik londoni hotel bájába.

Bella és Bertók elfogadják dr. Kedves meghívását, aki mind hevesebben kezd udvarolni az asszonynak. Bertók idegeskedve figyel a fejleményeket, amelyeket nem tud megakadályozni, lévén már elvált férj. Újabb veszekedés tör ki a volt házaspár között, amelynek a vége azonban teljes kibékülés. Bella dr. Kedves legnagyobb meglepetésére nem vele, hanem Bertókkal távozik el a bárból.

A Török-vígjáték igazi miniatűr Fedák-darab. Kevés eszelekmény, fárasztóan hosszú és unalmas párbeszéd, néhány mondat Fedák szájából „az én kedves magyar népemről”, az első felvonásban rossz ruha, a második felvonásban ragyogó toalett. Mindenhez jön az utóbbi időben Fedák által erősen kultivált öngúnyoló viccek, amelyek még akkor sem izlések, hogyha azokat ő mondja el. A recept tehát ugyanaz és a változás csak annyi, hogy a művésznőt most

sokkal közelebről lehet látni. A darab legkiválóbb szereplője Ráday Imre, aki egyéni humorával valami kis életet visz az egyébként cseppet sem — mulatságos darabba. Törzs Jenő kissé kedvtelen és fanyar.

A másik nagy darabot, a „Végeladás” című parasztkomédiát szintén Török Rezső írta. Ebben már több eszelekmény és humor van, de témája bántóan erkölctelen. Ilyen és ehhez hasonló darabokat Pest legelkelőbb kabaréjában, ahova lányokat is visznek, nem szabadna bemutatni. Ez a témakör a Komédia Orfeumnak való. Egy parasztemberről, Cserge Benedekről (Bársony István) szól a darab, aki el akar költözködni falujából és holmijából végeladást csinál. Megjelenik nála Kistópany Pál (Páger Antal) és azt az ajánlatot teszi neki, hogy megvénne Cserge feleségét, Marit (Daybukát Ilona). A jóízűséget sérti az az alkudozás, ami erre bekövetkezik. A végén megegyeznek ötszáz pengőben és az asszony tudomására hozzák a dolgot. Az az illendőség kedvéért egy kicsit sír, de aztán beleegyezik. Végeredményben Mari mégis a férje mellett marad, amit valószínűleg annak köszönhet, hogy Török Rezső belátta, mennyire elvetette a súlyokat.

Ebben a darabban tért vissza az Andrássy-úti Színház színpadára Daybukát Ilona és Bársony István, akik igaz nyereségei a színháznak. Kevésbé lehet ezt mondani a darab harmadik szereplőjéről, Páger Antalról.

A darabok közül kétségkívül legjobb és legmulatságosabb Békffy László tréfája, a „Pertu”. Békffy László, Peti Sándor és László Miklós közös erővel nevetetnek meg a közönséget. Stella Adorján „A központ” című mulatságos vígjátékában Ákos Erzsi, Abonyi Tivadar és Peti Sándor érdemelnék meg minden díeseretet, míg Ditről Ica bántóan hamis hangokat üt meg. László Miklós tréfájában, „A panamakalap”-ban Szász Lili, Abonyi Tivadar, László Miklós és Peti Sándor neveit kell felemlíteni.

A műsor egyetlen igazi sikerét Medgyasszay Vilma aratta magánszámaival, amelyek közül Lányi Viktor „Viszontlátásra a balon” című dala a legkiválóbb. Harsányi Zsolt „A kormányfőtanácsos” című dala ellenben kimeríti az izléstelenesség minden árnyalatát, mert nem pikáns, hanem egyenesen drasztikus. Nagyon mulatságosak Radó Sándor kupléi, amelyeknek szövegét a mindinkább fejlődő Kellér Dezső írta. Békffy László konferansza szintelen, amit úgy látszik, ő maga is érzett, mert a mult műsorban elmondott konferanszának legjobb viccel változtatás nélkül most is elmondta.

—gyi—ön

EMILE GABORIAU híres regénye:

A bűn forgatagában

Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „DÉLIBAB” kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12. sz.

Meg akarja kapni ingyen

**kedvenc színészének vagy színésznő-
jének sajátkezüleg aláírt arcképét?**

Egy kis fáradságába kerül és mi máris küldjük a kiválasztott képet. Alább hús neves és kitűnő színművész és művésznő nevét soroljuk fel abc-sorrendben. Válasszon ki egyet közülük és Ön ezt a képet megkaphatja tőlünk.

1. Bársony Rózsi	11. Lázár Mária
2. Dayka Margit	12. Lehotay Árpád
3. Delly Ferenc	13. Makay Margit
4. Dénes György	14. Petheő Attila
5. Fejes Teri	15. Ráday Imre
6. Honthy Hanna	16. Rátkai Márton
7. Jávor Pál	17. Sziklay József
8. Kertész Dezső	18. Tőkés Anna
9. Kiss Ferenc	19. Vaály Ilona
10. Lábass Juci	20. Zombory Mercedes

Csak egy kis csekélységet kérünk Öntől

1. Szerezzen egy negyedéves előfizetőt a Délibábnak. Ha ennek az előfizetőnek a nevét és címét közli kiadóhivatalunkkal (Budapest, VII, Dohány utca 12) és ugyanakkor a negyedévi előfizetés fejében 3 pengő 50 fillért postautalványon beküld nekünk, úgy megküldjük az Ön által kiválasztott művész vagy művésznő sajátkezüleg aláírt fényképét.

2. Ha két negyedéves előfizetőt szerez és kiadóhivatalunkkal közli a két előfizető nevét, pontos lakáscímét és ugyanakkor postautalványon küld be nekünk hét pengőt, úgy ez esetben az Ön által kiválasztott művész vagy művésznő **a képet az Ön nevével** fogja dedikálni.

3. Ha pedig három negyedéves előfizetőt szerez és közli velünk a három előfizető nevét, lakáscímét és ugyanakkor postautalványon beküld nekünk tíz pengő 50 fillért az előfizetés fejében, akkor a kiválasztott művész vagy művésznő az Ön nevével dedikálja a fényképet és mi ezt a képet **diszes keretben** küldjük meg Önnek.

Az ajándékot ingyen és bérmentve küldjük el.

Kis riport egy kis színházból

Itt naponta két előadás van. A színészek óriási teljesítményt végeznek még fizikailag is. A színész bemeleg délután fél hatkor a színházba — a Bethlen téri színházba — és csak éjjel fél egykor végezte el a dolgát. Ez alatt az idő alatt játszanak itt sok mindent, tarka egyvelegben.

A konferanszié: *Szentiványi Kálmán*. Szmokingban konferál. (Ő az egyetlen konferanszié, aki szmokinggal tiszteli meg a publikumot.) Amit mond az jó, ahogy mondja az is jó. Kedves, amit *Földes* színdarabjáról, a „Világ könyvelőjéről” mond. Ott tudniillik visszaállítják a békebeli állapotokat.

— Könnyű *Földesnek* — mondja *Szentiványi*, — ő akkor a *Beszkar*

Lészay Kátó
Bethlen téri Színpad (Tóth Margit felv.)

igazgatója volt. Öneki rezon tehát visszaállítani a békét.

Vadnay-vígjáték. A címe: „Schneider Fáni”. Mulatságos darab a táncanárőről, aki nem tud megszabadulni az öreg zongoristanótól, aki belé szerelmes; s ő viszont reménytelenül szerelmes egy tanítványába. A táncanárt *Ormos Béla* játssza igen mulatságosan. A kisleányt *Lészay Kátó*, aki úgy megjelenésével, mint szép énekével hódította meg a publikumot. *Zombory Zoltán* tehetséges bonviván, *Perényi Sári* jó komika és diszkrétén játszik *Somlár Zsiga*.

Gergely Vilma hosszabb konferansziót mond el. A művésznő mindössze 16 éves. Igazán elmondhatjuk róla, hogy — jövője van.

Korcsmáros Nándor vígjátéka, a „Szélkakas” sok finom helyzetet hoz elénk. Feltékenységi komédia szellemesen variálva. *László Lili* a női főszerepben jó játékot produkált, úgyszintén *Sárossy Mihály* is a férfi főszerepében. Kis szerepében is jelentékeny volt *Kapossy Kátó*.

Kék Rózsa orosz dalt ad elő nagyon szépen.

„Családi pótlék” ez a címe *Mihály István* kis darabjának, amelyet a közönség valósággal végigkacagott. Tele van mulatságos és groteszk helyzetekkel!

Vajda Tilda jól táncol.

A „Náci bácsi”, aki mindig rosszat mond, ez a figura ebben a műsorban is él. Ezúttal is igen mulatságos.

A *Szentpál*-csoport táncai originálisak.

„Uccai énekesek” a színpadon — igen jó ötlet.

Kiseb, nagyobb szerepekben *Kemény Olly*, *Tamássy Mária*, *Székelly Dóra*, *Kazal László* jők.

Iványi Dezső rendezése elsőrangú.

(b. j.)

Barbara Colton, Miller fűmgyáros házá-
nak komoly tanítónője borzadva nézi a
Miller-kastélyban orgiázó filmesillagokat.
Megtudja, hogy a nagy sztárok a morfium
és a kokain rabjai. Yolo, a japán szakács
egy ilyen orgia után bosszankodva látja,
hogy a vendégek menyi kárt lettek a kínai
szalónban.

— Megint kiégette új szőnyeg át-
kötött cigarettacsutka. Tette kifent An-
thony sztár, nagyon utálja őt Yolo, so-
sem néztem moziban őt, mert itt min-
dig kiégeti csutkával mindent.

— Yolo — csattant fel Barbara, aki
úgy látszik, elhatározta magát, —
mondod meg uradnak, hogy csomago-
lok, még ma elutazom.

— Pedig kár jó miss, gazda nagyon
búsulja vörös asszonyt és azért szóra-
kozás kereste itt a földön...

— Nagyon is a földön — felelte
Barbara és vállvonogatva, kisietett a
szalónból.

— Ez itt mind nagyon érdekes lehet
másnak — gondolta, miközben fel-
ment a lépcsőn, — de nekem undorító.
Yes! Undorító!

7.

A filmcár tornázní fog

Alázatos, megtört ember kopogtatott
Barbara Colton ajtaján. És olyasmi
még sosem történt meg, hogy Hobart
Miller egy vénkisasszonyszerű tüne-
mény előtt megalázkodjék. De úgy lát-

szik, most ez egyszer mégis megtörtént.
Keze remegett, amikor betette az ajtót,
szeme alatt ólmos árnyak húzódtak
meg.

— Megengedi, hogy elbúcsúzzam ön-
től, kisasszony — mondotta és kissé
bizonytalanul leült Barbarával szem-
ben.

— Jó, csak tessék, mr. Miller.

— Miss Barbara, én nem fogom so-
kára tartóztatni, nem szeretem a sok
beszédet, de maga a kislányom szem-
pontjából nagyon értékes nekem. Ná-
lunk még egy tanítónő sem bírta ki egy
hétnél tovább. Olyan rakoncátlan ez a
gyerek. De maga egész különös hatá-
ssal van rá. Adok magának hetenként
háromszáz dollárt, vagy ha kevesli...

— Mister Miller, maga téved, én nem
a Baby miatt megyek el.

— Hanem?

— Önmagam miatt.

— Úgy?

— Igen. És azt hiszem, felesleges-
nek találja ezek után, hogy részletezzem
a dolgot. Egyúttal kijelentem magá-
nak, pedig én igazán nem vagyok finy-
nyás, de ön, mr. Miller, akármilyen
nagy „business man” és akármilyen
csábító ígérettel is csalogatja ide lánya
mellé a nevelőnőket, mind meg fognak
szökni.

— Téved, miss Colton, maga volt az
első, aki azért akar elmenni. És épp
ezért tetszik nekem.

— Hát Isten áldja meg, mr. Miller,
még egy jó tanácsot adhatok, azaz
kettőt: Küldje el valami nevelőintézetbe

a lánykát — és tornázzon egy kicsit... vagy úszon mindennap három kilométert... jót fog tenni az egészségének.

— Hálára kötelez, miss Colton — mondta Miller szárazon. — Engedje meg, hogy eserébe egy rövid mesével szórakoztassam el, míg összeszedi bőröndjeit.

— Nekem csak egy bőröndöm van, tehát nincsenek összeszedni való bőröndjeim! — csattant fel mérgesen Barbara hangja.

Hobart Miller megállt az ajtó előtt, arca furesán megmerevedett és miközben beszélt, kinézett az ablakon, mintha keresne valakit, aki elröppent, aki sohasem jön vissza, aki a boldogságát jelentette: azt az ígérő asszonyt... a tűzhajú Ruth Virginiát. Mindenét...

Végigsímitott izzadó homlokán:

— Bizonyára hallott már könyörtelen pénzesináló gépekről — mondta fátyolos hangon. — akiknek mégis van egy gyenge oldaluk... egy szenvedélyük. Nos nekem szenvedélyem volt Ruth Virginia. És neki is volt egy szenvedélye, sajnos, nem én... hanem a kokain. Sokan azt mondják, bűnös asszony volt és más férfit is szeretett, mielőtt a feleségem lett. Nem törődtem vele. Mégis csak jobb és szebb volt, mint a guruló dollárfolyam, amely reggel magával ragadott és csak olykor engedett el este...

Miller kirövedt az ablakon:

— Tudtam Ruth Virginia átkos szenvedélyéről és azt hittem, hogy majd később... egyszer lemond róla az én kedvemért. A történet vége egyszerű, de nagyon szomorú: Ruth Virginiát megettette a szenvedélye. És azt hiszem, nekem is ez lesz a sorsom. Tudja, miss Barbara, az ember néha gondolkodik. Nem mindig, mert... ez drága mulatság és én ilyesmire nem igen érek rá. De mondom, az ember néha mégis megteszi azt, hogy gondolkodik és ilyenkor nagyon értelmellenek talál mindent... a sztárokat a pergő háromkilométeres celluloid-attrakciót, a guruló dollárokat... Ilyenkor nagyon egyedül vagyok. És ez az egyedüllét nem jó... Attól félek, nemsokára Milly is nagyon egyedül lesz...

5 koffer

párisi modellt vitt haza Amerikába Colleen Moore filmszínésznő Európából. A magyar nőnek nem kell Párizsba utaznia, ha a Párisi Divat különő szabásmintái után dolgoztat, mert ez a nagyszerű modern divatlap a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és többszáz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunka-rajzot közöl minden számában a szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetőek.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot 10 nappal a friss szám megjelenése után (tiszta, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet 48 fillér bélyeg beküldése ellenében bérmentve küldünk. Kiadóhivatal: Budapest, VII. ker., Dohány uca 12.

— M
érzelme
ridegen
a maga
meg, az
ígéri, h
és este
való tek
létemet.

— Hn
bara...

A film
a „dolgo
gyorsíró
póban k
leakaszt
megbesz
tag árny
angliai E
a hűséges
kező „ha
egy szere
oroszlánt
hogy maj
akit már
amikor vi
megesóvált

— Hihet
lümös, fib
tornázzam
Miller, aki
naponként

Hobart Mi
csendes volt
és szokása e
télyában töl
sekkel mére
minduntalan

— San Be
dugott kis fé
san.

Grant, a l
Miller bizalm
szőrpőt hoz
ideges volt é
összeráncolód
lerre nézett. I

hűséges ragas
— Mi az, t
Miller ingerült

— Mister Miller, nem szeretem az érzelmes történeteket — vágott szavába ridegen Barbara. — Ruth Virginia és a maga eszelekedeteit nem bírálhatom meg, az nem az én dolgom, de ha megígéri, hogy tornázni fog minden reggel és este... nos, nem bánom... Millyre való tekintettel meghosszabbítom ítéletem.

— Hm... Különös maga, miss Barbara... Megigérem... bár nem értem!

A filmcár kiment a szobából. Bement a „dolgozó”-terembe, öt perc alatt két gyorsírónak diktált le szédületes tempóban különböző sürgönyöket, aztán leakasztott egyszerre két telefónkagylót, megbeszélte a reklámfőnökkel a „Sivabag árnyai” című világattrakciót, az angliai Essexből három lovagi várnak a hűséges tervrajzát vette meg a következő „hangoshoz”. Anthonytól elvett egy szerepet, vett két valódi nubiai oroszlint (talán abban a reményben, hogy majd felfalják Alice Huntingtont, akit már kezd ünni a közönség). És amikor visszaakasztotta a kagylókat, megesóvált a fejét:

— Hihetetlen, mit művel ez a koszfűmös, filmbe illő lény velem! Hogy tornázzam reggel és este? Én, Hobart Miller, aki még arra sem érek rá, hogy naponként hét órát aludjak...

8.

Havazik...

Hobart Miller egy napon különösképp csendes volt, nem ment be a studióba és szokása ellenére sanbernandinói kastélyában töltötte idejét. Hosszú lépésekkel méregette végig szobáját és minduntalan kitekintett az ablakon:

— San Bernardino igazán békés eldugott kis fészek — mormogta gúnyosan.

Gránt, a kastély mindenes titkára, Miller bizalmasa ezüsttálcaán ananászszörpöt hozott be a gazdájának. Ő is ideges volt és simára borotvált arca összeráncolódott, mikor kérdően Millerre nézett. Pillantásában volt valami hűséges ragaszkodás.

— Mi az, talán félsz? — mordult rá Miller ingerülten.

— Uram, nagyon jól tudja, hogy nem ismerem a félelmet — hangjának volt valami szokatlan pajtáskodó mellékíze, amit csak akkor engedett meg magának, ha egyedül volt Millerrel. — Nem magamat félttem, hanem magát...

— Ostobaság. Rémképeket látsz. — Nem rémképeket, hanem embe-
reket, akik már napok óta a villa körül ólálkodnak. Sosem tudom: banditák-e vagy detektívek... Gazda, ebből egyszer baj lesz.

— Nézd csak, Syd, nekem se voltak különös lelkiismeretfurdalásaim, amikor négy évvel ezelőtt kiváltottalak a börtönből, pedig rád nyomtak volna öt mázsát virágzó alkoholkereskedelmi tevékenységedért. Felszólítalak tehát, hogy ne avatkozz be az én ügyeimbe és teljesítsd továbbra is rendesen a kötelességedet.

— Nagyon jól tudja, hogy hálám tüzé sohasem fog kialudni.

— Ej, de virágosan beszélsz, talán miss Barbara tanított meg rá.

— Nem... de ma találtam egy könyvet az asztalán. „A modern mérgek hatása az emberi szervezetre”. Ez volt a címe.

— Igazán? Na ez nagyon érdekes. Tehát annál jobban vigyázzatok, hogy senki se sejtjen meg semmit. Most pedig rajta, nyisd már ki a szádát, mit üzent Ginger?

— Azt, hogy ma éjjel lesz a havazás.

— Hány autót küldjek ki a határra?

— Ötöt Yuma felé, statisztákkal és színészekkel.

Kipállás, kisebzés ellen

minden gondos anya csecsemőjénél ma már csak Krompecher-féle Babyhíntőport használ, mert ez a legjobban bevált, kellemes illatú, higiénikus gyermekhíntőpor. Gyógyít, szárít, puhít, hűsít. Igen olesó és kiadós, egy doboz ára 60 fillér és minden gyógyszertárban, drogériában és illatszertárban kapható. Vásárlásnál ragaszkodjunk a Krompecher-gyártmányhoz!

A csecsemő helyes gondozása és táplálása című tanácsadókönyvecskét, mely fiatal anyáknak nélkülözhetetlen, ingyen küldi a Krompecher Tápszergyár magyarországi főraktára Budapest, V. kerület, Zrínyi uca 3.

— Rendben van. Ma tehát megint éjjeli felvételt csinálunk — kacagott fel Miller keserűen. — És éppen Yuma mellett...

— Szabad mondani valamit, gazda?

— Nyöszörögj!

— Szeretném, ha azt az átkozott Gingert egyszer véletlen baleset érné egy ilyen éjszakai felvételnél. Mondjuk, a fejére esik egy díszlet, vagy egy akkora kő, amely örökre elnémitaná.

— Sajnos, nem lehet, öreg fickó — mondta Miller nagyon csendesen.

— De miért né lehetne? — makacsodott Grant gyűlölködő viesorkással.

— Ne légy kíváncsi, nem szeretem, ha alkalmazottaim túlsokat akarnak tudni — válaszolta kurtán Miller. — Elmehetsz. Ha az autók megérkeznek, jelentsd nekem.

Sydney Grant, a hűséges titkár megbántottan kiment a szobából.

Már esteledett, amikor éktelen autótülkölés verte fel a fűszeres illatú kaliforniai paradicsom békés nyugalmat. Őt autó állt meg a villa márványoszlopos kerítése előtt. Jókedvű, viháncoló görölkkel, spanyol grandokkal megtömve. Egyik-másik statisztá izgatottan igazította meg ijesztő szakállát, megvillogtatta félelmetes törét, hogy magára vonja a nagy filmcár figyelmét.

Elga Dennison, a legszebb görll a legelső autó hűtőjén ült egy szerfelelt csábító fürdődresszben és egy fülbemászó spanyol románcot énekelt Miller felé. Mindenképpen „csillag” akart lenni, de a nagy cár — barátói legnagyobb öröme — ügyet se vetett rá a nyüzsgő összevisszaságban.

A második autóban Anthony ült Alice Huntingtongal. A Miller-gyár legjobban fizetett vampja ma igazán elragadó jelenség volt.

— Hogy tetszem neked, Hobart, mint duenna?

— Édes vagy. Csak azt a kubista se-

lyemsált tedd le a nyakadról, mert ha azzal fotografálnak le, egész Hollywood nevetni fog rajtunk.

— Azt hiszed, hogy én nem figyelmeztettem erre — dohogott dühösen Jimmy Armstrong, a gorombaságáról hírhedt rendező. Alicevel azonban, úgy látszik, még ő sem mert ujjat húzni. A múlt héten ugyanis Alice megpofozta felvétel közben Armstrongot. Jimmy Armstrong erre ötszáz dolláros fizetés-emelést kért. Megkapta.

— Rólam egészen megfeledkeztek — gögicsélte sértődötten Anthony, — pedig nélkülem eldobhatnátok az egész háromezer méteres limonádét.

Barbara az ablakból figyelte a bábéli zürzavart.

Most megérkezett a várva-várt teherautótranszport is, erősítőkkal, mikrofontankokkal, óriási reflektorokkal, kékruhás szerelőkkel, hangmixerekkel, oparatőrökekkel és kellékekkel. Sötétedett. Hirtelen ijesztő fekete árnyak rajzolódtak ki a sötétségből. Itt-ott egy fényszóró vakító fénykévéje hasított bele a megalvadt sötétségbe. Az egyik fénynyaláb egy pillanatra végigkúszott az utolsó teherautón. Egy hatalmas acélpántos láda tetején három furesa külsejű fickó gubbaszkodott, rajtuk is kékszínű munkásruha volt, mint a többi szerelőn, de arckifejezésük élesen elütött a környezetétől.

— Mintha a Sing-Singből válogatták volna össze őket — gondolta Barbara, amint megpillantotta őket a fényszóró vakító tengerében. Barbara még nem látott Sing-Singbeli bennlakókat, de így képzelte el őket, amint egy pillanatra megvillant semmi jót nem ígérő ábrázatuk a fényözönben.

Elga Dennison még egyre dudolla azt a románcot, amellyel debütálni akart, de a tanítónő érdeklődését sokkal inkább felkellette az a pillanatnyi benyomás, az a három ijesztő arc, külö-

A BUDAPESTI HIRLAP

vasárnapi képes melléklete
a magyar újságírás szenczáclója

nösen az egyik. Az utolsó. Vörös seborradás szántotta végig arcának jobb felét, fülei egészen valószínűtlenül álltak. Álla előreugró és ajka gonoszul keskeny.

Ez az ember Ginger volt, ahogy Grant nevezte és Barbara maga sem tudta miért, de a félelem jeges keze egy pillanatra összeszorította a szívét. Még jobban kihajolt az ablakon és ekkor észrevette, hogy a szomszéd szobában ugyancsak érdeklődéssel szemlélgeti az éjjeli filmfelvételekre való készülődést valaki. Ez a valaki Yolo volt, a japán szakács.

Most egy esőköpenyeges alak lépett ki a ház kapuján és lassan az utolsó teherkocsi felé tartott. Grant volt, jobb kezében egy súlyos ólombot.

— Halló, Grant, maga is elmegy filmmezni? — kiáltott utána tréfásan Barbara. — Árulja el nekem, mit fog alakítani, szörnyen kíváncsi vagyok a művészetére.

— Oh, miss Colton, engem csak a

kíváncsiság visz ki, olyan mulatságosak ezek az éjszakai felvételek.

— Yolo nagyon csodálja, hogy mr. Grant még meg nem ünni ezeket a mókákat — szólalt meg a mellette lévő ablakban a kis sárga ember.

Ebben a pillanatban felbúgott egy autótűlök, egy rekedt hang belesüvítette az éjszakába: *rajta, indulás!* A gépek berregni kezdtek, a lárma, kacagás lassan megszűnt és a jökedvű karaván megindult a mexikói határ felé. Még távolról idehallatszott a gépek egyenletes berregése, aztán mindent elnyelt a fűszeres kaliforniai éjszaka csendje. Virágillattól volt terhes a levegő, a szél besodorta Barbara ablakába az édeskés orchideák kábító, zsongító szagát. Barbarát egész megbűvölte az éjszaka igézetes szépsége. Az ablaknál maradt. Az aguacata bokrokban halkán trillázni kezdett egy fülemüle.

A leány hirtelen felfigyelt. A kerítés mellett megcsikordult a kert kavicsos útja. Aztán egy alak bontakozott ki a

Yolo volt, a japán szakács

gását hallotta volna a garázsban. Ebben a pillanatban csoszogó lépeket hallott a folyosó felől. Valahol az első emeleten kigyulladt a villany, sárga fénypasztaék ömlöttek ki az ablakokon, megvilágítva az alatta állatozó naranccserejéket.

Barbara megállapítása szerint ez a szoba Millereé lehetett. Aztán ismét ki-hínytak az ablakszemek.

perc. Aztán ismét kinyírt a garázs és a leherrautók ugyanolyan csendesen, mint ahogy jöttek — ellünettek az éjszakában. Hajnalfele megérkezett a filmtrupp felvilágnyozva és énekelve. Felvették a Miller megvendégelté az egész számított. Elga Demissonn ellett egy szendvicset emlekedbe a retikültüjébe. Anthony szerenádol adott Barbarának és arra kerle, hogy eljatszhassna neki Romeo és Julia hangos változatát. Egy csoport szájfáto statiszta vigyorogva körülfállta az írgyelt szíart.

Es most megtörtént az igazi csoda. Senki se hitte volna, hogy a komoly Barbara megjelenék az ablakban. Pedig megjelent, sőt mosolyogva fogadta Anthony sültlenséggel...

Az az azonban senki se vette észre, hogy lopva állandóan a garázs felé. Nem hiába figyelte, mert észrevette, hogy időnként egy-egy segítséginszékruhás szerelő beödelog a garázs ajtaján s néhány perc múlva újra kijön... Amstrong, a rendező ezalatt dühöngve számolt be Millernék, hogy Alice Huntington következetesen minden 6-beltűinek gondolt, azért, mert egy kis énekes górt ciklámen-partiumot használt. Addig nem nyugodott meg, amíg saját kezével le nem tépte a kis Callyról a beparfümözött ruhát. Cally völégénye pedig rávetette magát a vampa. Erre általános dulakodás keletkezett. Anthony lövevel beleszúrt egy világító-

ruhában. Hány éves vagy, hé?

ruhában... ugyanannyit iskolásianycsinálisz róla holnap ötezer képet, mint a legújabb Miller-felfedezésről... furdó-két kilót... Halló, Hogson! Idei... heri háromszázzal, azokékvül lefogysz. — Mitől kezdve leading lady leszel. — Helti negyven. — Mennyi fizetést kapsz? mel lesék az egész jelenetel. dollárosok irigységétől kidőlhet szemrománocot, szemét lehányta, ájulás kör-Elga könyözve élenekelte a spanyol — Enckelj valamit. és ruganyos volt a teste.

— Elga habozás nélkül kinyírt a ruhájából. Alatta furdódressz volt. Pompás — Hm... mutasd a lábaid. — Övenhárom — rebegte Elga a boldogságtól szédilegeve.

— Hány kilo vagy, kis milingrász? előt. — Természetesen — kacagott a hely-

hatalmi rendező.

— Remelem, mindenkinek mindent megígértél, Jimmy — vágott szavába Miller rosszkedvtől.

— Természetesen — kacagott a hely-

Miller idegesen sétált a kertben, a szímszél között és néha lopva a garázs felé pislanított. Amikor Grant becsukta a garázs mind a két ajtaját, megkönynyebbülten feltekert. Abban a pillanában épp az elé a csoport elé ért, amelynek a közepén a csinos Elga Demissonn kacérkodott két segédrendezővel. Miller közelédre fészelteljesen elhallgattak. A nagy cár megállt a lány előtt.

— Hány éves vagy, hé?

ruhában... ugyanannyit iskolásianycsinálisz róla holnap ötezer képet, mint a legújabb Miller-felfedezésről... furdó-két kilót... Halló, Hogson! Idei... heri háromszázzal, azokékvül lefogysz. — Mitől kezdve leading lady leszel. — Helti negyven. — Mennyi fizetést kapsz? mel lesék az egész jelenetel. dollárosok irigységétől kidőlhet szemrománocot, szemét lehányta, ájulás kör-Elga könyözve élenekelte a spanyol — Enckelj valamit. és ruganyos volt a teste.

— Elga habozás nélkül kinyírt a ruhájából. Alatta furdódressz volt. Pompás — Hm... mutasd a lábaid. — Övenhárom — rebegte Elga a boldogságtól szédilegeve.

— Hány kilo vagy, kis milingrász? előt. — Természetesen — kacagott a hely-

Miller idegesen sétált a kertben, a szímszél között és néha lopva a garázs felé pislanított. Amikor Grant becsukta a garázs mind a két ajtaját, megkönynyebbülten feltekert. Abban a pillanában épp az elé a csoport elé ért, amelynek a közepén a csinos Elga Demissonn kacérkodott két segédrendezővel. Miller közelédre fészelteljesen elhallgattak. A nagy cár megállt a lány előtt.

"Ejnye! Részika! ... miért nem próbálok ki Te is?"

Az ONDULÁTOR FÉSÜVEL (váltásábadalom!) meg lehet lakartani a drága ondulást, mert ezzel állandóan frizkódoz, a rövid és hosszú haj természetesen ondulást fog kap. **Praktikus, olcsó, szél 3.20 p-ért, újmelettel, a postaköltség kiűn felszámításával!** "Ondulátor" képviselője, Jankovich J. Budapest, VI. Vilmos császár ut 13/E, Jelen.

— Huszonhárom — dadogta a kis Elga.

— Tizenbetet írsz, Hogson és írsz egy érdekes életrajzot... máskülönben rád bízom őt.

Elga arcoeskáját bíborhullámok öntötték el, hirtelen lehajolt és megcsókolta Miller kezét, aztán újultán elvágódott.

Ön sok mindent
nélkülözhet, de a

RÁDIÓÉLETET

nem nélkülözheti!

Önnek is van rádiója! És még nem volt a kezében a

RÁDIÓÉLET?

Kérjen még ma mutatványszámot készségesen küld a

RÁDIÓÉLET

kiadóhivatala

Budapest,

VII. kerület,
Rákóczi út 20 sz.

Igy született meg a sanbernandinói villa kertjében hajnali öt órakor a legújabb Miller-csillagocska.

És miért éppen Elga Denissonra mosolygott rá a szeszélyes szerencse? Hiszen Cally Morand, Clara Savanna meg a többi negyverdolláros görli ugyanolyan csinos és szép. És ők is itt voltak a kertben, most pedig sárgaságot kapnak az irigységtől, mert talán életük végéig sosem lesz már ilyen nagyszerű alkalmuk, talán sosem sütkérezhetnek a szerencse ilyen perzselő közelében.

Kiszámíthatatlan, végzetesen sorsdöntő és sztáresináló pillanatai a kaliforniai világnak!... De ritkán jöttek!

Ha talán épp akkor csukja be Grant a garázs ajtaját, amikor Cally Morand előtt sétált el Miller — nos, egészen biztos, hogy holnap reggel kilenc órakor róla készíttetne Hogson tízezer képet, hogy a kis Callyt belepofozza a közvéleménybe.

Egyedül Barbara vette észre, hogy Miller milyen megkönnyebbülten sóhajtott fel, amikor Grant...

De az összefüggést ő sem értette.

9.

Újra jönnek az árnyak

Barbara elhatározta, hogy senkinek sem szól megfigyeléseiről. A délelőttöket a kertben töltötte el Millyvel. A rakoncátlan kislányon határozottan meglátározott, hogy gondos kezekbe került. A tanítónő a gyermeknevelés minden fufangját, ezernyi fortélyát felhasználta, hogy megszeliítse a kis vadócot. És Barbara az öregedő kányok minden szeretetével elhalmozta Millyt.

Egy ragyogó délelőtt leheveredtek a narancslugasban és Milly ilyenkor az ő szokásos ezer kérdésével ugyancsak sarokba szorította a komoly nénit, akinek olyan mulatságos hajgombóc van a fején.

— Mondd, néni, téged mennyiért vett meg az öreg medve?

— Ki az az öreg medve? — szóll re feddön Barbara.

— Hát a papus.

(Folytatjuk)

A szőrszálak szaporodása

A szőrszálak megszaporo-
dása két-
ségkívül egyike a legkellemetlenebb
kozmetikai fogyatékoságoknak. Kül-
önösen észlelhető ez ilyenkor ősszel, a
strandszezon elmúltával, mikor a le-
barnult bőrön a szőrszálak észre-
vehetőbbé válnak és a különböző szőr-
vesztő szerek használata folytán a
pehelyszőrök is megszaporo-
dnak. Tes-
tünk általában apró pihékek van
bórtva, melyeknek az emberi organiz-
musban jelentős élettani szerep jut,
de ezen pihék annyira hozzátartoznak
a test egyéb jellegzetességeihez, hogy
egyáltalában nem unesztétikusak.

Sokan azon a téves nézetben vannak,
hogy ezen pihék is rontják a meg-
jelenés varázsát és minden lehető mő-
don szabadulni igyekeznek a feles-
legesnek hitt szőrszálaktól. A leg-
különbözőbb eröművi és kémiai eljárá-
sokkal, a fájdalommal és következmé-
nyekkel nem törődve, csipesszel,
ollóval, beretvával és szőrvesztő sze-
rekkel indítanak irtó hadjáratot a sok-
szor alig látható szőrszálak ellen.
Ezen erőszakos műveletek következmé-
nyébe azután, hogy az eddigi pihe-
szőrök helyén úgyszólván máról-hol-
napra kemény, sörteszerű szőrök nő-
nek ki, melyek már a komoly szépség-
hibák közé számítanak. Az ilyen idő-
leges szőrvesztésnél a hajszálaknak csak
a bőrből kiálló része pusztul el, a haj-

szemölcs azonban, melyből a haj kinő,
megmarad. Az eröművi hatás (huz-
gálás, beretválás stb.) a hajszemölcsöt
fokozott működésre serkenti és belőle
hamarosan kinő az új szál, mely jóval
erősebb, mint a régi. Hasonlóan meddő
fáradozás a különböző szőrvesztő-
szerekkel való kísérletezés is, mert az
orvosi tudomány semmiféle olyan
depillatoriumot nem ismer, mely alkal-
mas volna a bőrben mélyenfekvő haj-
gyökerek végleges elpusztítására.

A szőrtütnegés okai ma még nem
teljesen ismeretesek; szerepet játszik
a családi hajlam, az öröklés (néha
anyáról leányra száll a túlzott szőr-
növény). Ilyen esetekben a szőrtütnegé-
si folyamat rendszerint már a serdülé-
s idejében kezdődik. Belső elválás-
tásu mirigyek zavarainál is igen gyak-
ran lép fel a túlzott szőrnövény, mely
a nőknél bizonyos korhatáron túl
mindinkább fokozódik.

A szőreltávolítás problémájának meg-
oldásával már a régi rómaiak idejében
is kísérleteztek és a karon, lábon lévő
szőröket tüzes dióhéjjal pörkölték le.
Sokan még ma is gyertya- vagy gyufa-
lánggal végzik a szőrtelenítésnek ezt
a barbár formáját.

Egyesek a szőrszálak kihúzása hely-
lyett, azok szintelenítésére hidrogén-
szuperoxid oldatot alkalmaznak, mely
a sötétebb szőrszálakat elhalványítja.

A hajszálak kiirtása csak akkor lehet
végleges, ha a hajhagymát is elpusztítjuk.
Ilyen eljárás a diathermia vagy elektro-
lysis útján, villamos árammal történő
szőreltávolítás, melynél vékony platin-
tűvel hatolunk be a szőrszál nyílásába
és elektromos úton a hajhagymát el-
roncsoljuk.

Ez tehát az egyetlen módszer, amellyel
az összes kellemetlen hajszálakból végle-
gesen és ami a legfontosabb, nyom nélkül
megszabadulhatunk. Minden más eljá-
rás, így a röntgennel való besugárzás
is, veszélyes, mert a legóvatosabb ada-
golás mellett is, az arcon helyrehozha-
tatlan károkat okozhat.

Dr. Heks Imre

Rovatvezelőnk kozmetikai kérdésekben
felülbélyegzett válaszboríték beküldése
ellenében készséggel az levélben is rész-
letes felvilágosítást.

Amióta a történelem nőt ismer,

azóta ismeretes a
nőnek az a tö-
rekvése, hogy tes-
tének tökéletes-
ségét mennél job-
ban feltüntesse
és esetleges fogyá-
tékoságait lehe-
tően leplezze. Min-
den kérdésre ad
választ és min-
den kozmetikai
ügyben hasznos
útbaigazítást és
tanácsot ad ez a
két kötetből álló
kis kézikönyv.
Nélkülözhetetlen
minden nőnek!
Mindkét kötet ára
bérmentes küldés-
kísoldóhivatalában, Budapest, a Dórház
Dohány uccá 12 sz.

szel 1 pengő 60 fillér. Megrendelhető a Dórház
kísoldóhivatalában, Budapest, a Dórház
Dohány uccá 12 sz.

A TIZENHÁROM

Drámai játék 3 képb. *Irta: Lestyán Sándor*

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag Révész Ferenc színpadi kiadótól Budapest, VIII, Baross tér 9. szerezhető meg. Copyright by Francis Révész.

Személyek: { Damjanich, honvédtábornok
Emilia, a felesége
Howiger, aradi várparancsnok
Rosty Gábor, császári főhadnagy
Vásárhelyi Júlia, a menyasszonya
Sujánszky, minorita szerzetes
Foglárőrmester
Egy császári tiszt

Császári katonák, két sintérlegény

Történik az aradi várban 1849. október 6-ra virradóra. Az első kép a börtönfolyosón, a második kép Damjanich tábornok cellájában, a harmadik kép a börtönfolyosón.

ELSŐ KÉP.

(A szín: sötét, alacsony, boltozatos pince-börtön folyosó az aradi várban. Nyirkos kövek. És jobboldalon egy alacsony vasajtó, fölötte pislogó vaslámpás, melynek sugarai az ajtót világítják meg halványan. Az ajtón felírás: „Nr. 9.” És az ajtó előtt egy császári katona silbakol. Mikor a fűgöny felmegy, pár pillanatig néma, kísérteties csönd, aztán jobbjelől közeledő dobpergés hallatszik és egy kis csapat császári katona kemény léptei, amint jobbról bemasíroznak.)

Foglárőrmester (a kezében lámpással jön legelől. A lámpást egy kiugró párkányra helyezi. A szín világosabb lesz).

Egy császári tiszt (vezényel): Wache halt!... Rechts front!... (minden komandót rövid dobpergés kísér. A tiszt most elosztja az őrséget, ez alatt nincs dobpergés) Aulich-cella!... Damjanich-cella!... Kiss Ernő-cella!... Desseffy!... Gáspár!... Nagy Sándor!... Schweidel!... Vécsey!... Török!... Pöhltenberg!... Leiningen!... Lázár!... Wache! Einzelweise marsch! (Dobpergés. Megtörténik.)

Howiger balról jön).

Egy császári tiszt: Várparancsnok úrnak jelentem alássan: a hajnali őrségváltás a halálraftétek cellái előtt.

Howiger: Egy óra mulva, pontban ötkor, Kiss, Schweidel, Lázár századosokat és Desseffy őrnagyot átadja a Tichy századnak, mely a sáncároknak végrehajtja az ítéletet. Verstanden?!

Egy császári tiszt: Jawohl.

Howiger: Az egész várkatonaság szigorú fegyveres készségben maradj!

Egy császári tiszt: Jawohl!

Howiger: Nem hallott valami sügáshügást? Nem készülődnek ellenünk ezek a rebellisek?

Egy császári tiszt: Semmit sem hallottam várparancsnok úr.

Howiger: Danke. (Biccent a fejével.)

Egy császári tiszt (tiszteleg, el balra. A színen most már csak Howiger, a Foglárőrmester és egy közlegény, aki a 9-es cella előtt a másikat az imént felváltotta).

Howiger: Melyik cellában van Damjanich százados?

Foglárőrmester: Itt. A kilencesben.

Howiger (a cella elé megy. A közlegény feszes vigyázzban áll): Nyissa ki az ajtót!

Foglárőrmester (a kulcsaival az ajtóhoz lép. Egy nagy rozsdás kulcs nyikorog a zárban. A foglárőrmester a vállával az ajtónak támaszkodik, hogy betaszítsa. A szín ebben a pillanatban elsötétül).

MÁSODIK KÉP

(A szín: Damjanich tábornok cellája. Alacsony, nyirkos pincebörtön. Keskeny ablaknyílás belső torkolata. Az egyik sarokban szalmazsák, elnyűtt és piszkos. A cella berendezése: rozoga asztal, egyetlen rozoga szék. Gyertyavilágítás. Mikor a függöny felmegy, Damjanich honvédtábornoki egyenruhában, a mellén kitüntetésekkel az asztalnál ül és írások van elfoglalva. Látszik, hogy a Foglárörmester betaszított a vállával a vasajtót, mely csikorogva nyílik és belép)

Howiger (megáll az ajtóban).
Foglárörmester (lámpással mellette. A szín most világosabb).

Damjanich (ridegen): Ki az? Mit akarnak?... (Megfordul a széken, de nem kel fel és gúnyosan.) Oh, a várparancsnok úr!

Howiger: Én vagyok Damjanich százados.

Damjanich: Damjanich tábornok... ha nem látná jól a rangjelzést a galléromon.

Howiger: Ön a császári hadsereg 61. számú gyalogezredének bitófára ítélt áruló századosa!

Damjanich: En a magyar honvédség igazságtalanul elítélt tábornoka vagyok.

Howiger: Eh! Nem azért jöttem, hogy vitázzam önnel. Kötelességem megkérdezni, mi az utolsó kívánsága? (Szünet.)

Damjanich: Emiliát... a feleségemet... ha beengednék. Forró a vágyam öt valahára láthatni.

Howiger: Erledigt! Az elítélteket hozzátartozóik az ítélet végrehajtása előtti órában megvizitálhatik.

Damjanich (némán biccent a fejével, elfordul, folytatni akarja a levélírást).

Howiger: Kíván még valamit? (Szünet.)

Damjanich: Katolikus, magyar papot óhajtánék.

Howiger: Örmester! Értesítse Su-jánszky minorita atyát!

Foglárörmester (katonásan): Befehl! (El.)

Howiger: Semmi más kérése, kívánsága?

Damjanich (megvetéssel): Öntől?... Semmi... Azaz mégis. Kénytelen vagyok... Lélekben erősen, nagyon is erősen megyek a bitó alá. De a lábaim, amint tudja, meglehetősen gyengék és nem bírnám az utat odáig... ahonnan már szállni fogok a magasba!...

Howiger: Szóval doktort kíván?

Damjanich (gúnyosan): Doktort?... Valóban eszményi és lelket megindító, hogy végre eszükbe jutott. De most már nem érdemes... kedvező csillagzatom utolsó hajnalán egy szekeret kérek — a halál országújtára.

Howiger: Magkapja.

Damjanich: És még egy kegyet. Ha volna rá mód... Tizenhárman vagyunk... Gondolom kilencen közülünk, akik az urak benevolentiájából nem kaphatunk szívünkbe golyót, csak a nyakunkba kötelet, mint a latrok... úgy tudom, mi kilencen, akiket bitóra ítélték egyszerre térünk meg Istenünkhöz... a magyarok Istenéhez...

Howiger (idegesen közbeváág): Röviden kérem. Nincs időm. Társaihoz is be kell mennem...

Damjanich: Egyszóval azt óhajtom, hogy kilenc bajtársam közül, ott a bitófa alatt, hadd lehessen én az utolsó, aki a csatákban mindig első voltam.

Howiger: Ez a kérése nem tartozik rám. Kilenc ítélet végrehajtása a vár kapuin kívül történik. Én csak a várban parancsolok.

Damjanich: Az aradi várban. Ahol az oroszok kegyelméből most élet-halál fölött diszponálnak. Ahol nem is olyan régen még én parancsoltam!... (Szünet, az ajtó nyílik.)

VIGYEN MAGÁVAL

ha utazik, víz, szappan, ecset nélküli

Morisson-borotvakrémet

Kapható drogériában,
illatszertárban

Foglárörmester (jelenti, miután belépett): Sujánszky tisztelendő atya várakozik a folyosón...

Howiger: Eintreten!

Sujánszky (minorita szerzetes. Lám-pással): Megjelentem.

Howiger: Az elítélt kívánságára kérettem tisztelendő úr.

Sujánszky: Tudom kötelességemet.

Howiger: Magukra hagyom önöket... Örmester! Wir können gehen!... (*Foglárörmesterrel el. Szünet.*)

Damjanich: Bocssáson meg kérem, hogy nem tudok felállni... a lábaim... meglehetősen rossz kondícióban leledzenek...

Sujánszky: Kegyeskedjék csak maradni. (*Hozzá lép.*)

Damjanich: Tisztelendő atyám: tudja ön, ki vagyok én?

Sujánszky (zavartan): Tudom, Damjanich János... tábornok...

Damjanich: Pszt!... Vigyázzon atyám!... Ne nevezzen tábornoknak. Itt a falnak is fülei vannak.

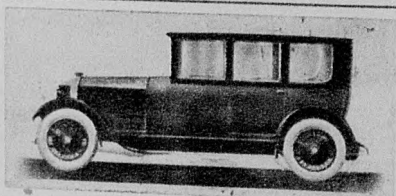
Sujánszky: Kegyes engedelmevel... Damjanich János nekem akkor is — tábornok!

Damjanich: Köszönöm atyám, hogy visszaadta földi rangomat... Az áldását kérném, hogy égi rangomat is elnyerhessem.

Sujánszky: Rendelkezésére állok tábornok úr.

Damjanich: Tisztelendő atyám: én görögkeleti vagyok. De nem akarok így meghalni... Ért engem?

Sujánszky: Érttem tábornok úr... Íme

Forgách garage és autókereskedelmi vállalat

Budapest, VI, Forgách uca 22-24 szám. Telefonszám: 930-36. Szigorúan magánjellegű, elegáns, modern autókön fuvarozás helyben és vidéken, éjjel-nappal, már 30 fillértől. Olcsó garage. Autójavítóműhely. Benzin- és olajtöltőállomás. Használt autók vétele és eladása

Kérjen díjtalan árajánlatot!

a feszület. Vegye a kezébe és kegyeskedjék utánam mondani az apostoli hitvallást.

Damjanich: Testben és lélekben felkészültem atyám. (*Kis szünet.*)

Sujánszky: Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében...

Damjanich (utána mondja, csak az utolsó szavait érteni a következők alatt is): ... teremtőjében...

Sujánszky: ... és Jézus Krisztusban, ő egy Fiában, a mi Urunkban...

Damjanich: ... a mi Urunkban...

Sujánszky: ... ki fogantaték szentlélektől, születék Szűz Máriától, kíntaték Poncezius Pilátus alatt, megfeszíteték... meghala... és eltemetették...

Damjanich: ... kíntaték... megfeszíteték... meghala... és eltemetették...

Sujánszky: ... szálla alá poklokra és harmadnapon feltámadta, fölmené mennyekbe, ül a mindenható atya Istennek jobbjára felül...

Damjanich: ... Jobbjára felül...

Sujánszky: ... Onnan leszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat... (*Szünet.*)

Damjanich: ... Onnan leszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat...

Sujánszky: Hiszek Szentlélekben, egy közönséges keresztény anyaszentegyházat, bocsánatát... testnek feltámadását... és az örök életet. Ámen.

Damjanich: ... az örök életet. Ámen (*Szünet.*)

Sujánszky: Érintse ajkával tábornok úr a feszületet. Az Úr testét, aki

GÖMBÖSNÉ-GALAMB MARGIT

Az úriasszony

Ez a tartalmas, rendkívül tanulságos könyv, amely az írás művészetével tárgyalja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege, a magyar irodalomban paratlan sikert ért el. Figyelmebe ajánljuk az „Úriasszony”-t mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű csinosan van bekötve. Ára hármentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető a „Déliháb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

mindnyájunkért szenvedett... (Szünet.)

Damjanich (csendesen): Köszönöm atyám.

Sujánszky (megáldja): Bocsásd el őt Uram, a te szolgádat békességben, már láttak az ő szemei és szíve, már be is vette az üdvözítőt, a mi Urunkat Jézus Krisztust... (Szünet.)

Damjanich: Most már nyugodtan halok meg, mert magyar pap áldott meg engem...

Sujánszky (könnyekig meghatva): Az Úr Jézus van velünk... Nem hagyja el az ő fiait... (A zokogás folytatja. El.)

Damjanich (pár pillanatig eggedül. Visszaül az asztalhoz és folytatja a levélírást. Odakint a folyosón közeledő léptek. Egy-egy név hallatszik: „Schweidel”, „Pöhltenberg”, „Damjanich”. Ezeket siránkozó asszonyok mondják. És a Foglár-örmester hangja: „Rechts weiter“ ... „Numero 10“ ... „Damjanich? Numero 9. Hier“ ... S már nyílik az ajtó.)

Emilia (a Foglárörmester beengedte. Fiatal. Sápadt. Talpig gyászban. Mellette Vásárhelyi Julia, aradi honleány. Ő is gyászban. Kisírt szemmel): János!... Jánosom!... (És leborul Damjanich előtt zokogva.)

Julia (ő az ajtóban maradt. Egy kosárkában ételeket és italt hozott. Kendőjével a könnyeit törülgeti.)

Damjanich: Emiliám!... Csillagom!... Ne... ne sírj!...

Emilia (Damjanich kezét, ruháját csókolja és lassan felkúszik hozzá, folytonosan sírva és csókolva őt).

Damjanich: Ha sírsz... hogy mondjam el neked szívbéli érzeményeimet?...

Julia: Pedig Emilia megígérte, hogy erős lesz!...

Damjanich: Elnézését kérem, ... hogy le sem ültethetem Önt...

Julia: Bizonyára nem ismer tábornok úr. Vásárhelyi Julia vagyok...

Emilia: Ő az, akinél szállásra leltünk... Lenkeyné a kisfiával, Schweidelné... Aulichné és én is... mindannyian...

Damjanich: Nőm nevében köszönöm..
Emilia: A lábaid? ... Fáj még a lábaid?

Damjanich: Nem fáj Emiliám. (Feltápáskodik a székről, erőt vesz magán, délceg és mosolyog.) Nézd, hogy járok már! Mint egy gránátos!...

Emilia: Ha bekennénk ecet-szesszel...
Julia add csak...

Damjanich (Juliának): Hagyja gyermekem... Mondom, hogy nem fáj... (Emiliának.) Semmi se fáj... csak az, hogy könnyeket látok szemedben...

Emilia (fuldokolva): Oh János! Jánosom!

Damjanich: Sápadt vagy Emilia. E gyermek arcon az egész hon fájdalommal redőzik talán? ... Szeretném, ha erőt vennél magadon és e tekintetből mindenki kiolvashatná, hogy katona hitvese vagy... egy magyar honvédkatona életpárja... kinek férje a csatákban él... és a csatákban kartács sístereg és golyó süvit!...

Emilia: A csatákban megvédelmezett imádságom... oltalmazott feléd áradó hűséges szerelmem... de ezt nem bírom... ezt nem lehet bírni...

Julia (aki ezalatt kirakosgatta a magával hozott holmit a kosarából). Nem szabad aggodalmat keltened magad miatt Emiliám!... Emelt fővel kell viselnünk a csapást, mit a Sors mére ránk!

Emilia: Igen... igen...

Damjanich: Azt szeretném, ha megbocsátanád, hogy most fájdalmat okozok neked, aki nekem csupa örömeiket okoztál...

Emilia: Simogat a szavad. Simogat a kezed... Hogy reszket a kezed!

Damjanich: Reszket... mert a karomban érezlek... Vásárhelyi úrléány nem hagy el most téged, ezekben az órákban, miután innen el kell menned!

Emilia: Júlia oly jó és szíve nemes!

Júlia: Völegényem itt szolgál a várbán. Rosty Gábor főhadnagy.

Damjanich: Főhadnagy? Meghagyták

a rangját, mikor átsorozták a honvédektől a császáriakhoz?

Julia: Gábor... azaz Rosty főhadnagy nem szolgált a honvédségben... ő mindig...

Damjanich: A császáriakat szolgálta? Azt akarja mondani?... Ezeket szolgálta?

Júlia: Igen.

Damjanich: Egy Rosty?... Ezzel a névvel, hogy Rosty?... Vagy talán nem magyar a főhadnagy úr?

Emília: Ne bántsd!... Rosty főhadnagnak köszönhetjük, hogy a várparancsnok megengedte ezt a látogatást. Hogy az elítéltek hozzátartozóit beengedték... Négy napig hasztalan rimádkodtunk... Végre most... ez éjjel...

Júlia: Ó hozta meg a hírt házamba. Ahol virasztottunk, Imádkoztunk. Nyolc asszony és öt gyerek...

Emília (felzokog): János... nincs segítség? nincs remény?

Júlia: A kegyelmi kérvényt...

Damjanich (dacosan): Ki kért kegyelmet?

Emília: Mi. Az asszonyaitok... és a gyerekek... meg az anyák!

Damjanich: Remélem olvasatlanul szét lett tépve!

Julia: Elutasították.

Emília: Isten! Isten! Ki az egekben trónolsz!

Damjanich: Csillapodj Emiliám... Jer most... szedjük egymás tekintetéből soha nem hervadó virágokat és fűzzük azokból láncot, mely bennünket örökre összekapcsol...

Emília: ... János, ha megszöknél... ha megszöktetnénk...

Damjanich: Bohó gyermek!...

Emília: ... Áruhában... egy császári közlegény uniformisát hoztuk magunkkal... (*Julia kosarából előveszi a zubbonyt.*) Rosty főhadnagya szerezte... ő segítségünkre volna...

Damjanich: Esztelenség!...

Emília: Senki nem ismerne rád... ha a szakálladtól is megfosztatnál...

Damjanich (idegesen): Vajjon hány óra lehet?

Julia: Fél ötkor jöttünk. Fél hatig maradhatunk...

Emília (zokogva): Oh Istenem!

Damjanich: Julia kérem... kegyeskedjék... gyújtsa meg mind a gyertyákat az asztalon. Eddig takarékoskodnom kellett a világossággal. Most már nem kell takarékoskodnom. Vár az örök világosság.

Julia: Éppen tizenhárom szál...

Emília: Nem! Nem engedem! Hisz oly közel a hajnal! (*Damjanich mellére borul.*)

Emília: ... Hadd maradjon a fejem a melleden. A szíved fölött.

Damjanich: Érted dobog most is. Érted és a szegény leigázott honért...

Emília: Tik-tak... tik-tak... Örökre elhallgatnám... Milyen jó érzés megpihennem a sziveden!... (*Szünet. Ajtón kopognak. Mind felriadnak a néma csendben.*)

Damjanich: Ki az?

Rosty (császári főhadnagy, daliás, magyaros bajusz. Belép): Rosty Gábor főhadnagy alázattal tisztelg... tábornok úr! (*Szünet.*)

Julia (fölsikolt): Gábor!... (*És melléje áll. Szünet.*)

Damjanich: Néhány perccel ezelőtt még nem nyújtottam volna Önnek kezét... Most Isten hozta... (*Kézfogás.*)

Rosty (izgatottan, elejétől-végig, férfias, elszánt): Tábornok úr, nem vagyok méltatlan erre a kézszerítésre. Egy szavába kerül és Ön szabad. Mindannyian, mind a tizenhármán szabadok!

Julia-Emília (egyszerre): Oh Istenem! Szabadok!... Van Isten! János! Szabad lesz! (*Szünet.*)

Damjanich: Amíg a hon nem szabad, Rosty főhadnagya, addig mi sem va-

ZONGORÁK, GRAMOFONOK

és minden más
hangszer

Reményinél

BUDAPEST,

VI/37 Király ucca 58-60 sz.

gyunk szabadok, kik a honért va-
gyunk.

Rosty: A várban a Woher ezred má-
sodik zászlóalja van készültség-
ben. Ebben a második zászlóaljban
százhetvenen vagyunk magyarok.
Napok óta készülünk erre, a leg-
nagyobb titokban, kellő óvatossá-
gal. Mindent megbeszéltünk, az
előkészületeket megtettük. Felláza-
dunk!

Emília: Fellázadnak!

Julia: Gábor!

Rosty: Megrohanjuk az őrséget. Az
ellenszegülőknek nem kegyelme-
zünk. Howigerrel magam akarok
végezni... és az elítélteket kisza-
badíljuk!

Emília: Rosty főhadnagy! adjon fegy-
vert a kezembe... megyek maguk-
kal... megyek én is...

Rosty: Amikor a hadtörvénytörés ezt
az ocmány ítéletet hozta, akkor
kezdünk tanácskozni. Bevallom,
először csak ketten-hárman vol-
tunk, aztán egyre többen és töb-
ben... és ma éjszaka... most jö-
vők a magyar bajtársaktól... az
utolsó órákban egyszerre kirobbant
mindnyájunk lelkéből a tudat,
hogy a császári uniformisban is
magyarok vagyunk... nem tür-
jük, nem engedjük ezt az ítéletet
végrehajtani, ha az életünkbe ke-
rül... akkor sem!

Damjanich: Dícséretes hazafiúi buz-
galom. Nagyon szép, nagyon kö-
szönöm, de semmi célja.

Rosty: Egy szón múlik tábornok úr.
Egyetlen szócskán, melyet Önnek
kell kimondania!

Emília: Könyörgök...

Rosty: Ez a szó „Akarom!”

Emília: János... mondd... mondd
hamar...

Julia: Kérem én is... tábornok úr...
(Szünet.)

Damjanich (keményen.): Nem... Nem
akarom!

Rosty: Csak perceink vannak. Nines
idő habozásra. Ha én innen most
azzal megyek vissza a bajtársak-
hoz, hogy Damjanich tábornok

*akarja... akkor a tizenhárom
hadvezér szabad lesz, esküszöm!*

Julia: Gábor! Büszke vagyok Önre!

Emília: A szívem rongyokra van
tépve János... Rongyokra szag-
gatva kéri tőled ezt az egy szót!

Damjanich: Nem. Nem engedem.

Emília: Szeretlek, János!... Oly fia-
tal vagyok! Még el sem kezdtük
egymásért az életet...! Élned
kell!... Élni fogunk... egymásért...
egymásnak...

Damjanich: Nem.

Rosty: Tábornok úr! Ki vezet bennün-
ket új csatákra?!

Emília: Az üszkös gerendák alól fel-
támadó ifjú vörössipkásokat ki lel-
kesíti?

Rosty: ... A rohamban... amikor a
dobosok verik a marsot és a kü-
rös rázendít... trárá! trárá!...

Emília: Elöl a zászlótartó, a Szűz Má-
riás lobogóval!

Rosty: A háromszínűt én viszem!

Emília (ujjongva): Ki indítja el ezt a
rohamot?!

*Damjanich (az utolsó mondatok ha-
tása alatt gyötrődve):* Ne... ne...
csak ezt ne... Nem akarom!

Emília: Akarnod kell az életet! A sza-
badulást! Mindnyájunkért! Mind-
nyájunk örök felszabadulásáért!

Rosty: Mi készen állunk, rohannak a
percek!

Damjanich (tépelődvé): Legalább be-
szélhetne Schweidel tábornokkal...
Itt van a mellettem lévő cellában...
Aulichot is meg kellene kérdeznie...
ők a taktikusok...

Rosty: Nines időnk, tábornok úr!

Emília: Látom a hajnalt!... Ez a ha-
lovány fénysáv a tömlöcablakon...
ez már a hajnal!... A magyar fel-
szabadulás hajnala... ha akarod...

Damjanich: Akkor hát... Rosty fő-
hadnagy... és kimondom azt a szót,
mely új csatákba vezet bennünket...
(Mindnyájan feszült csendben lesik
a szavát, s ebben a pillanatban a
sáncdörög felől felhangzó puskaropo-
gás... majd a sortűz után közvet-
lenül egyetlen fegyverdördülés. A
sortűzre három, a fegyverdörre-

nésre a negyedik gyertya kialszik. Damjanich, aki állt, visszaroskad a székre. A többiek megdermedve állanak. Dobpergés, kürtszó a távolból és a Gotterhalte muzsikája, amint egy egész katonabanda játssza messze a sáncárokbán.)

Emília (remegeve egész testében): Mit jelent ez?

(Szünet.)

Damjanich (keményen, nem elérzékenyülve): Azt jelenti, hogy négy bajtársam, Schweidel, Lázár, Dessewffy és Kiss Ernő meghaltak a magyar igazságért!... És egy közülük... nem halt meg azonnal... külön is kapott egy golyót... Vajon melyik lehetett?

Júlia: Elkéstünk?

Rosty: Nem. Még nem késtünk el.

Emília: Siessen, könyörgöm...

Rosty: Megyek! (Indul.)

Damjanich: Nem megy!... (Rosty már az ajtóban.) Rosty Gábor főhadnagy állj! (Rosty a vezényszóra megáll.)

Emília: Engedd!... Hadd menjen!

Damjanich: Ha ők négyen megtértek Istenünkhöz, akkor kilenc társuk követni fogja őket... (A Gotterhalte muzsikájába harangszó vegyül.)

Emília: János! János! (Zokog.)

Damjanich: Most nem fáj, ha sírsz,

VÍZPUMPA

hydraulikus préshez vagy önálló használatra, tiszta, új állapotban rendkívül olcsón helyszűke miatt eladó. Ugyanott egy

Festékörlőgépek

is kapható. Bővebbet Dohány ucca 12. Portásnál

Emiliám!... Üvöltöni tudnék én is, hogy hangom elnyomja e muzsikát... A zarnokok győzelmi dalát, hogy ne hallanám! (Egy második harang is megszólal a távolban, majd a következők alatt fokozatosan a harmadik, a negyedik, pillanatok alatt Arad összes harangjai zúgnak, konganak és lassan elnyomják a Gotterhalte akkordjait.) Rosty főhadnagy!... Ezt a kitüntetést Kossuth Lajos, Magyarország kormányzója tűzte a mellre. Én most önnek adom. Az uniformisán nem viselheti, tűzze ki az ingére, a szíve fölé és viselje az uniformis alatt egész addig, míg a Gotterhaltét végleg elhallgattatják a magyar harangok... ha majd megint ágyút öntenek belőlük...

Rosty: Tábornok úr... én még mindig... százhetven bajtársam élén készen állok... Kérem, engedjen!

Damjanich: Itt marad! Semmi szükség, hogy feláldozzák magukat... Amíg Rosty főhadnagyok vannak... és most is... itt az aradi várban... idegen uniformisban is százhetvenen vannak... addig nem féltem a hont... és mi tizenhárom... békélt szívvel... megnyugodva bizuk önökre a magyar jövőt!... (Már csak a harangok hallatszanak. Nagy szünet. Mind némán hallgatnak.)

Foglárőrmester (belép): A látogatási idő letelt.

Emília: Nem! Az nem lehet! Hiszen csak most jöttünk...

Foglárőrmester: A várparancsnok út személyesen ellenőrzi...

Howiger (belép): Ah... Oberleitenant von Rosty... Ön itt?

Rosty: A dámák kíséretével vagyok megbízva.

Howiger: Akkor hát... vigye őket. És a többieket is mind! Aber schnell! Öt percen belül ne lássak idegent a vár területén!

Emília: Uram, legyen irgalmas irányunkban! Könyörgöm...

Damjanich: Nem könyörögsz, Emiliám! Damjanich tábornok hitvese nem könyörög... egy ilyennek!

Egy császári tiszt (hangja a folyosón):

Hauptmann Johann Damjanich!

Howiger (ordítva): Hier! Hier!

Emília: Érted jönnek... Már jönnek érted... (Császári tiszt belép. A folyosón látszanak a fegyveres katonák. A harangok folytonosan szólnak.) Könyörüljenek... ne vigyék... nem engedem... (Átkarolja férjét, testével fedezi a katonák előtt.)

Howiger: Asszonyom! Figyelmeztetem, hogy katonáimmal leszek kénytelen önt eltávolíttatni! (A császári tiszt megérinti Emília karját.)

Damjanich (félrelőki a tisztet): Hozzá ne érjenek! Megtiltom!... (Majd csendesesen.) Menj Emiliám! Ég vedel!...

Emília (dacosan): Megyek. (Nyeli a könnyeket.) Látod, már erős vagyok. Damjanich tábornok hitvese vagyok... (Egy tekintet Howigerre és a császáriakra.) Kutyák! Véréhek!... (Két-három lépést tesz az ajtó felé, ott feljajdul, s ha Rosty és Júlia két oldalt el nem kapják, összeesne. Az ő segítségükkel el.)

Howiger: Wache! Vorwärts!

Damjanich (fuldokolva a belső zokogástól): Segítsenek... nem bírok... a beteg lábaimmal...

Egy császári tiszt (vezényel): Zwei Mann! (Két fegyveres belép.)

Howiger (durván): Vissza!... Ez nem katonák, hanem a szüntérek kötelessége!... (Szünet.)

Damjanich (végtelen megvetéssel és

gúnynal): Jöjjenek hát az ön szüntérei!... (Az ajtóig vánszorog. A színpadon égő kilenc gyertya most egymásután kialszik. A színpad hirtelen elsötétül. Csak a harangok zúgnak. És dobpergés hallatszik.)

HARMADIK KÉP

(A szín: Ugyanaz, mint az első képben. Még mindig az éjszaka sötétsége, csak a lámpa világít Damjanich cellája fölött.)

Egy császári tiszt (vezényel): Wache! Marsch!

Damjanich (a cellaajtóban roskad. A dobpergés egyre tart. És a színpad baloldaláról fegyveresek között lassan, szóltanul átvonul jobbra a nyolc bűtőfára ítelt tizenhárom közül. A menet nagyon lassú. A katonák kemény léptei alatt konganak a kövek és zeng a bőrtönfolyosó.)

Howiger (gúnyos mosollyal nézi az elvonulást. A halálraítéltek elfordítják tőle a fejüket. S mire a nyolcadik is keresztülment a színen, megjelenik két mezítlábas cigány. A sántérlégények. Megragadják Damjanich tábornokot, aki így. az ő segítségükkel felcsatlakozik a menethez kilencediknek.)

Damjanich (mielőtt eltűnik a színről, visszafordul. A cellája felé néz): Szegény Emiliám!... Éljen a haza!... (A távolban három kürt szignál. Folytonos monoton dobpergés.)

Egy császári tiszt (hangja messziről): Wache! Rechts um!... (Dobpergés.)

Howiger (most megy ki a színről, ahol csak a Foglárőrmester marad).

Foglárőrmester (bezárja a kulcsával a kilences cellát. Odakinn három kürt szignál. A foglárőrmester leemeli a lámpást a cella mellől és kioltja a lángot. A színpadon kerom sötét lesz. A foglárőrmester léptei hallatszanak és kulcsai csörögnek, amint kimegy a színről. Aztán néma, halotti csönd. És ebben a csöndben csak szelíd harangszó. A lélekharang hangja. És gyorsan):

Függöny.

Gondos szülők megválogatják, hogy gyermekeik mit olvasnak. A legkönyvebben befolyásolható a gyermek és így nagyon fontos, mit adunk a gyermek kezébe.

TOLNAI KIS KÖNYVTÁRA

eddig megjelent 5 kötete, pompás ezüstözött tokban, minden gyermek vágya. Az 5 kötet terjedelme közel 640 oldal, mintegy 430 színes és fekete képpel. A legszebb mesék, elbeszélések és kalandos történetek, melyeket ezen kötetek tartalmaznak kötik le legjobban a gyermek figyelmét. Az 5 díszes kötetű könyv ára, az ezüstözött tokkal együtt hármentve 2 pengő 40 fillér, utánvéttel 50 fillérrel drágább. Beszerezhető a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

Ímerlek! Segítsek?...

A grafológus üzenetei

Válassz csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény”. Minden íráshoz egy szelvény. Aki írásban akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megírt, felbélyegzett borítékot és irásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus” szót.

Jugoszlávia 1930. Bőske. Rendkívül határozott, befolyásolhatatlan egyéniség. Van benne élelmesség. Komoly, önzetlen, kiforrott világnézeti.

Mackó. Fogékony lelkű és szellemű egyéniség. Szeret gondolkodni, mindenben elmereng s meg van a maga egyéni filozófiája. Sokat szenved mások durvasága alatt. Egyszerű, külsőségekre nem sokat ad és nem kíván sikereket. Szerény, ambíciótlan.

Katalin. Nagyon szigorú önmagához. Van a lényében valán, ami tiszteletet parancsol. Jól megállja a helyét az életben, nagy erőfeszítésekre képes s egész természetesen veszi, hogy a saját kívánságait háttérbe szorítsa. Rendszerető, alapos, igen értékes egyéniség.

Vidéki János. Erős egyéniség. Nem befolyásolható, elhatározásai mindig belső meggyőződéséből fakadnak. Az emberek véleményével nem törődik. Ritkán érez rokonszenvet, nincsen szüksége társaságra s egy lépést sem tesz azért, hogy elismeréseket gyűjtsön.

Sz. Kápróné. Sok mindent elnyom magában. Fél az emberek kritikájától és könnyen bizonytalanná válik. Intelligens, intenzív szellemi életet él. Logikus gondolkodású. Bizalmát nehéz megnyerni. Túlzottan érzékeny. Modora kifogástalan, csiszolt.

Ramona. Egy kis romantika, egy kis szentimentalizmus, sok sok vágyódás valami rendkívüli után és egy jókora adag hiúság. Mindezek a tulajdonságok egy igen kedves és harmónikus egységet alkotnak, amely meg tudja nyerni a szíveket. Csak kicsit jobb kedvű lenne még. Takarékos és gondos.

Jána. Rendszerető, komoly és kötelességtudó. Nagyon jól meg fogja állni a helyét az életben. A családi kör, otthon és háztartás az a milió, amely egyénisége kibontakozására alkalmas. Megbízható, harmónikus, megelégedettségre hajló.

T. M. 13. Még fejlődőben lévő egyéniség. Közvetlen, természetes modora van. Nincsenek titkai, nincsenek önmaga számára kellemetlen vágyai, de van benne sok ön-

tudatlan alkalmazkodási képesség. Optimista s nem fél az élettől, hanem bátran várja, hogy mit hoz a jövő.

Fulusi Iba 4711. Nem sokat tanult, de tőle sokat lehetne tanulni. Hihetetlenül élelmes, minden helyzetben feltalálja magát. Szereti a küzdelmet, mert élvezzi az erejét. Sok gondja van, fiatal kora ellenére nehéz felelősségek fekszenek a vállán. Tiszta szívű és erős.

Búzavirág. Nagy tevékenységet fejt ki. Közvetlen, kedves modorú és barátságos egyéniség. Egyszerűségével és jóindulatával megnyeri az emberek rokonszenvét. Tapintatos, sohasem kicsinyes anyagi dolgokban sem, pedig ismeri az élet nehézségeit.

Sisters. Nehezen kezelhető, mert túlságosan elfogult önmagával szemben és sohase látja be, ha valamit elhibázott. Meggondolt, nyugodt kedélyű és meglehetősen önző. Az anyagi javakat mindenek felett becsüli. Kívánsi természetű.

Cukorgyümölcs. Mellékeljen az írásmintához megírt és felbélyegzett borítékot s abban visszaküldöm, de erre a kérdésre csak úgy válaszolhatok, ha mind a két fél írást beküldi.

Önálló gondolkodású. Írását, amikor sorra kerül, elemezni fogom, kérem azonban, hogy a női íráról írásmintát szíveskedjék beküldeni.

Többeknek. A beküldött írás még nem került sorra, kérem még rövid ideig türelmüket.

Csibi. Gyerekes kedélyű, nincsen önállósága. Könnyen befolyásolható és hamar elveszíti a kedvét. Kicsit szoktassa rendhez magát.

Terpsihore lánya. Fejlődésképes. Ambíciói vannak s nem tudja eltűnni, hogy sablonosan fejlődjek az élete. Kissé romantikus hajlamú, egyébként józan és modern fiatal lány.

Sfinx. Nagyon nőies. Tapintatos s ennek könnyen kárát vallhatja, ha környezetével visszaél. Türelmes, nagyon következetes és határozott.

Hedvig. Hű az elveihez, de egy kis keménység kell ennyi kitartáshoz. Kis elnézés és lágyág nem ártana. Megbízható, pontos, szinte hibátlan egyéniség. Csak az a kár, hogy erre nagyon büszke.

Bruék Gy., Fehérvár. Nem igen lehet egyéniségről beszélni nála, kiforratlan még. Alaptermésze azonban a nagyvonalúság felé viszi fejlődése útját.

Dodo. Nagy az elfoglaltsága és így nem

tud sokat foglalkozni önmagával. Harmónikus, helyes judiciuma van. Intelligens, rokonszenves. Úgyesen bánik az emberekkel. **Délibáb.** Temperamentumos, szellemes, társaságban jól érvényesülő. Anyagi kérdésekben nem kicsinyes. Könnyen elmegy olyan dolgok fölött, amelyekből mások nagy káuzust csinálnának. Tapintatos, rokonszenves egyéniség.

Mimoza. Nem tudja az életét kellemesen beosztani. Kissé ideges. Meg kellene nyugodnia. Tehetségei és képességei nem tudtak még kellőképpen kifejlődni.

Joghallgató 1909. Rendszeres és rendszerető. Van kintartása. Kellemes partner, mert tapintatos. Józsansága mindig jó tanácsokkal látja el.

Anny 18. Határozott jellem. Szereti a hatáskörét. Nem voltak még megrázó élményei. Bizonyos fokú védettségre van szüksége. Nagyon kellemes élettárs. Józan, okos. Szívesen segít másokon.

Kopasz. Nagyon meg van magával elégedve. Úgyes. Megelégszik azzal, ha uralkodási vágyának egy kis körben teret tud biztosítani. Kiegyensúlyozott egyéniség.

Treszka. Elégedetlen. Hiúságában sokkal többre és jobbra érzi magát méltónak. Ritkán érez rokonszenvet, gyanakvó alaptermészetű. Modora erőltetett.

Numpi. Kevés az önbizalma és nincsenek nagy ambíciói. Könnyen befolyásolható. Őszinte, egyenes természet s egyszerűségével bizalmat ébreszt az embereknél.

Miss. 930. Hirtelen természet. Nyugtalan, csak akkor érzi jól magát, ha mozgalmal események előtt áll. Temperamentuma határozza meg cselekedeteit. Izléses, ügyes.

Roxan. Még fejlődőben lévő, szerencsés összetételű egyéniség. Jóindulattal és derült optimizmussal veszi a dolgokat. Komoly, céltudatos.

Cyrano. Szenvedélyes, de fegyelmezi magát. Sok megértésre van szüksége. Amennyire kedves, amíg bízik, olyan gyanakvó. Mély érzésű.

Délibáb-rajongó 26. Fellépése igen ügyes. Könnyen befolyásolható, de csak egy bizonyos határig, mert soha olyasmire rá venni nem lehetne, amit lelkiismeretével nem tud összeegyeztetni.

Tavaszi utáni. Nem elég energikus, könnyen befolyásolható. Igen rokonszenves, hálás szívé. Lelki egyensúlya érdekében igen döntő, hogy milyen hatások alá kerül. Ha csak teheti, iparkodjék önállóbbá nevelni magát.

Tell me please who I am. Fejlett művészi érzéke van. Sokat olvasott. sokat látott. Egy dolog van csak, amivel sehogyan sem tud rendbe jönni: az érzések. Irtózik a szentimentalizmustól. Ezért gyakran ingadozik, véleményét változtat, egyszerűen bizonytalan.

Szeretnék boldog lenni. Kiegyensúlyozott, harmónikus egyéniség. Sohase vesztí el a talajt a lába alól, mindenkor pontosan tudja, hogy mit kell tennie. Tartózkodó, senkitől se vár segítséget. Rendszerető.

Zöld, sárga, kék. Még nem tudja, hogy milyen hiszékeny. Nem könnyelmű, szerény és nem ijed meg a küzelemtől.

Kis Pompejus. Külsőséges és uralomra vágyó. Ravasz, ügyesen bánik az emberekkel. Zárkózott, olyanból is titkot csinál, amiből nem kellene. Önmagától el van ragadtatva.

Nem ismerem magamat. Intelligens, gyors felfogású egyéniség. Kissé erőszakos. Sokat szenvedett életében. Szellemes, képzett.

Fagyosszentek. Nagy társadalmi ambíciói voltak. Szenvedélyes s pillanatnyi ötletének gyakran feláldozza komolyabb szándékait. Észes, gondolatait érdekesen tudja kifejezni.

Cincinatus. Egyenletes kedélyű, meglepődettségre hajlamos egyéniség. Mindenbe bele törődik. Rendszerető. Anyagi kérdésekben nem kicsinyes. Következetes. Szereti a kényelmet.

Szenvedő lélek. Könnyen befolyásolható, csökönyös. Alapjában véve szelíd és szerény természet, vágyódik a gyengédség és szeretet után. Úgyes és bátor, akármilyen nehéz terheket is magára venne.

Sz. I. Cluj. Konfuzióra hajlamos. Merész álmai és fantáziája van. Iparkodjék kissé realisabban gondolkodni, több emberismeretre szert tenni és megbecsülni azt, ami jót hoz az élet.

Ceglédi kislány. Életrevaló, ügyes fiatal hölgy. Még nem alakult ki egészen jelleme, sok dologban következtelen, de helyes életöstönei vannak. Nem szeret komoly lenni.

Hidegvér és elegánca. Intelligens, vágyódik arra, hogy valami rendkívülit alkosson. Temperamentumos. Keveset törődik az emberek véleményével. Büszke alaptermészetű. Tele van ellenmondásokkal.

Szerény M. Fejlődésképes egyéniség és gondos önnevelésének, önképzésének meg is látszik a hatása. Modora szerény, de igen sokra tartja magát. A rajza ügyes. Sajnos, ma nem sok anyagi hasznot várhat belőle.

Pécs 1930. Kiszámíthatatlan, felületes egyéniség. Nem szereti magát megerőltetni. Bizony ráférne, hogy jobban ismerje és helyesebben ítélje meg magát.

Szeretném, ha szeretnék. Sok minden iránt érdeklődik. Tud alkalmazkodni és másoknak örömet szerezni. Amit egyik nap még céljának érez, másik nap feleslegesnek látszik szemében.

Hortensia. Türelmetlen, könnyen haragszik, ha valami előre nem látott akadály merül fel. Elégedetlen. Sok kellemetlenség érte. Ritkán érez rokonszenvet.

Sz. G. A gyors cselekvés embere. Élete gazdag, sok élménye volt. Meglehetősen fontos számára, hogy legyenek hódolói. Ugyanezért sokat ad külsőjére és fellépésével tudatosan arra igyekszik, hogy érdekesebbnek lássák.

Rekord, női írás. Még fejlődőben lévő egyéniség. Nem elég állhatatos. A könnyed szórakozásokban gazdag élet lebeg ideálként szeme előtt. Jóindulatú.

Rekord, pápa. Komoly. Fejlett felelősség-érzése van. Körültekintő és alapos. Kissé nehézkes. Kevés fogékonyága van az örömeik iránt. Fél a kockázattól. Megbízható, kiforrott, férfias.

S. Sz. V.

Szerkesztői üzenetek

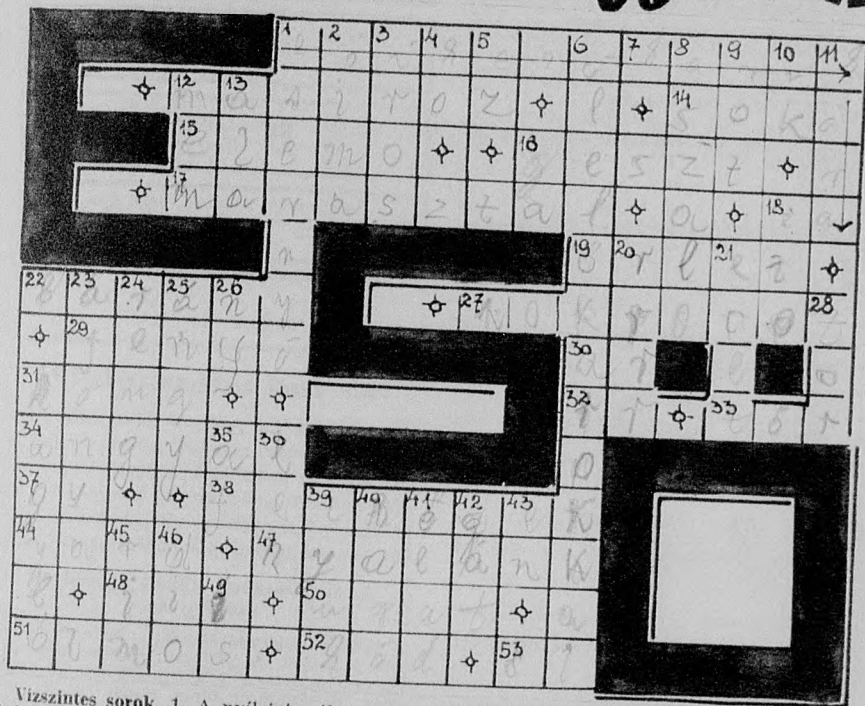
Olvásóink napról-napra lömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délibáb” kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem őrizünk meg

Szenvedő kislány. Helyzete egyáltalán nem olyan sötét, ahogy azt ön leírja. Ha egy leány a szüleinél élhet és keresményét ruházatára fordíthatja, egyáltalán nem sajnálatraméltó. Hogy jövedelméből nem telik olyan pompás ruhákra, mint gazdag barátnőjének, az csak természetes. Egy jónevelésű és okos leánynak sohasem szabad ilyesmi felett elkeselednie, ezek a mai világban oly apró bosszúságok, amikről tárgyalni teljesen felesleges. — **Örökké nevető asszony.** Vidámsága valóban irigyléreméltó. Ön szórakozik, sokat jár színházba és semmiben sem szenved hiányt. Egy bánata van, hogy ismerőseit nem láthatja vendégül otthonában, mert férje nem szereti a vendégeskedést. Ön elfelejti nagyságos asszony, hogy a férj, aki a kenyérkereset gondjai mellett egyrészt elfoglaltsága, másrészt pihenésre való vágya miatt nyugalmat keres otthonában, nem kényszeríthető arra, hogy estéről-estére éjfélután feküdjön le, csak azért, mert vidám feleségének ez úgy tetszik. Több kíméletet a férje iránt! — **Veszekedők.** Miért nem kérdeztek előbb hennünket? Ráértetek volna azután is összeveszni egymással! A művészno igenis felesége volt az említett szerkesztőnek, de rövid idő múlva elváltak. A művészno még innen van a harmincon. — **Tilla.** A művészno nek van telefonja. Rokona volt, de nem anyja. P. E. cime: Hunyady János út 31. Van. Nem igaz, sohasem volt. Elvált asszony, egy leánya van. — **Kalifornia.** Még együtt élnek. Nem lép fel — egyelőre. A művészno elvált férjétől és Londonban él. Róla semmi hír sincs forgalomban. Clara Bow: Famous-Players—Lasky-Studios 5454 Marathon Street Hollywood California. B. D. esküvője a nyár elején volt. Rendkívül sokat sportol, főleg lovagol és repül. — **Bébike.** Kedves Bébike, mi már egyszer válaszoltunk kérdéseire, miért

nem figyeli a rovatot. Pannonia uca 4/B. IV. emelet 2. Levélben kérheti. Olyan hír van forgalomban, hogy nőszül, de hogy kit vesz el, egyelőre még titok. — **Berlin 1930.** Jelenleg Párizs és Berlin között utazik, mert egyszerre két helyen is filmezik. Az új szezonban bizonyára több filmje fog megjelenni a pesti mozikban, a címetek egyelőre még nem határozták meg. Ez a harmadik asszony, egyik fia öngyilkosságot követett el. — **Hervadás.** Kis verse sok jóval biztat, egészen csinos munka, csak még megérik rajta a gyakorlat hiánya. — **Idegen.** Barátok és ismerősök nélkül nagyon nehéz lesz az elhelyezkedés. Mindenesetre mentől több pénze van, annál tovább tud az esetleges alkalomra várni. Egyelőre ne vigye magával a feleségét, várjon, amíg sikerül elhelyezkednie. — **Piciay kezded.** A vers finom és kedves, csak egy kicsit naív, közlésre nem alkalmas. — **Társaság.** Szokolay Olly Harmath Imre felesége. Igaz. A kérdezett író nő és egy kis leánya is van. Igen. Ó állandóan Budapesten tartózkodik, nyaralni is csak a Margit-szigetre jár. — **Elfelejtett areok.** Egészen ügyes munka, csak az a baj, hogy magyarnyelvű kéziratokat külföldön nem használhatnak. Fordíttassa le valakivel németre és küldje be az Universum Film A. G.-nak Berlin S. W. 68. Kochstrasse 6/8 alá. Majd értesítik. — **Vitás.** Amihez egyszer hozzászórtak az emberek, arról nehéz lemondani. A sokat emlegetett szűr-rendszert nem tudják egészen letörni, ezért úgy segítenek a bajon, hogy egy-egy színdarabban több szűr kap főszerepet, így egyik sem érzheli magát sértve. A viszonyok teszik. — **Billy.** Nagyságos asszony, ön jól él, csak nem okosan. A gyomortól túlsókat von el a ruházatkodás és szórakozás céljaira. Ez — túlzott mértékben, — előbb-utóbb megbosszúlja magát. A túlsóvány nők kezdenek kimenni a divatból, no meg egy rosszültáplált szervezetnek nincs meg betegség esetén az ellenállóképessége. A koplalókúra éppen olyan ártalmas lehet, mint a túlbő táplálkozás. Ez az. A privát asszonyok a színésznők karcsúságát irigylik, ezért semmilyen áldozattól sem riadnak vissza. A művésznők pompásan étkeznek, a karcsúságot pedig sok sporttal, mozgással, nagy sétákkal amúgy is meg lehet őrizni.

Kis fejtörő – nagyoknak

Vízszintes sorok. 1. A nyíl irányában haladva 1848-ból az esővel kapcsolatban időszerű népdal egyik sorát kapjuk. 12. Katona gyakran teszi. 14. Nem mingyárt. 15. Természeti csapásra is mondjuk. 16. Tiszabirtok. 17. A házigazda a vendéget, ha esik az eső. 18. Számár hangja (ékezhírbával). 19. A liszt is az. 22. Háziállat. 27. Ezt terítet magadra, ha fázol. 29. Fa. 30. Fordított rag. 31. Ha megütjük az üres hordót. 32. Azonos mássalhangzók. 33. Fegyver. 34. Az égben sok tartózkodik. 37. Összetett mássalhangzó. 38. Ezek tornyosulásából lesz az eső. 44. Angol hossz mérték. 47. Szereti az édességet. 48. Azonos magánhangzók. 50. Kutya teszi. 51. Ilyen eső is van. 52. Ekezzel Londonban sokszor van. 53. Gyilkol.

Függőleges sorok: 1. Esőben használad. 2. Felületre mondjuk. 3. Isten volt. 4. Fordítva az okozat testvére. 5. Közéltre mutató szócska. 6. Így várja a jó feleség az urát, ha szakadó esőben érkezik haza (két szó). 8. Itt gyümölcsöt konzerválnak. 9. Fordítva mulatság, hol jól lehet enni. 10. Igevégződés. 11. Fordítva vizilálat névelővel. 12. Borotvamárká. 13. Francia elnevezésű ételekkel

kapcsolatban étlapokon gyakran olvasható ezt az összehasonlító szócskát. 16. Fordítva az ezüst vegyjele. 18. Világhírű japán herceg. 20. Azonos mássalhangzók. 21. Savanyításra használjuk. 23. Fanyar gyümölcs. 24. Ha a föld teszi, veszéllyel jár. 25. Sógornó népiesen. 26. Összetett mássalhangzó. 28. Disznóöléskor tartják. 31. Rádiót is hallgatod rajta, de tengerben is található. 35. Fordítva sem nő az égig. 36. Hasznos növény. 39. Ha ez a folytonossági hiány van a cipődön, ne menj ki esőben. 40. Olasz, spanyol nyelven tavat jelent. 41. Kereskedő teszi az áruval. 42. Akadály. 43. Rag. 45. Poéta kovácsolja. 46. Gyümölcs. 49. Kötőszó.

41. számban között keresztretjvény megfejtése. **Vízszintes sorok:** 1. Szüretelés. 9. Fűtés. 13. Zeke. 14. Egér. 15. Méter. 16. Őn. 17. Tinó. 19. Deák. 21. Ij. 22. Lézeng. 23. Leszedik. 26. Ll. 27. Kg. 29. Kőszeg. 32. Alma. 35. Za (az). 36. Léda. 38. Éretlen. 41. Lezár. 42. Rázza. 43. Zsellér. 44. É. M. E. 45. Gyanus. 47. Sik. 49. Sál. 50. Ezer. 53. De. 54. Sérelem. 58. Leporol. 60. Ácsi. 61. Akta. 63. Pór. 64. Csemegeüzlet. 67. Kál. 69. Si. 70. Adu. 71. Rond. 72. Ásó. 73.

Zs. 75. Én. 76. In. 77. Tank. 80. É. M. E. 81. Na. 82. Eol. 84. Kiadó. 86. Garay. 87. Alsós. *Függőleges sorok*: 1. Szőlőérés. 2. Zenél. 3. Űk. 4. Retek. 5. Teng. 6. Ego. 7. Le. 8. Érdek. 9. Fékez. 10. Út. 11. Te. 12. Érik. 15. Mázsa. 18. Inगत. 20. Esőzéssel. 24. Delel. 25. Igézés. 28. Omega. 30. Tar. 31. Kezelése. 33. Ll. 34. An. 37. Dáridózás. 39. Rámás csizma. 40. Tz. 41. Lll. 43. Zúz. 46. Nem túri el. 48. Kel. 51. Repedt. 52. Bor. 55. Ríma. 56. Laguna. 57. Eke. 59. Pól. 60. Ács. 62. Azonos. 65. Edény. 66. Ln. 67. Káka. 68. Lopó. 74. Ser. 78. Ak (ka). 79. Nis. 80. Ég. 83. Ló. 85. Da.

Amiről mindenki beszél

1. Ki a $\pi=3.14$ szám felfedezője és kiszámítója? Milyen nemzetiségű? volt és milyen összefüggésben van vele az 1610. évszám?

2. Ki a greenwichi csillagvizsgáló megalapítója, milyen nemzetiségű volt és milyen összefüggésben van vele az 1719. évszám?

3. Ki melyik évben, hányadik útja alkalmával fedezte fel a Karácsony-szigeteket?

4. Hány évig tartott a trienti zsinat? Ki melyik évben hirdette ki ennek határozatait?

5. Mi az az úgynevezett schamalkadi szövetség, kik, ki ellen kötötték azt meg és melyik évben?

6. Melyik évben alakult meg a cs. k. szabadalmazott osztrák vasút?

7. Melyik évben indult meg a Pester Lloyd című ujság?

8. Melyik évben jelent meg a Légyrády-testvérek szerkesztésében a Pesti Hírlap?

9. Melyik évben tartotta a Petőfi-Társaság az első nyilvános ülését?

10. Mikor jelent meg hazánkban az első magyarnyelvű ujság és mi volt annak a címe?

11. Ki fogta el az áruló Ocskay brigadéroszt?

BETŰREJTVÉNYEK

tavasz Tél, nyár, Ősz, ősz Tél

Sínger a a a i a = e
Lóri a a a i kigyó teszi

F p = r
fegyver

sas, veréb, kaktadú, varjú, gém
kánya, fecske, galamb, gólya, kukik
i = ű

orgon L &

Ki tud válaszolni?

Kirakatban e szó gyakran olvasható. De „K” betűvel már biz’ nem használható. „Ó” betűvel pedig kártyának a színe. „N” betűvel pedig a világ istene, ki szorgosan vitte a földi holtakat. Ha koporsójukban pár obulus akadt.

A 41. számban közölt rejtvények megfejtése

Amiről mindenki beszél. 1. Nemzeti Színház 1890-ben. 2. 1890-ban Ferenc József és Baross miniszter. 3. Titus Flavius Vespasianus, a jóságáról híres római császár. 4. Miksa József halálával 1777-ben. 5. 1916 december 30-án. 6. 1921-ben. 7. II. Ferdinánd magyar király és Bethlen Gábor között 1621-ben. 8. † Wichiffe János. 9. Meghal I. Szilveszter pápa. 10. Meghal Apáczai Cseri János.

Betűrejtvények. 1. Túl az operencián. 2. Színházak e heti műsora. 3. Házi kísértet. 4. Amihez minden asszony ért. 5. A gyöngye nem.

Előfizetési ár:
¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.
Budapest, VII, Dohány uca 12.

Szerkeszti: POGÁNY JÓZSEF
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZÁ

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépeiben, de
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:
József 423-39 és József 423-59

IV. ÉVFOLYAM
BUDAPEST
MEGJELEN